

VI GER FASTIGHETER LIV

VD-ORD
"Starkt
utgångsläge
att bli ännu
bättre."

6.

34.

MEDARBETARE

Bravida i toppen bland Sveriges bästa arbetsgivare.

Trender i
marknaden

22.

INNEHÅLL

Sid.

- 4. Året i korthet
- 5. Bravida i siffror
- 6. Vd-ord
- 8. CFO har ordet
- 9. Femårsöversikt
- 10. Vision, affärsidé och mål
- 12. Affärsmodell, strategier, värderingar
- 14. Tillväxt och lönsamhet
- 18. Marknad
- 26. Bravidas kunder
- 30. Erbjudande
- 34. Medarbetare
- 38. Organisation och arbetssätt
- 42. Landsöversikt
- 46. Aktien
- 48. Risker

- 50. Årsredovisning, revisionsberättelse, bolagsstyrningsrapport, m.m.
- 51. Förvaltningsberättelse
- 56. Resultat, finansiell ställning och kassaflöde
- 64. Noter
- 96. Styrelsens underskrift
- 97. Revisionsberättelse
- 98. Bolagsstyrningsrapport
- 104. Styrelse och koncernledning
- 108. Definitioner
- 109. Bravidas historia

26.

BRAVIDAS KUNDER
Bred bas av små
och stora kunder.

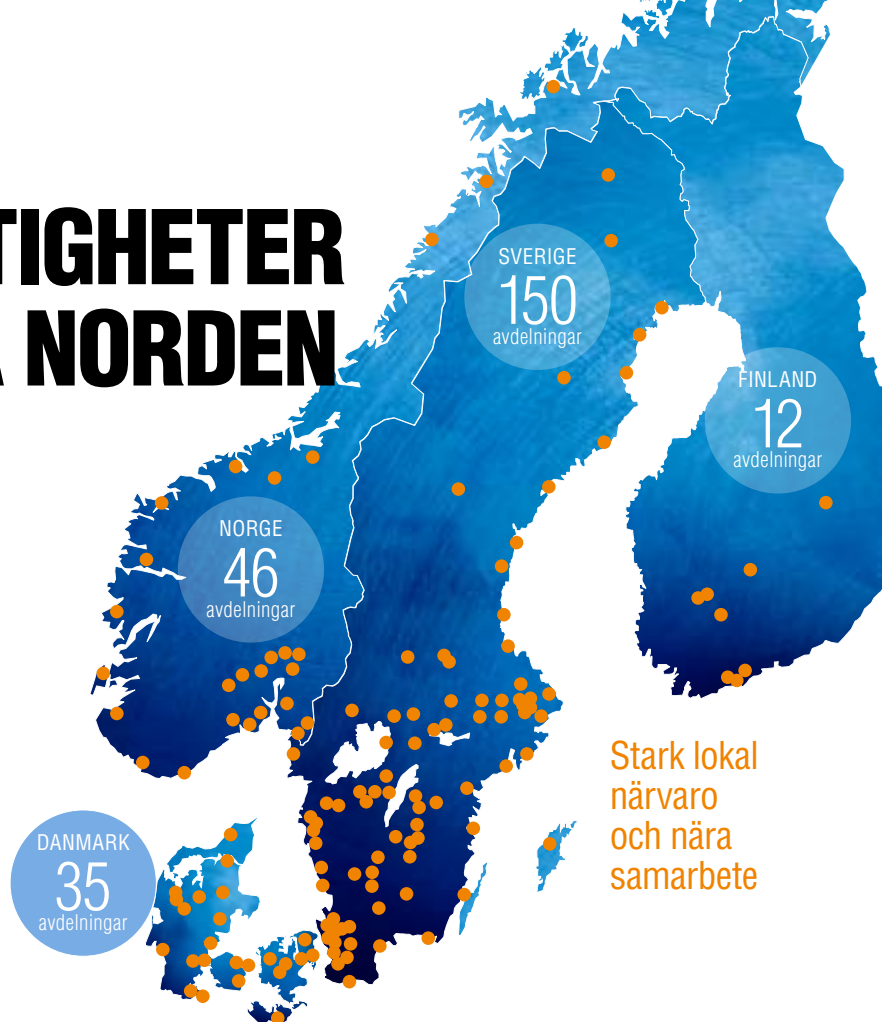

VI GER FASTIGHETER LIV – I HELA NORDEN

Ledande inom installation och service i Norden

Vi är drygt 9 000 engagerade medarbetare på ett 140-tal orter i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Genom en stark lokal närvaro och ett nära samarbete bygger vi långa kundrelationer där vi erbjuder både trygghet och nya möjligheter. Bravida ska vara det självklara valet och en aktiv partner till våra kunder, befintliga som nya.

Vi ger fastigheter liv

Med modern teknik och innovativa lösningar ger vi fastigheter liv. Våra installations- och serviceuppdrag omfattar fastigheters livgivande funktioner: energi, värme, kyla, vatten och luft. Genom installation av moderna tekniska system och regelbunden service skapar vi förutsättningar för vårt samhälles hållbara utveckling och tillväxt.

TJÄNSTER

INSTALLATION

Ny- och ombyggnation av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur.

SERVICE

Drift och underhåll samt mindre ombyggnationer av installationer i byggnader och anläggningar.

TEKNIKOMRÅDEN

EL

VÄRME & SANITET (VS)

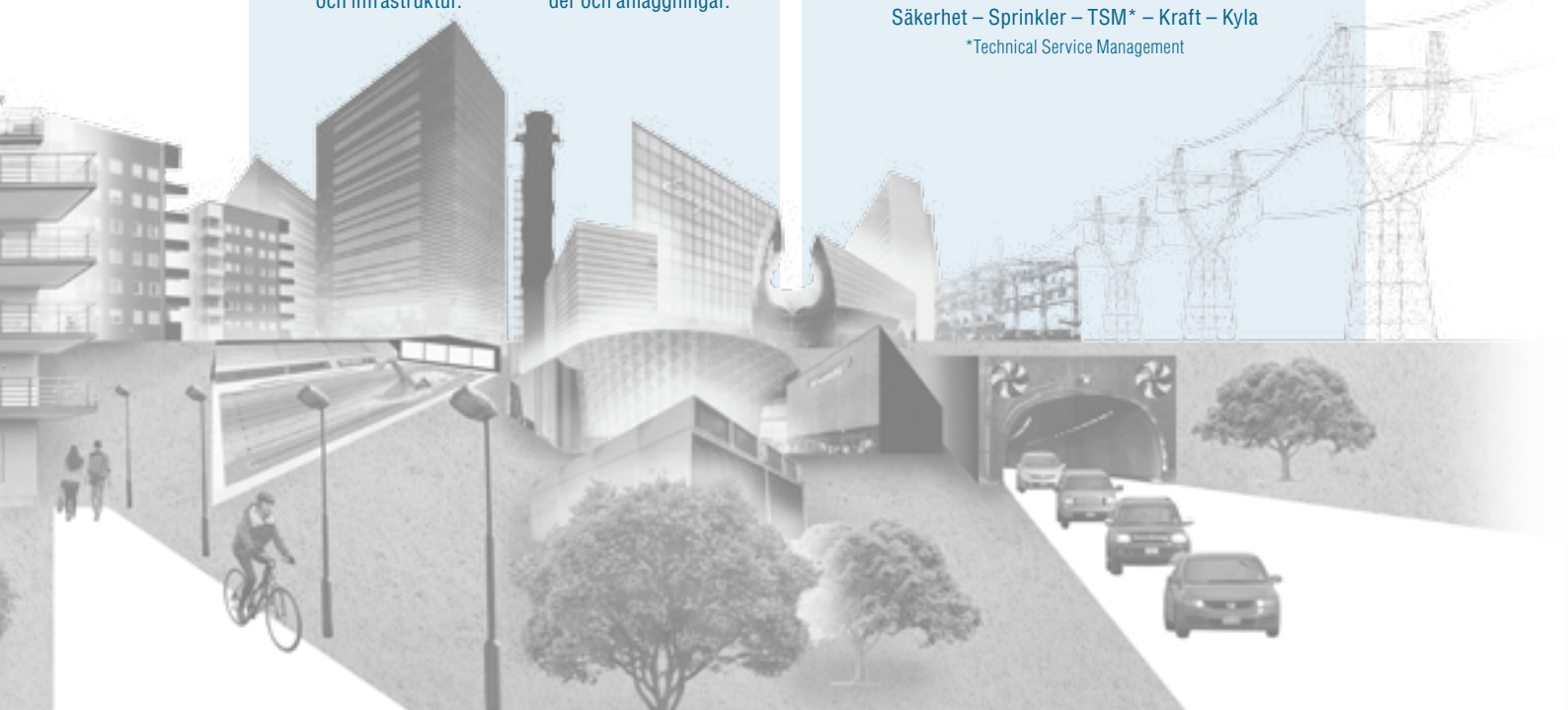

VENTILATION

SPECIALOMRÅDEN

Säkerhet – Sprinkler – TSM* – Kraft – Kyla

*Technical Service Management

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2015

BÖRSNOTERING

I oktober noterades Bravida på Nasdaq Stockholm. Bravidas aktie har förkortningen BRAV.

ETABLERING I FINLAND

Bravida etablerar sig i Finland genom förvärven av Peko Groups installations- och serviceverksamhet och Halmesvaara Oy.

NY VD OCH KONCERNCHEF

I januari tillträdde Mattias Johansson som ny vd och koncernchef.

FÖRVÄRV

Under året förvärvades 16 bolag. Genom dessa ökar omsättningen på årsbasis med 1,5 miljarder SEK.

FORTSATT FÖRBÄTTRAD PRODUKTIVITET

De koncernomfattande förbättringsprogrammen drivs fortsatt framåt och lägger grunden för våra produktivetsförbättringar.

ÅRET I SIFFROR

NYCKELTAL, MSEK	2011	2012	2013	2014	2015
Nettoomsättning	10 768	11 400	11 080	12 000	14 206
Rörelseresultat (EBIT)	663	570	600	705	782
Resultat efter finansiella poster (EBT)	615	539	221	440	422
Rörelsemarginal, %	6,2	5,0	5,4	5,9	5,5
Justerat* rörelseresultat	663	624	649	759	878
Justerat* rörelsemarginal, %	6,2	5,5	5,9	6,3	6,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	559	424	457	659	841
Orderstock	4 590	4 809	6 075	6 580	7 092

NETTOOMSÄTTNINGS-
ÖKNING

18 %

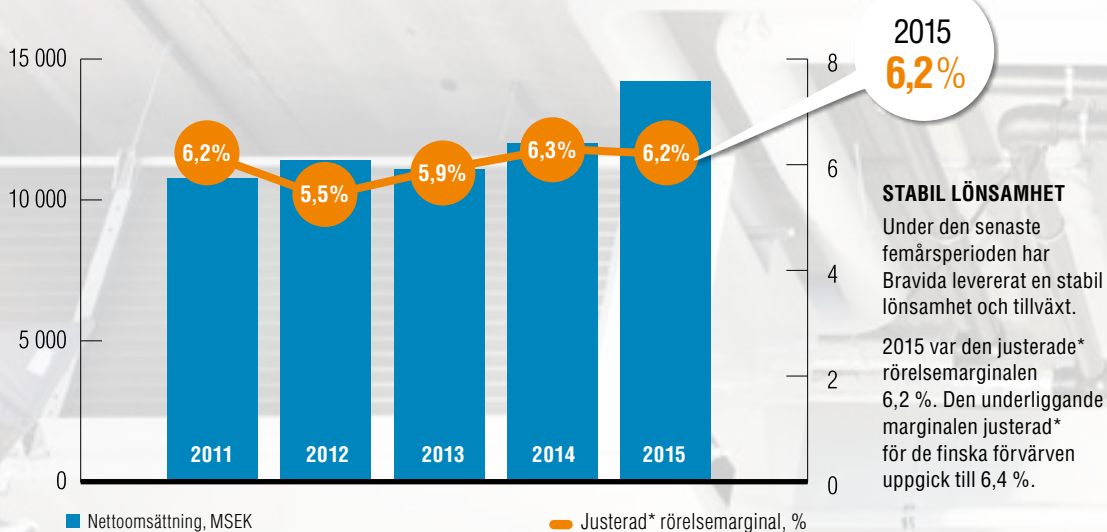
JUSTERAD* RÖRELSE-
RESULTATSFÖRBÄTTRING

16 %

KASSAFLÖDET ÖKADE

28 %

TILLVÄXT- OCH RESULTATUTVECKLING 2011–2015

*Justerat för särskilda kostnader

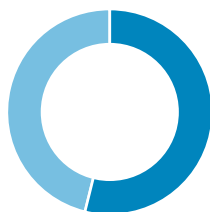
BRAVIDA I SIFFROR

	2014	2015	ANDEL AV BRAVIDAS NETTOOMSÄTTNING	ANDEL AV BRAVIDAS RÖRELSERESULTAT
SVERIGE				
Nettoomsättning	7 322	8 583	60 %	61 %
Rörelseresultat	408	480		
Rörelsemarginal	5,6 %	5,6 %		
NORGE				
Nettoomsättning	2 922	3 173	22 %	33 %
Rörelseresultat	192	256		
Rörelsemarginal	6,6 %	8,1 %		
DANMARK				
Nettoomsättning	1 792	2 116	15 %	14 %
Rörelseresultat	94	108		
Rörelsemarginal	5,2 %	5,1 %		
FINLAND				
Nettoomsättning	–	358	3 %	0 %
Rörelseresultat	–	0		
Rörelsemarginal	–	0,0 %		

INTÄKTSFÖRDELNING

INSTALLATION / SERVICE

Andel av Bravidas omsättning

- 54% Installation
- 46% Service

TEKNIKOMRÅDEN

Andel av Bravidas omsättning

- 54% El
- 24% Vs
- 16% Ventilation
- 6% Specialområden

ANDEL AV BRAVIDAS TOTALA OMSÄTTNING

ANLÄGGNINGSTYPER

- 15% Flerbostadshus
- 14% Industri
- 14% Kontor
- 12% Infrastruktur
- 12% Sjukvård och omsorg
- 6% Utbildning
- 5% Detaljhandel
- 22% Övrigt

KUNDGRUPPER

- 32% Byggbolag
- 20% Övrigt näringsliv
- 19% Offentlig sektor
- 10% Fastighetsbolag
- 9% Industri
- 10% Övrigt

STARKT UTGÅNGSLÄGE ATT BLI ÄNNU BÄTTRE

2015 sticker verkligen ut som ett starkt och händelserikt år i Bravidas historia. Med expansion till Finland och en börsnotering passerar vi två viktiga milstolpar samtidigt som vi levererar ett rekordresultat. Ett långsiktigt arbete har lagt grunden till ett starkt bolag. Vår marknad har goda framtidsutsikter drivna av samhällets behov av energieffektiva lösningar och hållbar resursanvändning.

För helåret ökade det justerade rörelseresultatet med 16 procent, ungefär i linje med omsättningstillväxten. Vi växer både av egen kraft och med förvärv. Utöver de 16 förvärv vi gjort bidrog den organiska tillväxten med sju procent, två procent över vårt mål och cirka tre procent över marknadens tillväxt, vilket är ett kvitto på Bravidas styrka och visar att vi gör mycket rätt. Orderstocken, som enbart innehåller installationsuppdrag fortsätter att vara stark, drygt sju miljarder kronor. Under 2015 har vi tagit några viktiga uppdrag inom framför allt nybyggnation och renovering av sjukhus. Men framför allt och ännu viktigare för verksamheten är våra många små och medelstora order som lägger grunden till vår affär och skapar stabilitet.

BRAVIDA WAY DRIVER OSS FRAMÅT

2015 års resultat representerar den samlade insatsen av 243 avdelningar. Vår affärsmodell bygger på en decentraliserad organisation med entreprenörskap i fokus. Våra lokala avdelningar hålls samman av en stark och målinriktad kultur som vi kallar Bravida Way – vi gör det vi sagt, vi följer upp och vi förbättrar oss ständigt. Bravida Way kombinerar det lokala entreprenörskapet med uppföljning och stöd och en vilja till ständig förbättring.

Vår decentraliserade organisation är unik på marknaden. Nyckeln till framgång är att våra lokala avdelningschefer har hela resultatansvaret som vi lyckats kombinera med de skalfördelar som finns i en större organisation. Avdelningarna jämförs på kritiska resultatmått och det är självklart att lära av och tävla med varandra. Det skapar energi och kraft att ständigt driva organisationen framåt.

SMIDIG PROCESS NÄR DET GÄLLER INTEGRATION AV FÖRVÄRV

En annan kraftfull värdeskapare i vår långsiktiga strategi är våra förvärv. Vår decentraliserade modell underbygger vår höga förvärvstakt genom att integration förenklas väsentligt. Vi är en attraktiv köpare för mindre entreprenörsdrivna bolag som vill fortsätta att utvecklas under eget ansvar. Samtidigt kan de utnyttja vår storlek för att sänka kostnaderna, vidga sin kompetens och dessutom få fler affärer genom den bredare kundexponeringen.

Fjölårets många förvärv följs sannolikt av ett antal ytterligare under 2016. Tillgången på potentiella kandidater är stor genom att marknaden är så fragmenterad.

Vi fortsätter vårt arbete med att integrera våra två strategiska förvärv i Finland. Jag känner tillförsikt inför de möjligheter vi har där med tanke på marknadens utveckling i positiv

riktning efter ett antal svaga år och det vi tillför i form av stöd i arbetssätt och verktyg samt inköps synergier. Dessutom präglas både marknaden och vår organisation av en hög mognad runt service vilket gynnar marginalerna på sikt. Med en komplett nordisk täckning kan vi nu erbjuda en pannordisk lösning inom service till våra största kunder. Vår strategi är att fortsätta växa i Finland.

DE STRATEGISKA FÖRBÄTTRINGSINITIATIVEN HAR FORTSATT POTENTIAL

Våra strategiska förbättringsinitiativ ger tydliga effekter på marginalen och har fortsatt potential. Under 2015 har majoriteten av våra avdelningar framgångsrikt certifierats i ett stort produktivetsprogram och implementerat förbättrade arbetssätt och verktyg.

Arbetet med en ny starkare inköpsplattform, med målet att sänka inköpskostnaderna med 10 procent, fortsätter 2016. Med färre leverantörer, lägre pris, rätt produktval och en förbättrad process har vi framgångsrikt stärkt våra inköp under 2015. Nu tar vi nästa steg genom att öka andelen internationella inköp. Vi arbetar också med ett serviceinitiativ för att långsiktigt öka den organiska tillväxten ute i våra serviceavdelningar. Ambitionen är att arbeta proaktivt med förslag och lösningar för att utveckla och växa vår kundbas.

BRA MARKNAD ÖVER HELA LINJEN

Marknaden är bra över hela linjen. Utöver det löpande och väntade flödet av mindre affärer kommer det ett antal större projekt i den offentliga sektorn. I Sverige har vi stora offentliga investeringar framför oss och i Finland förbättras marknaden successivt. Vår del av marknaden i Norge utvecklades väl under 2015. Samtidigt är vi vaksamma med tanke på det låga oljeprisets effekter inom vissa regioner. I Danmark ser vi att marknaden stärks.

TILLGÅNGEN PÅ KOMPETENS AVGÖRANDE FRAMÅT

Tillgången till kompetent personal är avgörande för vår förmåga att växa. Konkurrensen om medarbetarna blir allt tuffare och det gäller såväl ingenjörer som montörer och tekniker. I Danmark ser vi redan tecken på att svårigheten att rekrytera hämmar den organiska tillväxten.

Vi jobbar långsiktigt med vår kompetensförsörjning. Att vara en intressant arbetsgivare och locka de bästa talangerna till Bravida är en grundförutsättning för att vi ska nå våra mål. I mars 2016 stärktes vår ledningsgrupp med en ny HR-chef som kommer att ha stort fokus på detta.

HÅLLBARHET EN VIKTIG PUSSELBIT INFÖR FRAMTIDEN

Hållbarhet är en viktig fråga för Bravida i stort och den är fundamental när vi utvecklar vårt sortiment och kunderbjudande inför framtiden. Vi ska bli ännu tydligare inom vårt erbjudande för energibesparande åtgärder. Här finns en stor försäljningspotential.

Det finns väldigt mycket kvar att göra för att minska energitågängen i byggnader. Idag svarar de för 40 procent energikonsumtionen i EU. Ett exempel är att 80 procent av alla offentliga byggnader i Sverige inte klarar energikraven som träder i kraft i EU 2020. Kraven innebär att energiförbrukningen i både befintliga och nya byggnader ska minskas med 20 procent fram till 2020, jämfört med 2007 års prognostiserade nivå för 2020. Bravidas paradgrenar, belysning, uppvärmning och kyla driver utvecklingen.

För Bravida är inte hållbarhet "rocket science" utan den största potentialen finns först och främst i det arbete våra tekniker och montörer gör varje dag ute hos våra kunder såsom när vi byter ut gamla ineffektiva installationer mot nya bättre, sköter om och underhåller anläggningar eller installerar nya och bättre armaturer. Här finns mycket att göra och här kan vi snabbt göra stor skillnad. För att lyckas har vi ett stort ansvar att utbilda och öka medvetenheten om de möjligheter som finns hos både våra medarbetare och våra kunder. Det är här vårt serviceinitiativ tar sin utgångspunkt.

SÄKERHET OCH HÄLSA PRIORITERAS

Fram till 2015 har vi framgångsrikt lyckats minska våra sjuktal och vår arbetsskadefrekvens. Men under 2015 vände trenden och det är allvarligt. Vi analyserar nu våra mätningar för att kunna vidta rätt åtgärder. Att våra medarbetare ska komma hem hela och friska efter dagens arbete är högsta prioritet på Bravida!

BÖRSNOTERINGEN SKAPAR NYA MÖJLIGHETER

Höstens börsnotering av Bravidaaktien var en framgång på många sätt. Inte minst har vårt varumärke blivit mer välkänt. Det har ökat vår attraktionskraft bland såväl potentiella kunder som medarbetare. Fler än 1 200 medarbetare valde att teckna aktier i samband med vår börsnotering. Det är ett tydligt bevis för det starka engagemang som finns för att utveckla bolaget och som präglar vår företagskultur.

Det är många medarbetare i Bravida som gjort en stark insats under fjolåret. Men som det norska skidlandslaget säger: "världsmästare är inte något man är. Det är något man varit och något man kan bli igen." Nu börjar vi om igen och tar sats in i 2016. Vi har ett starkt utgångsläge – det ska vi ta vara på och fortsätta jobba för att bli ännu bättre.

Mattias Johansson

Vd och koncernchef

“ Vår decentraliserade organisation är unik på marknaden. Nyckeln till framgång är att våra lokala avdelningschefer har hela resultatansvaret som vi lyckats kombinera med de skal fördelar som finns i en större organisation.”

FINANSIELL STABILITET OCH FLEXIBILITET

Bravida levererar i linje med eller bättre än de finansiella målen på bred front. Och potentialen för fortsatt tillväxt är stor, både inom den befintliga verksamheten och via förvärv. Den nya finansieringsstrukturen som kom på plats under hösten utgör en solid finansiell grund för fortsatt tillväxt. Våra strategiska lönsamhetsinitiativ ger tydliga effekter på marginalen även framåt.

Vår nettoomsättning växte med 18 procent ifjol, varav 7 procent organiskt. Vi överträffade därmed vårt tillväxtnål på 10 procent. Det justerade rörelseresultatet ökade med 16 procent, vilket innebar att den justerade marginalen uppgick till 6,2 procent. Justerat för utspädningen från de två strategiska förvärven i Finland innebar det en uppgång om 0,1 procent jämfört med 2014. Därmed närmade vi oss vårt långsiktiga marginalmål på 7 procent, trots att den höga förvärvstakten utanför Finland tyngde marginalen något.

Bravidas breda och djupa kunderbjudande är branschledande. Det gäller också vår effektivitet och strukturerade arbetssätt. Det är resultatet av ett långsiktigt arbete och en viktig förklaring till vår lönsamhet och att vår organiska tillväxt fortsätter att vara högre än marknadens. Vår marknadsandel ökar därigenom stadigt.

FÖRVÄRVEN BIDRAR STARKT TILL FÖRSÄLJNINGSTILLVÄXTEN

Vi har gjort 33 förvärv under de senaste två åren. De adderar cirka 2,5 miljarder kronor till omsättningen på årsbasis. Vi leder därmed konsolideringen av branschen. Installations- och servicebranschen är fragmenterad och potentialen att växa genom förvärv är fortsatt stor.

Bravida blir ofta kontaktade av entreprenörer som är intresserade att sälja. Vårt starka varumärke, tydligt decentraliserade organisation och strukturerade arbetssätt gör oss attraktiva. Strategiskt motiv och tydliga synergier är viktigt när vi utvärderar ett potentiellt bolagsköp. Det handlar oftast om att komplettera kunderbjudandet på en befintlig ort, alternativt utöka marknadstäckningen till en ny ort.

Förvärvspriset ligger normalt kring fem gånger EBITA exklusive synergieffekter. Risken i förvär-

ven begränsas dels genom storleken på förvärven samt antalet förvärv vi genomför. Samtidigt finns konstnadssynergier i flertalet av dem. Vi har genomgående en god historik när det gäller både en snabb integrationsprocess och storleken på de realiserade synergier för de bolagsköp vi genomfört under 2014–2015.

STARKA KASSAFLÖDEN GRUNDLÄGGANDE FÖR STRATEGIN

Vår förmåga att generera stora och stabila kassaflöden är också grundläggande för att vi ska kunna växa både organiskt och via förvärv samtidigt som vi kan uppfylla vår utdelningspolitik, att dela ut minst 50 procent av resultatet efter skatt. I fjol uppgick vår kassagenerering till 125 procent av rörelseresultatet, vilket var i nivå med genomsnittet för den senaste fyraårsperioden. Trots den höga förvärvstakten under 2015 minskade kassaflödet skuldsättningsgraden till 2,7 gånger EBITDA från 3,3 ett år tidigare. Därmed är vår balansräkning stark och vi är nära vårt långsiktiga måltal, 2,5.

ATTRAKTIV FINANSIERING SÄKERSTÄLLER EXPANSION

I samband med börsintroduktionen refinansierade vi huvuddelen av våra skulder, totalt 4 000 MSEK med en löptid på fem år. Vårt finansnetto kommer att förbättras med knappt 200 MSEK. De attraktiva räntevillkoren och den långa löptiden innebär att vi har säkerställt finansieringen för koncernens fortsatta expansion under kommande år.

BEGRÄNSAD RISKIVÅ

Med god finansiell uppföljning på alla nivåer i organisationen driver Bravida en stabil verksamhet med kontrollerat risktagande. Samtidigt gynnas vi av en diversifierad och fragmenterad kundstruktur med små orderstorlekar. Serviceverksamheten, som utgör nästan hälften av försäljningen, är också stabil genom sin återkommande natur. Därutöver utgör renovering och tillbyggnad nästan 20 procent av vår omsättning. Även här är exponeringen mot den allmänna konjunkturen begränsad. Vår kostnadsstruktur, med en låg andel fasta kostnader, ger flexibilitet om marknaden för nybyggnadsrelaterade projekt skulle vika.

“Potentialen för fortsatt tillväxt är stor, både inom den befintliga verksamheten och via förvärv.”

Nils-Johan Andersson
CFO

RESULTATRÄKNING I MSEK	2011	2012	2013	2014	2015
Nettoomsättning	10 768	11 400	11 080	12 000	14 206
Kostnader för produktion	-9 114	-9 740	-9 420	-10 173	-12 081
Bruttoresultat	1 653	1 660	1 660	1 827	2 124
Administration- och försäljningskostnader	-990	-1 057	-1 061	-1 123	-1 342
Övriga rörelsekostnader	–	-33	–	–	–
Rörelseresultat	663	570	600	705	782
Justeringar avseende särskilda kostnader	–	55	49	54	96
Rörelseresultat efter särskilda kostnader	663	624	649	759	878
Finansnetto	-48	-31	-378	-265	-360
Resultat efter finansiella poster (EBT)	615	539	221	440	422
Skatt	-106	-145	-47	-120	-135
Periodens resultat	510	394	174	320	287

BALANSRÄKNING I MSEK

Goodwill	2 203	6 745	6 733	6 940	7 211
Övriga anläggningstillgångar	409	291	354	386	218
Omsättningstillgångar	3 384	2 939	2 785	2 911	3 394
Likvida medel	-78	97	838	828	573
Summa tillgångar	5 919	10 072	10 710	11 064	11 396
Eget kapital	2 121	3 378	3 701	3 306	3 555
Lån	202	2 854	3 312	3 441	2 700
Övriga långfristiga skulder	19	246	182	420	177
Kortfristiga skulder	3 576	3 594	3 514	3 897	4 964
Summa eget kapital och skulder	5 919	10 072	10 710	11 064	11 396

KASSAFLÖDE I MSEK

	jan-dec 2011	jan-dec 2012	jan-dec 2013	jan-dec 2014	jan-dec 2015
Kassaflöde från den löpande verksamheten	559	424	457	659	841
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-66	-37	-54	-136	-262
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-453	-408	344	-545	-767
Periodens kassaflöde	41	-21	746	-22	-189

NYCKELTAL

Rörelsemarginal, %	6,2	5,0	5,4	5,9	5,5
Justerad Ebitamarginal, %	6,2	5,5	5,9	6,3	6,2
Vinstmarginal, %	5,7	4,7	2,0	3,7	3,0
Avkastning på eget kapital, %	29,4	14,3	4,9	9,1	8,4
Nettolåneskuld	124	–	2 468	2 595	2 433
Kapitalstruktur (Nettolåneskuld/just EBITDA)	–	–	3,7	3,3	2,7
Kassagenerering, %	74,0	100,0	146,0	128,0	125,0
Räntetäckningsgrad, ggr	20,2	15,4	1,7	2,2	2,5
Soliditet, %	35,8	33,5	34,6	29,9	31,2
Orderingång	11 315	11 564	12 346	12 149	14 249
Orderstock	4 590	4 809	6 075	6 580	7 092
Medelantalet anställda	7 955	8 139	7 967	8 188	9 359
Omsättning per medarbetare	1 354	1 401	1 391	1 466	1 518
Administrationskostnader i % av omsättningen	9,2	9,3	9,6	9,4	9,4
Rörelsekapital i % av omsättningen	-4,3	-4,2	-5,5	-7,1	-7,9
Periodens resultat per aktie, kr efter omvärd split	–	–	0,86	1,59	1,43

LEDANDE INOM INSTALLATION OCH SERVICE

AFFÄRSIDÉ

- Vi erbjuder installation och service av el, vs och ventilation.
- Vi agerar kompetent och effektivt för att tillföra våra kunder daglig nytta och värde.
- Vi kombinerar lokal närvaro med det stora företagets resurser.

VISION

“ Vi ska bli Nordens ledande affärspartner för effektiva tekniska lösningar inom installation och service. Vår heltäckande kunskap ska ge kunderna ökad konkurrenskraft.”

MÅL

Vi styr verksamheten efter ett antal viktiga mål som speglar vår ambition om hållbar tillväxt, stabilitet och ledarskap i branschen.

Finansiella mål

OMSÄTTNINGSTILLVÄXT

10 %

Bravidas mål är att öka omsättningen med över tio procent per år, varav fem procent per år ska uppnås organiskt och mellan fem och sju procent per år ska uppnås genom förvärv.

Utfall 2015

18 %

tillväxt, varav 7 % organiskt

RÖRELSEMARGINAL

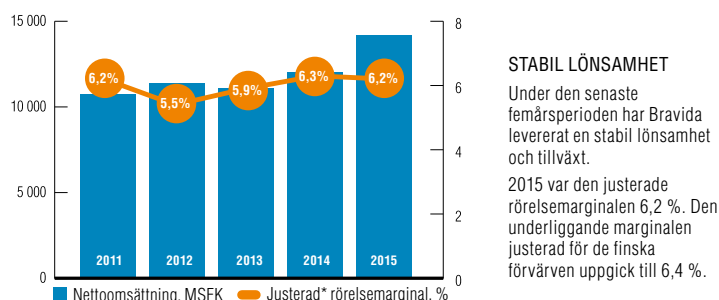
7 %

Bravidas mål är att uppnå en justerad* EBITA-marginal överstigande sju procent inklusive utspädningseffekten från förvärv.

Utfall 2015

6,2 %

justerad* EBITA-marginal

STABIL LÖNSAMHET

Under den senaste femårsperioden har Bravida levererat en stabil lönsamhet och tillväxt.

2015 var den justerade rörelsemarginalen 6,2 %. Den underliggande marginalen justerad för de finska förvärven uppgick till 6,4 %.

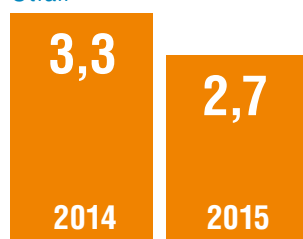
KAPITALSTRUKTUR

2,5x

nettoskuld/justerad* EBITDA

Bravidas kapitalstruktur ska möjliggöra en hög grad av finansiell flexibilitet och ge utrymme för förvärv. Bolagets mål är en skuldsättningsgrad om cirka 2,5x nettoskuld/justerad EBITDA.

Utfall

UTDELNINGSPOLICY

> 50 %

Bravidas målsättning är att betala ut lägst 50 procent av koncernens konsoliderade nettoresultat, med beaktande av andra faktorer såsom finansiell ställning, kassaflöde och tillväxtpotentialer.

Föreslagen utdelning 2015

1,00 SEK per aktie

KASSAGENERERING

> 100 %

Genomsnittlig kassagenerering de senaste tre åren har uppgått till 124 %.

Utfall 2015
125 %

*Justerat för särskilda kostnader

Mål – kund och marknad

DE MEST NÖJDA KUNDERNA

Bravida visar en hög nivå av kundnöjdhet och 4 av 5 kunder kan tänka sig rekommendera andra att anlita Bravida.

	Nöjd kundindex (0–100)	Lojalitetsindex (0–100)
Mål	75	85
Utfall 2015		
Installation	73	80
Service	74	81

DET STARKASTE VARUMÄRKET I NORDEN

Enligt vår egen varumärkesundersökning som genomfördes våren 2015 är Bravida det mest välkända varumärket i Skandinavien på installationssidan, medan kännedom om vårt varumärke är något svagare på servicesidan (Ingen mätning gjord i Finland).

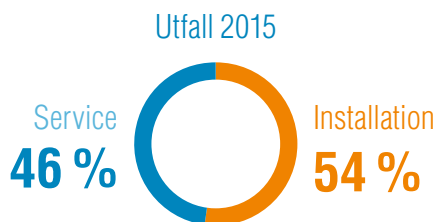
LOKAL MARKNADSLEDARE

Bravida ska vara störst eller näst störst på de orter där vi väljer att vara verksamma. Under 2015 har vi stärkt vår marknadsposition på flera av de orter där vi är verksamma bland annat genom förvärv.

Övriga mål

SERVICE SKA VARA STÖRRE ÄN INSTALLATION

Under 2015 stod serviceverksamheten för cirka 46 procent av omsättningen och installation för 54 procent.

LEDANDE LEVERANTÖR AV ENERGIEFFEKTIVA OCH MILJÖVÄNLIGA TJÄNSTER

Vi fortsätter att stärka vår kompetens och vårt erbjudande inom energieffektiva lösningar, bland annat genom förvärv. Vi arbetar för att minska vår egen miljöpåverkan och CO₂-utsläpp.

DEN MEST ATTRAKTIVA ARBETSGIVAREN

2014 uppgick MMI till 66. Vårt ambitiösa mål är 75. Jämförelsevärde i Sverige var 63. Bland tjänstemän uppgick MMI till 69 och bland kollektivanställda var motsvarande siffra 65. Nästa mätning genomförs 2016.

PLATS 15

Bland Sveriges bästa arbetsgivare (undersökningen genomförs årligen av Universum)

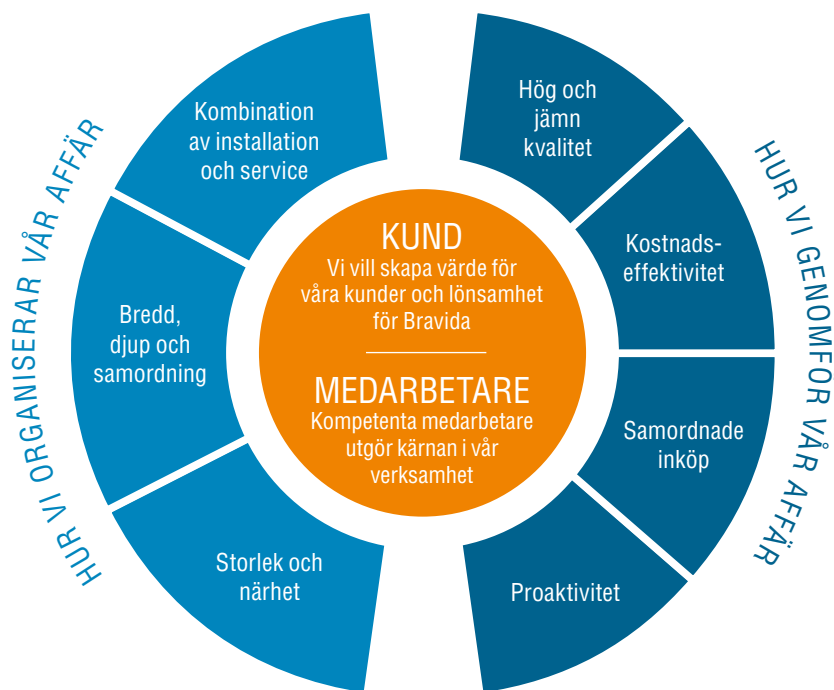
INGA ARBETSSKADOR

Ingen medarbetare ska drabbas av fysisk eller psykisk ohälsa på grund av arbete. Bravidas arbetsskadefrekvens* ökade från 9,4 till 11 under 2015. Även sjukfrånvaron ökade från 4,7 procent till 5,3 procent.

*Antalet olyckor som leder till minst en dags sjukfrånvaro per miljon arbetstimmar.

AFFÄRSMODELL

Bravida är ett tjänsteföretag som bygger sitt erbjudande till våra kunder på kompetenta och engagerade medarbetare. Ett antal viktiga faktorer ligger till grund för hur vi organiserar och hur vi genomför vår affär.

HUR VI ORGANISERAR VÅR AFFÄR

KOMBINATION AV INSTALLATION OCH SERVICE

Genom att kombinera installation och service kan Bravida verka i hela fastighetens livscykel. Det tryggar en långsiktig lösning för kunden. Mixen av installations- och servicetjänster ger en stabilare affär för Bravida över tid.

BREDD, DJUP OCH SAMORDNING

Bravidas bredd och djup ger kunderna tillgång till ett fullständigt installations- och serviceerbjudande inom el, vs och ventilation samt specialområden.

STORLEK OCH NÄRHET

Med lokal närvaro på cirka 140 orter i Norden finns Bravida alltid nära kunden. Med vår storlek och kompetens har vi också kapacitet att utföra större och komplexa uppdrag utan att vara geografiskt begränsade.

HUR VI GENOMFÖR VÅR AFFÄR

HÖG OCH JÄMN KVALITET

Genom enhetliga arbetsprocesser och projektmetodik kan Bravida säkerställa hög och jämn kvalitet i alla leveranser.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

En stark kostnadsmedvetenhet i hela leveransprocessen skapar konkurrenskraft.

PROAKTIVITET

Med proaktivitet skapar vi långsiktiga lösningar för både kund och miljö. Vi arbetar förebyggande med regelbunden service och tidiga åtgärder.

SAMORDNADE INKÖP

En stark inköpsorganisation tillhandahåller ett konkurrenskraftigt sortiment av material, komponenter och tjänster från underleverantörer genom gemensamma system och samordnade inköp.

BRAVIDA WAY

– VÅRT SÄTT ATT ARBETA

Vi gör det vi sagt, vi följer upp och vi förbättrar oss ständigt

Bravida Way – vår egen kultur och vårt arbetssätt bygger på en decentraliserad organisation där entreprenörskap och ansvarstagande är avgörande för utveckling och framgång. Väletablerade uppföljningssystem, gemensamma arbetsmetoder och verktyg samt stöd från den stora organisationens skalfördelar driver utvecklingen lokalt. En gemensam arbetsmodell för att skapa ständig förbättring stödjer våra avdelningar att utbyta erfarenheter och lära av varandra.

STRATEGIER

KUND

– Proaktivitet skapar kundnytta

- Proaktiva kundrelationer tillgodoser behov.
- Attraktiva erbjudanden och hög kvalitet i våra leveranser skapar återkommande kunder.

LÖNSAMHET

– Marginal före volym

- Vi åtar oss uppdrag med kalkylerbara risker.
- Vi anpassar produktionskapacitet och administrativa kostnader efter försäljningsvolym.
- Ständigt förbättrad operationell effektivitet och samordnade inköp.

TILLVÄXT

– Tillväxt i utvalda marknader

- Vi bygger ett komplett och starkt erbjudande inom el, vs och ventilation i Norden.
- Vi växer organiskt och genom förvärv.
- Vi ökar tillväxt inom service.

MEDARBETARE

– Attrahera, behålla och utveckla

- Decentraliserat beslutsfattande.
- Varierade utmaningar i olika projekt.
- Professionell ledarutveckling och intern utbildning.
- Rekrytering av unga ingenjörer.

VÄRDERINGAR

AFFÄRSMÄSSIGHET

– Tydligt ansvar för ekonomin

- I alla delar av verksamheten ses möjligheter och vägar som leder företaget framåt. Varje medarbetare tar ansvar för företagets ekonomi, genom alla faser i ett projekt.

ENKELHET

– Enhetligt och okomplicerat agerande

- Genom enkla och okomplicerade rutiner och arbetsprocesser blir den dagliga verksamheten smidig och effektiv. Med hjälp av en enhetlig syn löser varje avdelning liknande frågor på samma sätt. Mottot är "lika behov – lika lösning".

KOMPETENS

– Kunskap, vilja och förmåga

- Bravida ser alltid till att rätt kompetens finns på rätt plats för varje uppdrag. Kompetensen är organiserad för både företagets och kundens bästa. Bravida ligger steget före och tänker i nya banor. Medarbetarna samarbetar både mellan avdelningar och teknikområden.

STIL

– Pålitlighet och uppträdande

- Bravida har en tydlig affärsstil som bygger på pålitlighet och rätt uppträdande. Medarbetarna tar personligt ansvar och håller vad de lovar. I alla möten är ett vänligt och tillmötesgående sätt en självklarhet.

VI FORTSÄTTER ATT VÄXA LÖNSAMT

Bravida ska fortsätta växa lönsamt. Vi ska växa både organiskt och via förvärv på våra olika geografiska nyckelmarknader. Ett ökat fokus på service är en viktig del av tillväxten samtidigt som effektiva arbetssätt och samordnade inköp ska öka lönsamheten.

MARKNADSLEDARE PÅ GEOGRAFISKA NYCKELMARKNADER

Grunden för Bravidas tillväxt bygger på att vi ska vara den lokala marknadsledaren i ett antal prioriterade geografiska områden i Norden, där vi har verksamhet inom samtliga teknikområden. Därutöver verkar vi på ett antal andra orter där målsättningen är att vara etablerade inom ett eller två teknikområden. På orter som inte har egen verksamhet inom alla teknikområden kan andra avdelningar stötta med kompletterande kompetenser.

Exempel på viktiga nyckelmarknader är Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors men också andra medelstora orter som exempelvis Odense, Trollhättan och Tromsø. På många mindre orter finns Bravida för tillfället representerat med bara ett teknikområde.

DET LOKALA BOLAGET MED DEN STORA KONCERNENS KOMPETENS OCH RESURSER

Bravida skiljer sig från de flesta av våra lokala konkurrenter genom vår förmåga att också genomföra helhetsprojekt som omfattar såväl el, vs och ventilation samt våra specialområden

säkerhet, sprinkler, TSM (Technical Service Management), kraft och kyla. Som det lokala bolaget med den stora koncernens resurser och skalfördelar har vi kapacitet att utföra stora installations- och serviceuppdrag i hela Norden.

Tillsammans med våra avdelningar driver koncernen övergripande tillväxtfrämjande insatser:

- Förstärkt fokus på service med proaktiv försäljning och förstärkning av de lokala serviceavdelningarna.
- Gemensamma marknadsföringsinsatser och utveckling av paketerade tjänster som omfattar mer än ett teknikområde, till exempel Bravida Plus.
- Ökat antal samarbeten mellan avdelningar i gemensamma projekt där samverkan leder till ökad konkurrenskraft, bättre resursutnyttjande och kompetensöverföring mellan olika delar av organisationen.
- Riksavtal med stora kunder med verksamhet på flera orter i Norden.

BRAVIDAS FÖRVÄRV AV VEGA ENERGI

Strategiskt förvärv ger organisk tillväxt

Genom Bravidas förvärv av bolaget Vega energi stärktes positionen inom teknisk fastighetsdrift och avancerad energiteknisk drift under 2015, som är en ny marknad för Bravida. Med Vega energis kompetens inom energiteknisk drift, tillsammans med Bravida storlek och styrka, har en stark plattform för organisk tillväxt skapats.

Under året har Vega energi gjort affärer med flera Bravidaavdelningar där samarbete och kunskapsutbyte bidragit till ett helhetserbjudande till kunder. Bravida har bland annat gjort VS-arbeten hos Vegas energis befintliga kund Astra Zeneca, vilket innebar att kunden arbetade med en leverantör istället för flera.

Vega energis ingenjörsgroup har också bidragit till utbildning för att höja kompetensen inom energi i Bravida Sverige. Genom förvärvet av Vega energi har både tillväxt och viktiga synergier skapats mellan bolagen.

FÖRVÄRV VIKTIG DEL AV VÅR TILLVÄXT

Den nordiska installations- och servicemarknaden konsolideras och ger goda möjligheter att växa genom förvärv. Bravida söker aktivt efter attraktiva bolagsköp i Norden.

FÖRVÄRV BIDRAR MED MINST 5–7 PROCENTS TILLVÄXT

Förvärv är en av grundstenarna i Bravidas tillväxtstrategi. Vår målsättning är att förvärv ska bidra med fem till sju procent av tillväxten. Under 2014 bidrog förvärv med 3 procent och under 2015 med 12 procent.

FÖRVÄRVSARBETET FÖLJER EN FASTSTÄLLD PROCESS

Vi har en ständigt pågående process för att identifiera och genomföra nya förvärv. De flesta förvärv syftar framförallt till att följa vår strategi att vara den lokala marknadsledaren på prioriterade tillväxtorter. Aktuella förvärvskandidater har en lång och stabil historik och en stark ledning som genom incitament uppmuntras att vara kvar i bolagen efter genomförda förvärv. Nyckeln till framgång är en snabb och kontrollerad integration med Bravidas organisation, verksamhetssystem och det gemensamma varumärket. Det sker i regel under en ettårsperiod.

BRAVIDA GENOMFÖR OLIKA TYPER AV FÖRVÄRV

Under 2015 genomförde Bravida 16 förvärv som tillsammans ökade omsättningen på årsbasis med 1 478 MSEK. Förvärven stärker Bravida på olika sätt:

Förstärkt lokalt erbjudande:

2015 genomförde Bravida 13 lokala förvärv i Sverige, Norge och Danmark.

Komplett teknikererbjudande:

I januari förvärvades ABEKA som kompletterar Bravidas erbjudande med kompetens inom elkraftstjänster.

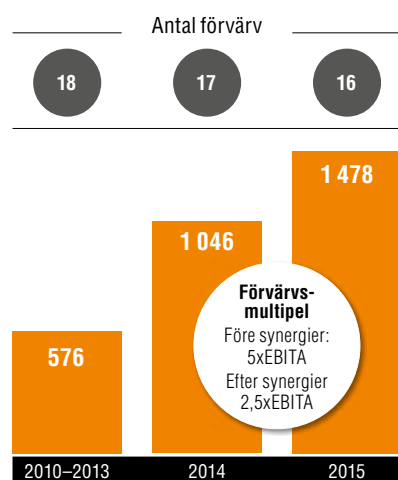
Geografisk expansion:

Under sommaren 2015 etablerade Bravida en plattform för tillväxt i Finland genom förvärven av Peko Groups installations och serviceverksamhet och Halmesvaara Oy.

Stark förvärvshistorik

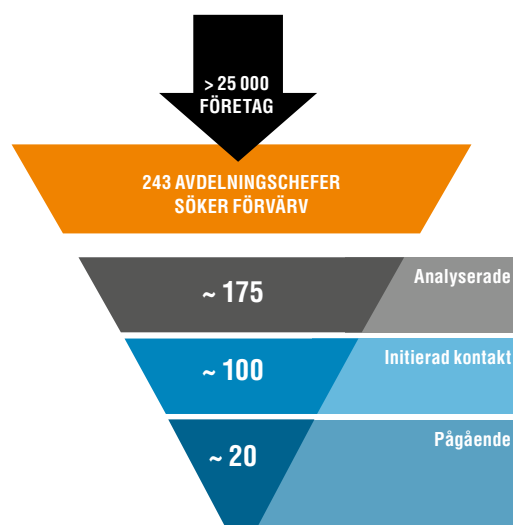
Under 2014–2015 har Bravida ökat fokus på förvärv. 2015 bidrog förvärv med en tillväxt om 12 procent.

ÅRLIG OMSÄTTNING FÖRVÄRVADE BOLAG, MSEK

Stort antal potentiella förvärv

För att identifiera och kvalificera både mindre lokala förvärv och större bolag, bedriver Bravida en ständig förvärvsprocess på olika nivåer i organisationen.

KUNDVÄRDE, PRODUKTIVITET OCH LÖNSAMHET

Bravidas lönsamhet bygger på varje avdelnings förmåga att identifiera och vinna uppdrag med god lönsamhetspotential samt vår förmåga att leva upp till kundernas höga krav på kvalitet. Med ständiga förbättringar arbetar vi för att genomföra våra uppdrag på ett effektivt och lönsamt sätt.

KUNDVÄRDE OCH PRODUKTIVITET

Våra kunder prioriterar samarbete med leverantörer som klarar av att leverera projekt i tid, med hög kvalitet och inom budget. Med gemensamma verksamhetssystem och arbetssätt erbjuder vi våra kunder en hög och jämn kvalitet i våra leveranser i hela Norden. Gemensamma arbetssätt gör det också enklare för våra avdelningar att samarbeta i stora och komplexa projekt. Sedan 2012 arbetar Bravida med ett koncerngemensamt program för att öka effektivitet, kvalitet och lönsamhet i våra installations- och serviceuppdrag.

MARGINAL FÖRE VOLYM

Bravida prioriterar marginal före volym. Med en noggrann selektion och fokus på lönsamma projekt strävar våra avdelningar efter att undvika projekt med hög risk och svag lönsamhet.

HÖG KOSTNADSMEDVETENHET

Hög kostnadsmedvetenhet är en framgångsfaktor för Bravida. Vi fokuserar på att begränsa ökningen av administrativa kostnader när vi växer. Under det senaste året har de administrativa kostnaderna minskat sin andel av den totala försäljningen, vilket bidrar till förbättrad lönsamhet.

STÄNDIG FÖRBÄTTRING I PRAKTIKEN

Bäst i förändring

” Vi har fått en daglig dialog, speciellt på serviceavdelningen. På installationssidan är vi duktigare på att planera och leta efter slöseri, vilket är goda ledord.”

Björn Utne, avdelningschef Bravida, Sarpsborg Elektro

Under 2015 blev Sarpsborg Elektro utsedd till den avdelning som lyckats bäst i hela koncernen med genomförandet av Bravidas stora förbättringsprogram för att utveckla produktivitet, planering och kvalitet. Trots att avdelningen redan var framgångsrik, har de visat stort engagemang att ytterligare förbättra både installations- och serviceverksamheten.

– Förbättringsarbetet har gett oss ett gemensamt arbetssätt både i avdelningen och i hela Bravida. Vi har fått bra verktyg att arbeta vidare med och ordning och reda, vilket hjälper oss att öka lönsamheten, menar Björn Utne, avdelningschef på Sarpsborg Elektro.

Under 2016 arbetar Sarpsborg vidare med nästa steg i förbättringsprogrammet som handlar om förbättrade inköp och ökad tillväxt i serviceverksamheten.

STÄNDIG FÖRBÄTTRING GÖR OSS STARKARE

Det senaste decenniet har Bravida framgångsrikt arbetat med utveckling av vår verksamhet för att ständigt förbättra vår kvalitet, produktivitet och lönsamhet.

HELA KONCERNEN DRIVER FÖRBÄTTRING

Som en del i Bravida Way, vår företagskultur, drivs arbetet med att förbättra verksamheten. Vi har etablerat en stark gemensam förändringsmotor som hjälper oss att mobilisera och engagera hela vår organisation i vårt utvecklingsarbete vare sig det handlar om produktivitetsförbättringar, förbättrade inköp eller proaktiv försäljning.

NYA ARBETSSÄTT STÄRKER VERKSAMHETEN

2012 inleddes arbetet med ett nytt stort kultur- och förändringsarbete i hela koncernen. I ett första steg (2013–2015) var målsättningen att utveckla vår produktivitet, planering och kvalitet. En viktig princip i arbetet är att använda kraften och kompetensen i den egna organisationen. Genom att lära oss av

hur koncernens bästa avdelningar arbetar har vi tillsammans skapat ett bättre, gemensamt arbetssätt för alla avdelningar.

I slutet av 2015 hade 83 procent av Bravidas avdelningar certifierats i enlighet med de nya arbetssätten. Programmet har hittills gett tydliga vinster, bland annat i form av stärkt kontroll på projektgenomförande och projektutfall, förbättrad nationell prissättning och ökade möjligheter att styra inköp och materialleveranser.

NYA INITIATIV INOM INKÖP OCH SERVICE

Vi har skapat en stark plattform för att ta nästa steg i vårt utvecklingsarbete som omfattar nya initiativ för att förbättra koncernens inköp samt insatser för att stärka Bravidas serviceverksamhet. Det arbetet fortsätter i våra avdelningar 2016–2017.

FÖRBÄTTRAT INKÖP

Inköp – en framgångsfaktor

Inköp av material, komponenter och tjänster från underleverantörer står för cirka 45 procent av Bravidas totala omsättning.

I ett gemensamt program för att öka produktiviteten, planering och kvalitet har koncernens avdelningar blivit bättre på att planera och genomföra sina inköp. Bland annat har vi lyckats minska antalet hämtordrar och de resor som våra montörer gör för att hämta varor hos grossister. Samtidigt har Bravida utvecklat samarbetet med utvalda leverantörer och tillverkare. Målet är att kunna erbjuda kunderna både förbättrad kvalitet och hållbara produkter samtidigt som samordning skapar kostnadsfördelar.

I ett nästa steg ökar Bravida också fokus på bättre samordning av inköp mellan avdelningar. Under de närmaste två åren kommer inköpare och projektledare ute i verksamheten att utbildas för att kunna dra full nytta av de nya möjligheterna.

” Bravida är ett av de största installations- och serviceföretagen i branschen. Som en liten aktör i Ängelholm kan jag dra nytta av det i mina inköp.”

**Robert Greve, filialchef Ventilation,
Bravida Ängelholm**

TEKNIKLÖSNINGAR FÖR ETT LEVANDE SAMHÄLLE

Bravida underhåller funktioner inom el, vs och ventilation. Funktioner som förser samhället med energi, värme, vatten, luft och säkerhet. Sådant som människor använder varje dag – i arbete och hem.

● SJUKHUS

Sjukhus och andra vårdinrättningar är några av de mest installationstäta byggnaderna som finns. Samtidigt ställer de enormt höga krav på säkerhet och funktionalitet.

● HELHETSLÖSNINGAR BOSTAD

Våra installationslösningar för bostadshus omfattar inte bara basfunktionerna inom el, vs och ventilation, utan även energiåtervinning, hissar, brand och säkerhetssystem samt tele- och datanätverk.

● SIMHALL

Miljön i en simhall ställer stora krav på de tekniska lösningarna. Bravida har stor erfarenhet av installation och underhåll av simhallar runt om i Norden.

● SÄKERHETSSYSTEM

Vi tillhandahåller säkerhetsfunktioner såsom passerkontroll, kameraövervakning, inbrottslarm och brandlarm, även i form av integrerade totallösningar.

● BANSTRÖMSFÖRSÖRJNING

Dessa system omfattar bland annat kontaktledningar och omformarstationer där växelspanningen omvandlas till 15 000 volts likspänning för tågtrafik.

● BERGVÄRME

Utnyttjar grundvattnets ganska stabila temperatur på 6–8° för att producera rumsvärme och tappvarmvatten med hjälp av en värmepump. Bergvärme-hållets djup är 50–200 meter.

● BELYSNING

Vi installerar belysningslösningar framför allt på arenor, parkeringsplatser och i vägtunnlar. Projekten omfattar allt från elförsörjning till montering av armaturer.

● HELHETSLÖSNINGAR KONTOR

El, vs och ventilation är kärnan i våra tekniklösningar för kontor. Förutom basinstallationerna kan exempelvis komfortkyla, luftrening, kommunikationsnätverk samt brand och säkerhetssystem ingå.

● INDUSTRI

Vi har stor vana att installera i industriella miljöer med pågående produktion. Bravida erbjuder kompletta installationslösningar, drift och energieffektivisering utan att påverka den parallella produktionsverksamheten.

● AUTOMATION

Omfattar både industri- och fastighetsautomation, det vill säga automatisk styrning av industriprocesser respektive styrning och reglering av fastigheters tekniska system. Optimal driftsäkerhet och energieffektivitet är målet.

● PROCESSKYLA

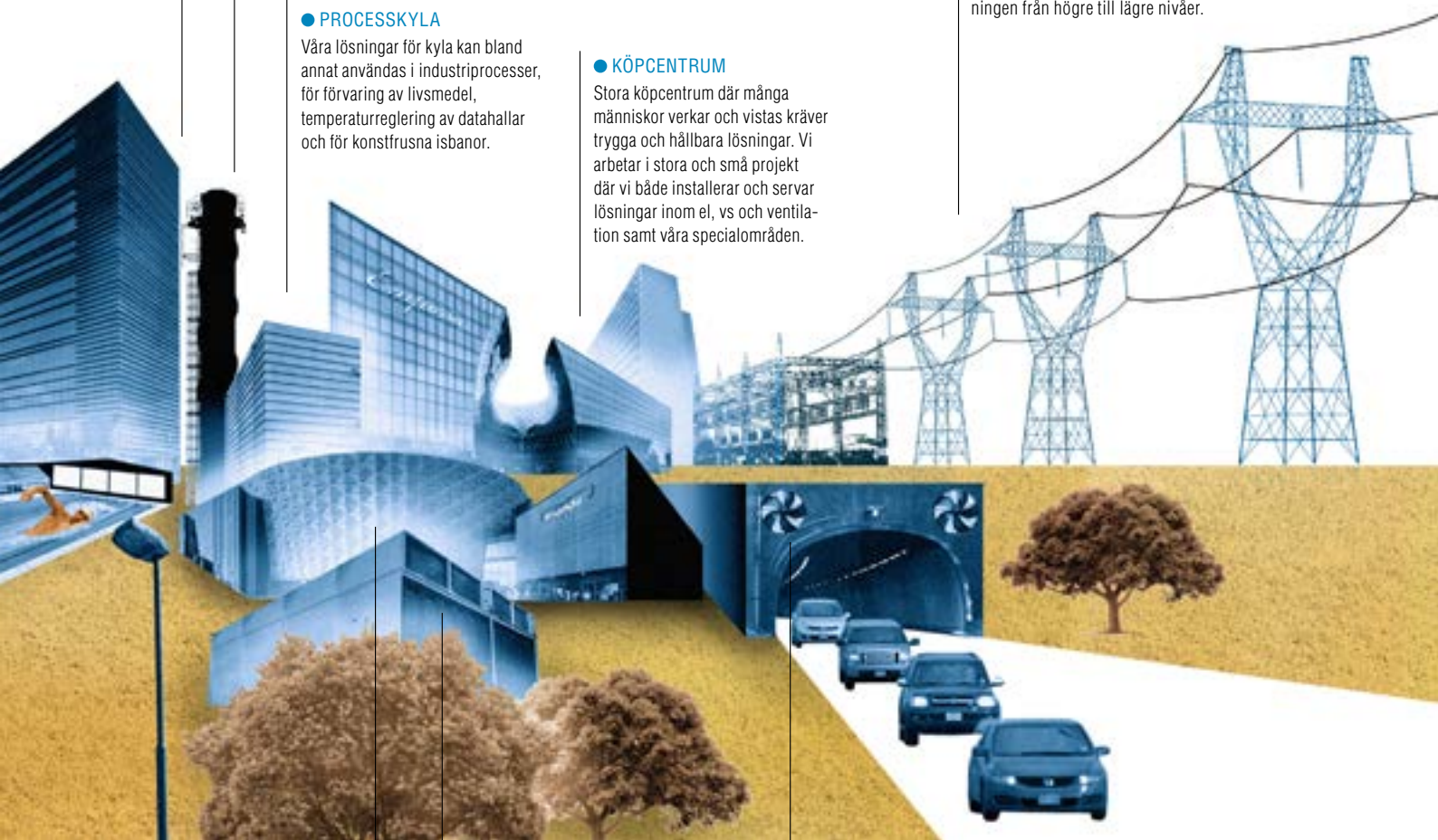
Våra lösningar för kyla kan bland annat användas i industriprocesser, för förvaring av livsmedel, temperaturregulering av datahallar och för konstfrusna isbanor.

● KÖPCENTRUM

Stora köpcentrum där många människor verkar och vistas kräver trygga och hållbara lösningar. Vi arbetar i stora och små projekt där vi både installerar och servar lösningar inom el, vs och ventilation samt våra specialområden.

● STÄLLVERK

Dirigerar elkraften på ett säkert sätt till olika regioner och brukare i samhället. Vid behov transformeras spänningen från högre till lägre nivåer.

● ARENOR

Vi installerar och underhåller flera arenor. De stora byggnaderna ställer höga krav på installationerna, inte minst deras förmåga att kunna anpassas efter behov och hantera stora publikarrangemang.

● DATAHALL

Även om moderna data- och serverhallar är energieffektiva har de en stor energiförbrukning och utrustningen i anläggningarna alstrar mycket värme. För att skapa ett stabilt inomhusklimat krävs kontinuerlig kylning och den stora energiåtgången gör att effektiva installationslösningar får en central roll.

● VENTILATIONSSYSTEM

I vägtunnlar är det viktigt att luftkvaliteten hålls på en stabil nivå vid normala trafikförhållanden, och att man i händelse av brand snabbt kan ventilera ut giftiga rökgaser.

● INFRASTRUKTUR

Vi arbetar i flera stora infrastrukturprojekt som bidrar till samhällens utveckling och tillväxt – just nu bland annat i vägtunnlar, inom banteknik och tunnelbanesystem.

STABIL TILLVÄXT I INSTALLATIONS- OCH SERVICEMARKNADEN

Installations- och service-
marknaden i Norden

260 Miljarder
SEK

OMSÄTTNING 2015

4%

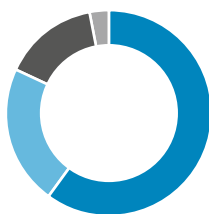
TILLVÄXT 2015

DEN NORDISKA INSTALLATIONS-
OCH SERVICEMARKNADEN

- 30% Sverige
- 31% Norge
- 19% Danmark
- 20% Finland

ANDEL AV BRAVIDAS NETTO-
OMSÄTTNING

- 60% Sverige
- 22% Norge
- 15% Danmark
- 3% Finland

Bravida är den ledande totalleverantören av installation och service för fastigheter och anläggningar i Norden. Branschen växte stabilt under 2015 och ett antal faktorer talar för att tillväxten i marknaden håller i sig även framåt. Här märks främst ett fortsatt intresse för energieffektiviseringar, renovering av fastighetsbestånd och stora offentliga investeringar samt den successivt ökande komplexiteten i installationer.

Tekniska tjänster inom el, värme och sanitet (vs) samt ventilation är en viktig del i ett byggprojekt och installationstätheten varierar mellan olika typer av projekt. I kommersiella anläggningar och fastigheter ligger andelen installation i relation till byggkostnad runt 30 procent. I bostäder är andelen installationer lägre medan till exempel sjukhus eller serverhallar har en betydligt högre installationstäthet.

BRAVIDAS KÄRNMARKNAD

Bravidas kärnmarknad är byggnadssegmentet inom teknisk installation och servicetjänster. Den står för omkring 90 procent av Bravidas nettoomsättning, resterande 10 procent av verksamheten avser infrastrukturprojekt. Bravidas kärnmarknad omsatte omkring 260 miljarder kronor 2015 och växte med ca 4 procent jämfört med året innan. Kärnmarknaden är indelad i installations- och servicetjänster. Installation avser nybyggnation och stora renoveringsarbeten och uppgick till omkring 54 procent av koncernens nettoomsättning 2015. Servicetjänster inom drift, underhåll och mindre renoveringar utgör en betydande del av verksamheten och uppgick till omkring 46 procent av den totala omsättningen 2015. Service finns på olika nivåer från att enskilda montörer avhjälper specifika fel till serviceavtal som erbjuder kontinuerlig drift och underhåll.

Den största kundgruppen utgörs av byggentreprenörer som handlar upp installationstjänster, men även fastighetsbolag, offentlig sektor och industrin är stora kunder. Allt fler fastighetsägare inser att en tydlig plan för underhåll och drift leder till

lägre kostnader över tid samtidigt som driftstörningar, olyckor och kostsamma avbrott i produktion kan undvikas. Efterfrågan ökar för att få service under installationens hela livscykel. Med kontinuerlig tillsyn och skötsel ökar installationens livslängd och driften kan optimeras.

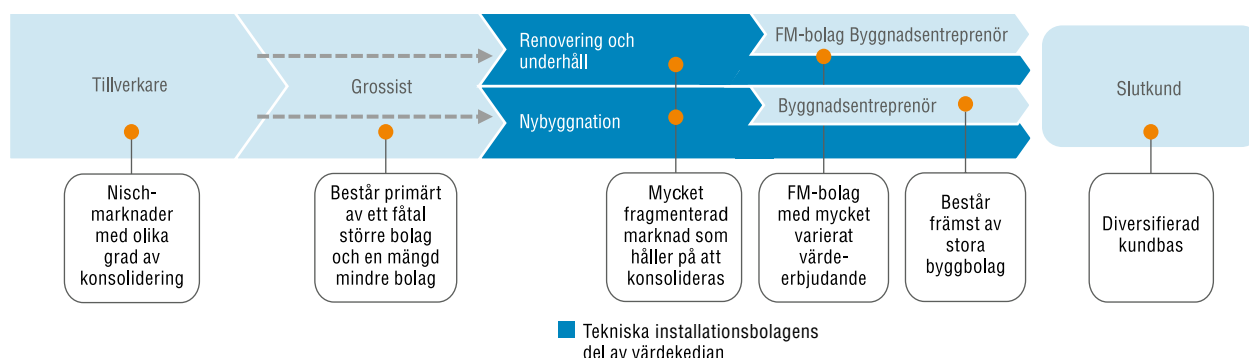
KOMBINATION AV INSTALLATION OCH SERVICE GER STABIL MARKNAD

Byggmarknaden karaktäriseras som sencyklisk och följer den allmänna ekonomiska utvecklingen med omkring ett års eftersläpning beroende på byggprojektens karaktär och längd. Produktion av bostäder och kommersiella fastigheter följer konjunktursvängningarna medan infrastrukturprojekt och offentliga investeringar styrs av politiska beslut. De cykliska inslagen på marknaden för tekniska tjänster minskar eftersom uppdragen för installations- och servicebranschen sträcker sig över olika typer av projekt och service efterfrågas kontinuerligt. Behovet av renoveringar och underhåll tenderar även att öka under sämre tider. Serviceavtal på eftermarknaden säkrar ett återkommande flöde av kunder vilket bidrar till stabilitet och tillväxt för branschen.

INSTALLATIONS- OCH SERVICEMARKNADEN

Installations- och servicemarknaden består av olika delmarknader, den mer volatila marknaden för nybyggnation samt de stabilare marknaderna för renovering och tillbyggnad och drift och underhåll.

TRENDER OCH DRIVKRAFTER I MARKNADEN

Flera starka drivkrafter präglar Bravidas marknad. Samhällets ökade miljö- och hållbarhetsfokus driver efterfrågan på energieffektiviseringar samtidigt som nya installationer blir allt mer komplexa och kräver kvalificerad service. Ett stort antal bostäder i miljonprogrammen från 1960- och 1970-talet har omfattande renoveringsbehov och stora offentliga investeringar i infrastrukturprojekt, nya sjukhus och skolor stärker efterfrågan på installation och service-tjänster ytterligare.

ENERGIEFFEKTIVISERING – HÅLLBARA OCH VÄRDESKAPANDE LÖSNINGAR

Energikostnaden utgör cirka två tredjedelar av den totala driftskostnaden i en fastighet. Fastighetsägare investerar i allt mer avancerade installationer och byggtekniker för att minska sina drifts- och underhållskostnader. Elinstallationer står för de högsta volymerna inom branschen, men ett ökat miljömedvetande och viljan att sänka kostnader gör att tjänster inom ventilation och vs också växer. Det är inte bara när det byggs nytt som fastighetsägare investerar i lösningar som minskar energianvändningen utan investeringar görs även i befintliga byggnader. Vidare kräver en ökande användning av förnyelsebar energi investeringar med tillhörande teknik. Statliga regelverk och strängare direktiv för energianvändning från bland annat EU, tillsammans med ett större intresse för miljömärkningar och fokus på ett hållbart samhälle, driver tillsammans utvecklingen framåt.

För att stärka sin miljöprofil och minska kostnaderna väljer allt fler fastighetsägare att miljöcertifiera sina fastigheter vilket innebär att installationsinvesteringarna ökar. Miljöcertifierade fastigheter, till exempel Green Building-klassade fastigheter, är både bra för miljön och lockar nya

TILLVÄXTEN DRIVS AV FYRA VIKTIGA TRENDER

1. Energifeffektivisering

Ökad efterfrågan på energieffektiva lösningar driver efterfrågan. Fastigheter står för 40 procent av den totala energiförbrukningen.

2. Åldrande fastigheter och behov av nya bostäder

I Miljonprogrammet är mer än 500 000 svenska bostäder i behov av renovering. Samtidigt ökar behovet av nya bostäder, framförallt i Sverige. Enligt den långsiktiga prognosen är det totala byggbehovet 558 000 nya bostäder mellan 2012 och 2025. Tre av fyra bostäder behöver byggas i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö och behovet är störst fram till år 2018.

hyresgäster. Det är en kvalitetsstämpel att fastigheten är bättre genomtänkt än en traditionell byggnad. Det gör att både hyror och försäljningspris för miljöcertifierade fastigheter ökar.

NYA BOSTÄDER OCH RENOVERING AV GAMLA

En stor del av fastighetsbeståndet och infrastruktur såsom järnvägar, värme- och vattensystem i Norden är ålderstigna, vilket bidrar till ett stort renoveringsbehov där installationer är en viktig del. I Miljonprogrammet är mer än 500 000 svenska bostäder byggda under 1960–1970-talen i behov av renovering. Liknande behov finns även i övriga Norden. Samtidigt uppskattar Boverket att det långsiktiga behovet av bostäder i Sverige 2015–2020 motsvarar 426 000 bostäder eller 71 000 per år.

OFFENTLIGA INVESTERINGAR

Stora infrastrukturinvesteringar med hög installationstäthet som tunnlar, järnvägar och elförsörjning har bidragit till en växande installationsmarknad i de nordiska länderna. Även offentliga investeringar inom sjukhus, universitet och badhus driver tillväxten i branschen. Projekt som Nya Karolinska och Förbifart Stockholm i Stockholmsregionen är några exempel på stora svenska offentliga projekt. I Danmark ska världens

längsta sänktunnel, den så kallade Fehmarnbeltförbindelsen, byggas mellan danska Rödby och tyska Puttgarden och delar av järnvägsnätet ska elektrifieras. I Norge sker omfattande investeringar i sjukhus och vägtunnlar och Oslos flygplats Gardemoen byggs ut för att klara av en ökad trafik. I Finland byggs flygplatsen i Helsingfors ut för att klara en ökad trafik.

TEKNIKEN STÄLLER NYA KRAV

Dagens informationssamhälle ställer helt andra krav på IT-miljöer, säkerhet och kapacitet än tidigare, såväl i hemmet och offentliga miljöer som på arbetsplatsen. Avancerad teknik och komplexa installationer blir allt vanligare vid nybyggnation av bostäder. Kylta serverrum, bredbandsdragningar och automatisk styrning av tekniska system är sådana exempel.

Komplexiteten i dagens moderna installationslösningar ökar behovet av service och underhåll. I takt med att installationer blir mer komplexa har företag svårare att hantera installation och service internt och väljer istället i allt större utsträckning att arbeta med externa leverantörer. Med en tydlig strategi och ett heltäckande serviceavtal för tekniskt underhåll och service kan företagen minska sina totala driftskostnader för fastigheter och anläggningar och samtidigt förenkla den interna administrationen.

3. Investering i infrastruktur

I Norden görs omfattande statliga infrastruktursatsningar som ett resultat av eftersatt underhåll och investeringar.

4. Ökad komplexitet i byggnader

Högt tekniskt innehåll i moderna fastigheter ökar komplexiteten och behovet av kompetens för installation och service.

EN FRAGMENTERAD INSTALLATIONS- OCH SERVICEMARKNAD

Den nordiska marknaden för installation och service är fragmenterad med mer än 25 000 företag. De tre största aktörerna i Norden utgör tillsammans mindre än 20 procent av marknaden.

INSTALLATIONS- OCH SERVICEBRANSCHEN KONSOLIDERAS

Den nordiska installations- och servicemarknaden är lokal och mycket fragmenterad. Branschen har karaktäriserats av låga inträdesbarriärer och i Norden finns cirka 25 000 företag som har en nettoomsättning under 500 miljoner SEK. Majoriteten av dessa företag arbetar i geografiskt begränsade områden och inom ett enskilt teknikområde. Men större, nationella och komplexa kontrakt ställer andra krav. Här efterfrågas leverantörer med bredare erbjudande inom flera teknikområden och med finansiell kapacitet. En ökad efterfrågan på tekniska helhetslösningar, ett komplett tjänsteutbud på den lokala marknaden och möjligheten att kunna hantera nationella serviceavtal driver en konsolidering i branschen.

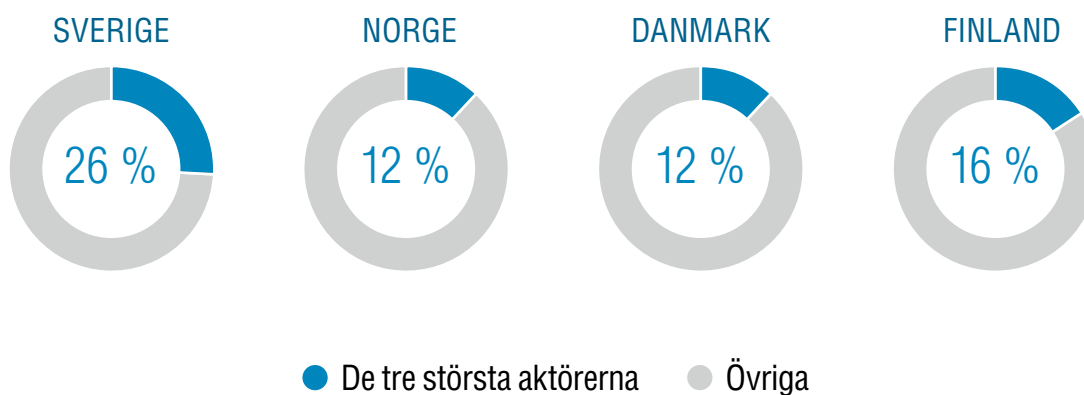
DE STÖRSTA AKTÖRERNA

De tre största aktörerna på den nordiska marknaden för tekniska installationer och service utgör totalt sett mindre än 20 procent

av marknaden. De tre största aktörerna i Sverige beräknas ha en marknadsandel på cirka 26 procent och i Danmark och Norge har de tre största aktörerna cirka 12 procent av respektive marknad. De tre största aktörerna i Finland uppskattas ha en marknadsandel om cirka 16 procent.

Bravidas huvudkonkurrenter på kärnmarknaden, byggnadssegmentet inom teknisk installation och servicetjänster är främst små och medelstora bolag på den lokala marknaden. Konkurrensen om stora kontrakt kommer främst från internationella bolag såsom Assemblin och Caverion bland andra och från nationella aktörer såsom Gunnar Karlsen i Norge, Are i Finland och Kemp & Lauritzen och Wicotec KirKebjerg i Danmark. Börsnoterade Eltel Group och Coor Service Management betraktas inte som konkurrenter av Bravida då dessa bolag i huvudsak erbjuder tjänster som ligger utanför Bravidas kärnverksamhet.

DE STÖRSTA AKTÖRERNAS ANDEL AV INSTALLATIONS OCH SERVICEMARKNADEN

FINLAND – BRAVIDAS NYA MARKNAD

Med två strategiska förvärv har Bravida etablerat en stark plattform i Finland. Den finska marknaden för tekniska installations- och servicetjänster har stabiliserats efter flera år av svag efterfrågan och förutsättningarna för tillväxt och lönsamhet förbättras successivt.

Den finska marknaden för teknisk installation och service omsatte 53 miljarder under 2015. Under 2015-2017 beräknas tillväxten uppgå till 3,2 procent, vilket är en väsentlig förbättring jämfört med föregående period.

Viktiga faktorer som driver utvecklingen är:

- Den finska regeringen har lanserat flera allmänna investeringsprogram för att stödja återhämtningen i den finska ekonomin. Bland annat har det tagits beslut om förbättring av väg- och tunnelnäten.
- På installationssidan har arbetet med ett antal stora projekt som länge varit i planeringsfasen kört i gång. Här märks projekt såsom köpcentret Iso-Omena (Citycon) i Esbo och kommande omfattande installationsprojekt i Kalasatamaområdet Helsingfors och Ratina i Tammerfors.
- I takt med att teknikens andel i fastigheterna ökar, växer behovet av underhåll. Samtidigt finns ett uppdämt behov av renoveringar av kontorsfastigheter. Det gör att servicemarknaden växer snabbare än installationsmarknaden i Finland.

DEN FINSKA GEOGRAFIN OCH INDUSTRIEN

Viktiga regioner på den finska marknaden är Helsingforsregionen där de största projekten finns. Regionen runt Tammerfors, den näst största staden i Finland, är viktig. Åbo är den tredje största staden och en växande marknad tack vare återhämtningen i varvsindustrin. Ytterligare ett tillväxtområde är Jyväskylä i mellersta Finland med bland annat ett stort sjukhusprojekt.

KONSOLIDERING I FINLAND

Precis som i de övriga nordiska länderna är marknaden i Finland fragmenterad. De tre största aktörerna Caverion, ARE och Consti har cirka 16 procent av marknaden. Bravida är med sin omsättning bland de största bolagen på den finska marknaden.

De senaste åren har en konsolideringsfas inletts med flera större företagsaffärer. Vid sidan av Bravidas två bolagsförvärv i Finland 2015, förvärvade ARE Lemminkäinen Talotekniikka Oy år 2014.

BRAVIDA, NY STARK AKTÖR I FINLAND

“ Bravida har skapat ett nytt starkt alternativ på den finska marknaden. Vi konkurrerar som en av få leverantörer med ett heltäckande erbjudande inom el, vs, ventilation, kyla, sprinkler och automation.”

Marcus Karsten,
Divisionschef Bravida Finland

BRED BAS AV STORA OCH SMÅ KUNDER

NÖJD KUND-INDEX 2015

Installation 73
Service 74

Vårt mål är 75 för både installation och service.

ANDEL AV BRAVIDAS TOTALA OMSÄTTNING 2015

KUNDGRUPPER

- 32% Byggbolag
- 20% Övrigt näringsliv
- 19% Offentlig sektor
- 10% Fastighetsbolag
- 9% Industri
- 10% Övrigt

ANLÄGGNINGSTYPER

- 15% Flerbostadshus
- 14% Industri
- 14% Kontor
- 12% Infrastruktur
- 12% Sjukvård och omsorg
- 6% Utbildning
- 5% Detaljhandel
- 22% Övrigt

UPPDRAGSTYPER

- 46% Service
- 36% Nybyggnation
- 18% Renovering och ombyggnad

Bravida ska vara det självklara valet och en aktiv partner till våra kunder. Genom en stark lokal närvaro och ett nära samarbete bygger vi långa kundrelationer där vi erbjuder både trygghet och nya möjligheter.

Bravidas kunder kan delas in i två huvudgrupper – slutkunder och byggtreprenörer. Byggtreprenörer står för den största delen av våra installationsuppdrag medan slutkunderna, professionella hyresgäster och fastighetsägare, är centrala i vår serviceverksamhet.

Vår kundbas finns bland tusentals små och stora kunder i olika branscher i hela Norden. Med vår lokala närvaro och ett attraktivt erbjudande har Bravida uppnått en stark position på den nordiska installations- och servicemarknaden.

Bravida anlitas för installation och service i alla typer av anläggningar och byggnader, däribland bostäder, kommersiella lokaler, infrastrukturprojekt, arenor, sjukhus, skolor och industriella fastigheter. Med proaktiv försäljning och närmare kundkontakt vill vi stärka vår profil som kundernas förstahandsval ytterligare.

BRED BAS BLAND STORA OCH SMÅ KUNDER

Bravida har en bred och diversifierad kundportfölj där den största kundgruppen utgörs av byggtreprenörer som köper installationstjänster som en del i en byggtreprenad. Intäkter från kunder inom offentlig sektor står fortsatt för en stor del av Bravidas omsättning. Privata fastighetsägare och industrin är andra stora kundgrupper.

Bravidas omsättning utgörs till största del av ett stort antal små och medelstora projekt, såsom mindre anpassningar av kontorsytor samt om- och tillbyggnad av fastigheter och relaterad service. Därutöver är Bravida aktiva i ett antal större projekt och nybyggnationer. Under 2015 har vi bland annat fått i uppdrag att utföra alla installationer av el, vs, ventilation, sprinkler och styr när Fastighetsbolaget Hälsostaden Ängelholm AB, bygger nya vårdlokaler i Ängelholm. Ett typiskt installationsuppdrag har en genomförandetid till slutleverans på sex månader, men projekten kan också sträcka sig över flera år. Serviceuppdragen

omfattar allt från akut felavhjälpande på ett par timmar till fleråriga underhållsavtal. Av Bravidas drygt 50 000 kunder står ingen enskild kund för mer än fyra procent av Bravidas omsättning, vilket gör riskspridningen stor.

ÖKAD EFTERFRÅGAN PÅ HELHETSLÖSNINGAR

Installationsbranschen är en prispressad bransch där kundernas upphandlingar traditionellt styrs mot lägsta pris. I de flesta fall upphandlas separata lösningar för el, vs och ventilation och leverantörer av installationstjänster tas ofta med i ett senare skede när ett byggprojekt har inletts och huvudentreprenören utsetts.

I takt med att investeringar i installationer ökar i betydelse väljer allt fler fastighetsutvecklare att göra upphandlingar av installationstjänster direkt med installatören eller som en del i en samverkansentreprenad (partnership) där byggherre, konsult och entreprenörer gemensamt tar sig an uppdraget. Genom att ge helhetsansvaret för integrationen av installationerna till en skicklig installatör som behärskar alla teknikområdena kan stora samordningsfördelar realiseras, både vad gäller lösningens prestanda och ekonomi. Exempel på ett projekt Bravida fått under 2015 där vi kommer arbeta med helhetslösningar som spänner över flera teknikområden är stadshuset i Kiruna där vi kommer att utföra installationerna av el, vs, ventilation, sprinkler, kyla samt styr och övervakning.

LOKAL NÄRVARO OCH STARKA KUNDRELATIONER

Bravidas lokala närvaro och goda kundrelationer är viktiga komponenter på en marknad som i hög utsträckning karaktäriseras av personliga relationer och ömsesidigt förtroende. Våra kundrelationer är också ofta långvariga och flertalet kunder återkommer för att köpa nya tjänster. Ett exempel på detta är Bravidas samarbete med Serneke. Efter ett framgångsrikt samarbete med dem under byggnationen av Änglagården i Göteborg har Bravida fått fortsatt förtroende och levererar nu en totalinstallation bestående av el, vs och ventilation vid en stamreovering av 342 lägenheter i stadsdelen Tuve i Göteborg.

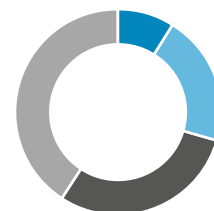
För att ytterligare stärka våra relationer arbetar vi aktivt för att komma närmare våra kunder. Genom en tätare dialog vill vi öka förståelsen för deras behov samtidigt som vi får möjlighet att visa upp vår breda kompetens. Våra lokala avdelningar arbetar för att öka proaktiviteten i arbetet med sina kundrelationer i alla roller från tekniker till avdelningschef.

MÅNGA KUNDER OCH UPPDRAG

Bravida har mer än 50 000 kunder. 2015 stod de fem största kunderna för mindre än 15 procent av nettoomsättningen. Ingen enskild kund svarade för mer än fyra procent av Bravidas omsättning. Medianvärdet på installationskontrakten i orderstocken var 263 000 SEK. Av kunder med en årsomsättning om fem MSEK eller högre var 90 procent även kunder 2014.

50 000 kunder
263 000 SEK
 – mediankontraktets storlek

OMSÄTTNING EFTER
PROJEKTSTORLEK 2015, %

- 9 % >50 MSEK
- 21 % 10–50 MSEK
- 30 % 1–10 MSEK
- 41 % 0–1 MSEK

BRAVIDAS BIDRAG TILL ETT LEVANDE SAMHÄLLE

Bravida bidrar till ett levande samhälle. Genom att tillhandahålla funktionella byggnader, innovativa installationslösningar, smart infrastruktur och effektiva system för drift och underhåll bidrar vi till ett samhälle med fungerande samhällstjänster, arbetstillfällen och goda miljöer att leva och verka i.

Bravida finns i 140 orter runtom i Norden. Med en stark lokal närvaro och ett nära samarbete med våra kunder är vi med och skapar förutsättningar för långsiktig utveckling och tillväxt i de orter där vi verkar.

Sjukhus

Köpcentrum

Arenor

Bostäder

SJUKHUS I SVERIGE

Bild: Hälsostaden

HÄLSOSTADEN I ÄNGELHOLM

KUND: Peab / Fastighetsbolaget Hälsostaden
Ängelholm AB

BRAVIDAS UPPDRAG: Alla installationer av el, vs, ventilation, sprinkler och styr

För att erbjuda en hög nivå på vård och omsorg, öka tillgängligheten samt förbättra patienternas vardag startade projekt Hälsostaden som ska samla regionens vård och kommunens omsorg på samma område. Områdets byggnader får en total yta på 17 800 kvadratmeter. Efter tillbyggnation och renovering utförs moderna installationer.

KÖPCENTRUM I FINLAND

RISTIKKO KÖPCENTRUM I HELSINGFORS

KUND: Byggbolaget Hartela

BRAVIDAS OMRÅDE: Installation av vs och ventilation samt serviceavtal på el, vs, ventilation och kyla i hela fastigheten

Ristikko köpcentrum nyöppnades i oktober 2015 efter omfattande renovering och utbyggnad. Det är idag ett lokalt centrum där alla typer inköp ska kunna hanteras enkelt och snabbt. Ristikko är ett köpcentrum för hela familjen med stort utbud och mängder av aktiviteter för barnfamiljen.

MULTIARENA I DANMARK

ROYAL ARENA I KÖPENHAMN

KUND: Arena CPHX P/S

BRAVIDAS OMRÅDE: Installation av högspänning och 3 500 sprinklers

Royal Arena ska ge Köpenhamnsborna en arena av internationell standard för arrangemang inom sport, musik och kultur. Målet är att locka fler turister, internationella idrotts- och kulturrevenemang och nya företag, vilket bidrar till att främja tillväxt och sysselsättning.

BOSTÄDER I NORGE

27 000 BOSTÄDER I HOVINBYEN, OSLO

KUND: AF Gruppen oh Hoegh Eiendom AS

BRAVIDAS OMRÅDE: Installation av vs

Befolkningsmängden i Oslo växer och behovet av bostäder med den. Det nya området kommer att bli ett av Oslos mest attraktiva med rikt utbud av butiker, restauranger, mathall, hotell och ett stort vattenland.

TOTALLEVERANTÖR AV INSTALLATION OCH SERVICE

Bravidas installationer inom el, vs och ventilation förser byggnader och anläggningar med energi, värme, vatten, säkerhet och luft – kort sagt möjlighet till trygghet, utveckling och tillväxt.

ETT FULLSKALIGT ERBJUDANDE

Bravida erbjuder specialistkompetens och helhetslösningar inom el, vs (värme och sanitet) och ventilation. Inom dessa tre teknikområden verkar Bravida över hela installationsprocessen – från rådgivning och projektering till installation och service.

Bravidas kompetens och erfarenhet tryggar en långsiktig lösning för kunden, både när det gäller den initiala installationsinvesteringen samt dess framtida drift och underhåll genom regelbunden service. Med kompletterande specialområden inom bland annat säkerhet, sprinkler och kyla erbjuder vi både självständiga och fullskaliga erbjudanden.

INTEGRERADE LÖSNINGAR

Allt fler kunder efterfrågar leverantörer med ett heläckande tjänsteerbjudande inom installation och service. Med Bravidas expertis inom flera teknik-

områden erbjuder vi paketerade installations- och servicetjänster, som kan kombinera både installation och service, i ett eller flera teknikområden. Samtidigt tar vi ansvar för att de olika delarna fungerar tillsammans.

GRUNDEN FÖR ENERGIEFFEKTIVA OCH HÅLLBARA LÖSNINGAR

Våra installations- och servicelösningar finns i hela samhället från enskilda fastigheter till stora energinät. Vi strävar efter att tillsammans med våra kunder bidra till ett hållbart samhälle genom minskad energi- och resursåtgång i de fastigheter som vi installerar och underhåller. Med utvalda lösningar, analys och regelbunden tillsyn, förebyggande underhåll och tidiga åtgärder skapar vi förutsättningar för hållbara fastigheter som lägger grunden för vidare utveckling och tillväxt.

TJÄNSTER

INSTALLATION

Ny- och ombyggnation av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur.

SERVICE

Drift och underhåll samt mindre ombyggnationer av installationer i byggnader och anläggningar.

TEKNIKOMRÅDEN

EL

VÄRME & SANITET (VS)

VENTILATION

SPECIALOMRÅDEN

Säkerhet – Sprinkler – TSM* – Kraft – Kyla

*Technical Service Management

HELTÄCKANDE INSTALLATIONER

INSTALLATION I BRAVIDA

Installation innebär såväl nyinstallation som renovering av tekniska system i kontorsbyggnader, köpcentrum, bostadshus, fabriker, infrastruktur, hälso- och sjukvårdsbyggnader, utbildnings- och offentliga lokaler samt andra kommersiella, industriella och institutionella byggnader. Bravida samordnar tekniker och montörer från våra teknikområden och ger kunden tillgång till en partner som koordinerar och tar ansvar för både de enskilda delarna i lösningen och för helheten.

MINDRE OCH STÖRRE INSTALLATIONSUPPDRAG

Med starka lokala avdelningar i hela Norden erbjuder Bravida konkurrenskraftiga lösningar för såväl stora som mindre installationsprojekt. I de fall där kunden inte själv står för projektering och design har Bravida kompetens att genomföra dessa delar av processen. Vi tar ett totalansvar som omfattar allt från den initiala behovsanalysen till projektering, konstruktion, programmering, installation och driftsättning och levererar ett nyckelfärdigt system till kundens anläggning. Oavsett storlek

genomförs alla Bravidas projekt enligt metoder som säkerställer en jämn och hög kvalitet. En stark inköpsorganisation ger också kunderna tillgång till ett konkurrenskraftigt sortiment med produkter av hög standard.

SAMVERKAN I OCH UTANFÖR BRAVIDA

I stora och komplexa installationsprojekt, där Bravida är med i ett tidigt skede, tar vi totalansvar för alla installationer inom våra teknik- och specialområden. Våra egna avdelningar samarbetar och tar fullt ansvar för alla installationer i projektet. Ett samlat ansvar ger bättre kontroll, effektivitet och konstadseffektivitet.

Bravida arbetar också i samverkansentreprenader, även kallat partneringsprojekt – en samarbetsform där byggherre, konsulter och entreprenörer löser uppdrag tillsammans i öppen dialog med projektets bästa i fokus. På så sätt får alla ett helhetsperspektiv på projektet, istället för att enbart se till sin egen del. Alla kompletterar varandra med erfarenheter och kompetenser, vilket höjer kvaliteten, effektiviteten och lönsamheten i projektet.

HELTÄCKANDE INSTALLATIONER

Bravida utför stort sjukhusuppdrag i norska Tromsø

Universitetssjukhuset i Tromsø byggs ut för att förstärka positionen som regionens främsta sjukhus och för att bli nationellt ledande inom diagnostik, behandling, undervisning och forskning. Bravida utför alla installationer inom el, vs och ventilation.

Tore Bakke, divisionschef i Bravida Norge berättar att de tidigare genomfört det omfattande installationsarbetet av el, vs, ventilation och säkerhet på det nya Östfoldsjukhuset i Sarpsborg.

– Det är en speciell teknik- och konstruktionsmetod i sjukhusprojekt och vi har expertis från både Östfoldsjukhuset och andra projekt som vi nu tagit med oss till det stora sjukhusuppdraget i Tromsø.

Bild: UNN

SERVICE GER ÖKAD LIVSLÄNGD

SERVICE I BRAVIDA

Service i Bravida omfattar, underhåll, reparationer, drift, konsulttjänster samt mindre om- och tillbyggnad av utförda installationer i byggnader, anläggningar och infrastruktur. Med kontinuerlig tillsyn och skötsel ökar en installations livslängd. Dessutom minskas de löpande driftkostnaderna och kunden försäkras sig om att de olika komponenterna upprätthåller rätt funktion.

SERVICEAVTAL FÖR ÖKAD TILLVÄXT OCH LÖNSAMHET

Regelbunden, förebyggande service minskar kostnader för oplanerade driftstopp och störningar samt ger högre driftsäkerhet och längre livstid för fastighetens installationer.

Bravida Serviceavtal ger trygghet och förenklar tillvaron för både fastighetsägare och förvaltare – ett avtal, en leverantör, en faktura. Vi erbjuder regelbunden service och underhåll som ökar fastighetens driftsnetto, höjer miljöprofilen och skapar ett högre värde på fastigheten. Vi analyserar fastighetens behov och föreslår vad som kan göras för att spara energi och pengar på kort och lång sikt. Vi genomför kontinuerlig service, tillsyn och skötsel som vi följer upp i servicereporter.

ETT KVALITETSSYSTEM FÖR EN ENKLARE VARDAG

Bravida har funnits länge och under vår resa har vi lärt oss att uppskatta enkelhet. Vi har utvecklat ett kvalitetssystem som förenklar tillvaron både för oss och för våra kunder. Våra kunder har alltid tillgång till felanmälan, journaler, rapporter och annan betydelsefull information. Vi inventerar, dokumenterar och gör en objektslista över alla installationer, vad som behöver åtgärdas och när det ska göras. Med analys och jämförelser tar vi fram förslag till justeringar och investeringar där kunden ser exakt vilka energibesparingar som kan göras.

NATIONELLA SERVICEAVTAL

Med verksamhet på 140 orter i Norden kan vi stödja våra kunder med nationella serviceavtal. Det betyder att kunder med rikstäckande verksamhet kan samla sin service för samtliga installationer hos Bravida. På så vis tar kunden tillsammans med oss ett samlat grepp av drift och underhåll av sina anläggningar. Ett avtal, en kontakt, samma lösning – oavsett var kunden befinner sig.

DRIFT OCH UNDERHÅLL

Bravida underhåller danska Dongs energinät

Dong Energy är ett av norra Europas ledande energiföretag med fokus på förnybar energi. Bravida Danmark har fått uppdraget att tillsammans med en ytterligare distriktsentreprenör genomföra drift och underhåll på en del av energibolagets elnät under en femårsperiod. Bravida Danmark och MT Højgaard A/S ska täcka Dong Energys sydvästra region; från Lejre i väst, Frederikssund i norr, Egedal i öster till Dragør i söder.

– Bravida har stor erfarenhet på området och vi ser fram emot att bidra med vår kompetens i det framtida samarbetet med Dong Energy, säger Bent Andersen, divisionschef för Bravida Danmark.

Bild: Dong Energy

SPECIALOMRÅDEN SKAPAR HELHET

SPECIALOMRÅDEN I BRAVIDA

För att förse våra kunder med ett komplett erbjudande finns Bravidas specialområden, till exempel konsulttjänster, fastighetsdrift och säkerhetssystem för larm och passage. Specialområdena kombinerar kompetens och resurser från olika teknikområden och på så vis skapas ett större värde för kunderna.

Våra kompletterande verksamheter som säkerhet, kraft, kyla och sprinkler ger kunden tillgång till både självständiga och fullskaliga funktionserbjudanden. En funktionslösning utgår från ett eller flera av de tre teknikområdena el, vs och ventilation. Det kan handla om allt ifrån heltäckande koncept för larm och brandsäkerhet till åtgärder för en effektiv energianvändning och tjänster inom modern fastighetsdrift.

BRAVIDAS SPECIALOMRÅDEN

Säkerhet

● Bravida Fire & Security erbjuder kunder i hela Norden kundanpassade säkerhetslösningar för att trygga tillgångar, verksamhet och medarbetare. Med ett komplett utbud av tekniska lösningar, rådgivning och projekt- och service-tjänster inom säkerhet är ambitionen att garantera total trygghet för våra kunder, dygnet runt.

Sprinkler

● Bravida levererar driftsäkra lösningar för installation och service av sprinkleranläggningar. En sprinkleranläggning med automatiskt brandskydd kan rädda fastigheter från omfattande skador vid brand.

Kyla

● Bravida erbjuder en komplett lösning inom installation och service av kyla. Genom att analysera, kartlägga och åtgärda fastighetens behov av kyla och komfort kan vi erbjuda en skräddarsydd lösning som uppfyller krav på energioptimering och långsiktig driftekonomi.

Kraft

● Bravida är en komplett leverantör av tjänster inom högspänning och utför bland annat installation av elanläggningar, konstruktion av kraftstationer, drift och underhåll av kraftstationer och elnät samt byggnation av transformatorstationer. Bravida erbjuder tjänster i hela elkraftsnätet, från kraftkällan till vägguttaget.

TSM

● Bravida Technical Service Management (TSM) är Bravidas enhet för teknisk fastighetsdrift. TSM erbjuder totallösningar för förvaltning av alla typer av fastigheter. Med ett tekniskt helhetsperspektiv har vi kunskap om samspillet mellan fastighetens olika installationer och ser till att de får den service som krävs för att fungera på bästa sätt.

TSM – BRAVIDA TECHNICAL SERVICE MANAGEMENT

Service som får barnens och personalens vardag att fungera

Bravida TSM (avdelningen för teknisk fastighetsdrift) utför service av el och ventilation samt teknisk service på Stockholms skolor på uppdrag av Skolfastigheter i Stockholm, Sisab.

– Vi levererar en modern avhjälpande service där vi integrerar vårt avhjälpningssystem i Sisabs befintliga it-system, säger Hamid Bakhtiari, kundansvarig på Bravida TSM.

Det skapar en effektiv felanmälan med snabb service.

– Teknisk service är centralt för att vardagen ska fungera för barnen och personalen i våra skolor. Sisab ser mycket positivt på att Bravida nu tagit steget och blivit en av Sisabs avtalspartner inom detta viktiga område, säger David Sundgren, upphandlingschef på Sisab.

VÅRA MEDARBETARE GER FASTIGHETER LIV

ANTAL MEDARBETARE, MEDELTA 2015

	2015	2014
Totalt i koncernen	9 359	8 188
Varav kvinnor	600	524
Sverige	5 160	4 784
Norge	2 359	2 003
Danmark	1 446	1 394
Finland	387	–
Slovakien*	7	7

*Bravida Säkerhet utvecklar mjuk- och hårdvara för det egenutvecklade säkerhetsplattformen Bravida Integra som sker i Slovakien.

SJUKFRÅNVARO*, %

	2015	2014
Sverige	5,1	4,8
Norge	6,4	5,4
Danmark	4,1	2,9
Finland	5,5	–
Koncern	5,3	4,7

*Sjukfrånvaro i timmar i relation till planerade arbetstimmar

ÅLDERSSTRUKTUR, %

	2015	2014
Över 60 år	7,5	7,3
51–60 år	19,7	19,9
41–50 år	22,7	24,4
31–40 år	20,5	20,8
21–30 år	25,3	23,4
Under 20 år	4,3	4,2

ARBETSSKADEFREKVENNS*

	2015	2014
Sverige	7,6	6,8
Norge	9,6	9,5
Danmark	26,2	23,5
Finland	43,5	–
Koncern	11,0	9,4

*Arbetskadorna som leder till minst en dags sjukfrånvaro per miljon arbetstimmar.

NÖJD MED- ARBETARINDEX

66

Bravidas värde är högre än jämförelsetalet på 63.

EN TRYGG OCH SÄKER ARBETSPLATS

Varje medarbetare ska komma välmående och friska till nästa arbetsdag. Från 2011 arbetar vi med en nollvision med arbetsrelaterad fysisk eller psykisk ohälsa.

En god arbetsmiljö och säker arbetsplats är ett högt prioriterat område hos Bravida. Vi utför vårt arbete i kundernas fastigheter och anläggningar, vilket innebär att förhållanden skiftar från uppdrag till uppdrag och över tid. Det ställer höga krav på vårt arbetsmiljöarbete. Därför arbetar vi systematiskt mot en säker-

hetsmedveten företagskultur genom ledarskap och personligt ansvar, med tydliga mål, uppföljning och återkoppling.

Vi arbetar för att etablera en god arbetsmiljö på de platser där våra anställda har sina uppdrag.

FÖREBYGGANDE UTBILDNING

Våra medarbetare ska ha den kompetens och de resurser som krävs för en hälsofrämjande och skadeförebyggande arbetsmiljö. Vi utbildar våra medarbetare så att alla ska veta hur man identifierar och förebygger de risker som finns i arbetet. Under 2015 hölls ett flertal utbildningar inom arbetsmiljö för medarbetare på olika nivåer i organisationen.

VI PRIORITERAR EN GOD ARBETSMILJÖ

En trygg och säker arbetsplats med ordning och reda ger resultat. För medarbetarna direkt i form av bättre hälsa men även ägare, kunder och andra som berörs av vår verksamhet vinner på minskade kostnader och bibehållen produktivitet. Sedan Bravida införde en nollvision för arbetsskador 2011 har både arbetsskadefrekvens och sjuktal förbättrats, men under 2015 vände trenden. Vi genomför ett omfattande arbete för att identifiera, följa upp och analysera risker i vår arbetsmiljö för att kunna vidta förbättringsåtgärder.

DIGITAL AVVIKELSERAPPORTERING

Nytt system för en effektivare och säkrare arbetsplats

Som ett viktigt led i vår nollvision mot arbetsolyckor inför Bravida ett koncerngemensamt digitalt avvikelserapporteringsystem för att tidigt identifiera risker samt rapportera förbättringsförslag och oönskade händelser. Med ett gemensamt system kan vi enkelt följa upp och lära av varandra, vilket leder till ordning och reda, effektivitet och ökad trygghet.

I Bravida kompromissar vi inte med kvalitet, miljö eller arbetsmiljö – vi gör det vi sagt, vi följer upp och vi arbetar ständigt mot förbättring.

VI NÅR EN GOD ARBETSMILJÖ GENOM ATT:

Involvera

- Bravida involverar medarbetare på alla nivåer i vårt arbetsmiljöarbete. Vi kommunicerar aktivt arbetsmiljöfrågor med kunder, medarbetare och underleverantörer.

Planera

- Bravida skapar en tryggare och mer förutsägbar arbetsmiljö genom att planera och ha ordning och reda. Vi tar hänsyn till hela människan och dess omgivning vid riskbedömning, planering och genomförande.

Ständigt förbättra

- Bravidas arbetsmiljöarbete bedrivs integrerat och systematiskt med ständiga förbättringar, i linje med OHSAS18001, och enligt de krav som lagar, avtal och myndigheter ställer.

Alla ska ta ansvar

- Samtliga medarbetare har ett ansvar för att skapa, utveckla och upprätthålla en god arbetsmiljö.

MEDARBETARE SOM UTVECKLAR BRAVIDA

Montörer, servicetekniker, projekt- och serviceledare, stödpersonal och chefer med engagemang och gemensamma värderingar skapar Bravidas framgång. Genom att erbjuda en stimulerande arbetsplats med utrymme för utveckling behåller vi kompetent personal samt attraherar ny.

Bravida är ett kunskapsföretag. Den viktigaste resursen är våra medarbetare och deras förmåga att möta kundens behov. Allt eftersom installations- och servicebranschen utvecklas ökar kraven på vårt kunnande och vår skicklighet att driva projekt på ett effektivt sätt. Därför arbetar vi målinriktat för att behålla, utveckla och attrahera den bästa kompetensen. Vårt recept för att lyckas handlar om att erbjuda en attraktiv arbetsplats med kontinuerlig utveckling av medarbetare, tydligt ledarskap samt ha fokus på rekrytering och utbildning.

EN LÄRANDE KULTUR

Bravida präglas av en kultur där vi lär av varandra – vi gör det vi sagt, vi följer upp och förbättras ständigt. Vi kallar det Bravida Way. Vi strävar efter att skapa en kultur där alla medarbetare bidrar till att vi ständigt förbättras och där våra värderingar genomsyrar hela organisationen. På så sätt bidrar också vår interna kultur till tydlighet för våra kunder.

Värderingar som förenar Bravida:

AFFÄRSMÄSSIGHET – vi tar ett tydligt ansvar för ekonomi och lönsamhet.

ENKELHET – vi har ett enhetligt och okomplicerat agerande.

KOMPETENS – vi har kunskap, vilja och förmåga.

STIL – vi är pålitliga och har ett ansvarsfullt agerande.

ANSVARSTAGANDE LEDARSKAP STÄRKER AFFÄREN

Bravidas ledarskapsprofil bygger på förmågan att skapa och driva starka lokala verksamheter och projekt i linje med vår tillväxtstrategi. Lokala ledare och chefer tar många egna beslut och har ett stort eget ansvar. På Bravida arbetar vi med ett utvecklande ledarskap. Det innebär att vara ett föredöme och leva efter våra värderingar.

Ett koncernövergripande ledarskapsprogram utvecklar våra ledare. Programmet visar bland annat på vikten av att skapa en stark företagskultur och hur vi framgångsrikt ska använda och förbättra våra gemensamma processer och metoder. Våra ledare lär sig vikten av uppföljning och återkoppling som en del av ledarskapet. Programmet främjar också erfarenhetsutbyte och kontakt mellan våra chefer. Sedan 2007 har en majoritet av Bravidas chefer genomgått hela eller delar av programmet.

BRAVIDASKOLAN UTVECKLAR VÅRA MEDARBETARE

Vår målsättning är att Bravida alltid ska ligga i framkant i branschen. Både vad det gäller arbetssätt och de tekniska lösningar medarbetare genomför. Därför hålls utbildningar inom en rad områden och på många olika nivåer varje år.

Bravidas egna skola, Bravidaskolan, vidareutvecklar våra medarbetare. Utbudet är stort och medarbetare inom flera yrkeskategorier ges möjlighet att utveckla sin kompetens. Montörer

BRAINGENGÖRER

Bravida utbildar framtidens ingenjörer

Bralngenjör är Bravidas utbildningsprogram för unga talanger som under ett års tid får chansen att utveckla en bred kunskap inom ledarskap, affärsmannaskap, Bravidas affärsmodell och värderingar.

Genom programmet får unga ingenjörer kunskap om Bravidas verksamhet och olika utvecklingsvägar, samtidigt som de skapar en bra grund att stå på inför framtidens arbetsliv.

och servicetekniker har bland annat tillgång till utbildningar inom affärsmannaskap och service samt vidareutbildning till ledande montörer.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

Alla människors lika rättigheter och möjligheter är grundläggande inom Bravida. Vi arbetar aktivt för att öka jämställdhet och mångfald vilket är viktigt för att kunna erbjuda marknadens mest attraktiva kompetens och vara konkurrenskraftig i branschen. Medarbetare med olika bakgrund och erfarenheter bidrar med kompetens som utvecklar både medarbetarna och verksamheten i stort. Traditionellt verkar Bravida i en mansdominerad bransch där vi måste arbeta för att öka både jämställdhet och mångfald. För att öka andelen kvinnor i branschen samarbetar vi med arbetsgivarorganisationer och yrkesnämnder.

Inom koncernen finns en plan för lika rättigheter och möjligheter med åtgärder och mål för att öka jämställdhet och mångfald.

REKRYTERING FÖR FRAMTIDEN

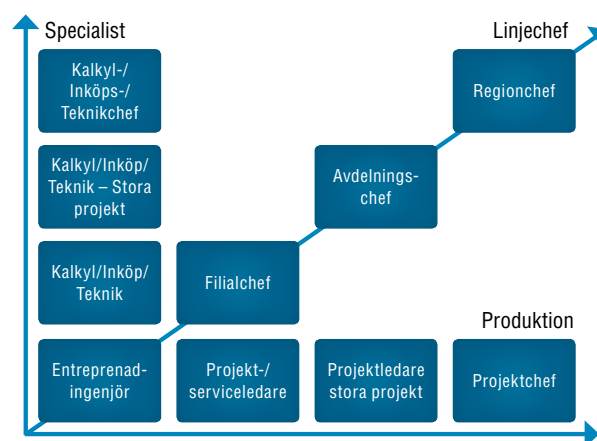
Bravidas organisation ska förstärkas inom prioriterade tillväxtområden vilket innebär att det krävs tillskott av kompetenta resurser och specialister. Vi satsar därför på rekrytering av den bästa kompetensen i branschen, bland både montörer, tekniker och ingenjörer.

Behovet av ingenjörer ökar i takt med att de installationer som idag efterfrågas är mer komplexa och kräver tydlig samordning mellan olika discipliner som el, vs och ventilation. Med en stor närvaro på tekniska högskolor, yrkesskolor och i andra forum arbetar vi för att öka både synlighet och intresse för branschen och Bravida.

INTERN KARRIÄR

Möjligheten att internrekrytera medarbetare till ledande positioner skapar både trygghet och kontinuitet samtidigt som det är ett bevis på organisationens styrka. Under året har bland annat vår verkställande direktör, en divisionschef samt flera region- och avdelningschefer internrekryterats. På Bravida finns möjlighet att välja flera karriärvägar, både som specialist, projekt- eller serviceledare och som chef. Med närvaro på över 140 orter finns det också möjlighet att medverka i projekt på olika orter i våra nordiska länder.

KARRIÄRVÄGAR OCH UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Det finns flera intressanta karriärvägar i Bravida, både som specialist, projekt- eller serviceledare inom produktion och som chef.

EN AV SVERIGES BÄSTA ARBETSGIVARE

Bravida i toppen bland Sveriges bästa arbetsgivare

Bravida är en av Sveriges bästa arbetsgivare.

I alla fall när vår egna medarbetare får säga sitt. Det visar en undersökning som årligen genomförs av Universum och Metrojobb. Under 2015 avancerade Bravida till plats 15 och klättrar därmed 13 placeringar från föregående år.

– Mätningen är ett bevis på att Bravida är ett företag som man trivs på. Duktiga medarbetare som mår bra är en viktig del av vår framgång som företag. Hos oss ska alla känna att de kan utvecklas och bidra till att vi utvecklas som företag. Jag själv har jobbat på Bravida i arton år och gjort en intern karriär från kalkylator till vd och koncernchef med jobb både i Sverige och utomlands, säger Mattias Johansson, vd och koncernchef på Bravida.

HÅLLBARA VERKTYG OCH ARBETSSÄTT

Varje dag installerar och underhåller Bravidas medarbetare ny och energibesparande teknik i fastigheter och anläggningar. Vår kombinerade kompetens inom el, vs och ventilation ger helhetsperspektiv och samverkande lösningar som ökar kundnyttan. Gemensamma arbetssätt och vår vilja att utvecklas bidrar även till minskad resursåtgång och effektivare projekt.

Koncerngemensamma verksamhetssystem för projektstyrning, ekonomi och kvalitet, tillsammans med en stark inköpsorganisation och välutvecklade administrativa processer stödjer avdelningarna i deras operativa arbete. Starka gemensamma system gör att kompetens från olika delar och avdelningar i Bravida kan samverka utan att vara geografiskt begränsade.

BRVIDABAS LÄGGER GRUNDEN FÖR HÅLLBARA ARBETSSÄTT

Det integrerade och ISO-certifierade ledningssystemet BravidaBas utgör grunden i hur vi arbetar. Med hjälp av systemet säkerställer vi att kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöaspekter integreras i såväl våra processer för kundprojekt som bolagets interna verksamhet. Vi utgår från relevanta lag- och intressentkrav samt de policys som bolagets ledning satt upp. Vi sätter också övergripande och nedbrutna kvalitets-, miljö- och arbetsmiljömål som del i arbetet med ständig förbättring.

ENKLA OCH EFFEKTIVA LÖSNINGAR

Vi strävar efter att förenkla och effektivisera vårt arbete. Det gagnar oss och våra kunder. Med tydlig planering, strukturerade arbetsprocesser och genom att vi lär av varandra hjälps vi åt att hitta de bästa lösningarna. Lika behov – lika lösning är därför en viktig princip. Den styr oss mot hög och jämn kvalitet i våra leveranser och effektiv användning av kundens, samhällets och våra egna resurser.

VI UTVECKLAR VÅRA ARBETSSÄTT

I takt med att omgivningen utvecklas och kraven på vår verksamhet förändras utvecklar vi vår verksamhet. Vi studerar våra bästa avdelningar för att förbättra våra etablerade arbetssätt. Baserat på egna erfarenheter och extern expertis till exempel inom nya metoder etableras best practise som paketeras och implementeras inom organisationen. Här har våra egna chefer en avgörande roll som lärare och förändringsledare. Ett viktigt förändringsinitiativ är ett produktivetsprojekt som påbörjades under 2013 och löper fortsatt i koncernen. Alla våra avdelningar har genomgått ett omfattande utbildningsprogram för att förbättra projektplanering och -styrning. På samma sätt inleddes under 2015 arbete med förbättringar inom inköp och service.

VÅRA TJÄNSTER MINSKAR KUNDERNAS ENERGI- OCH MILJÖBELASTNING

Medarbetare ute i våra avdelningar medverkar dagligen i olika typer uppdrag som har en positiv påverkan på våra kunders energiförbrukning eller miljöbelastning. Många framgångsrika lokala initiativ har tagits. Koncernens ambition är att öka kunskapsöverföringen mellan våra avdelningar kring detta och sprida användningen av de bästa lösningarna. Med Bravida Way och vårt etablerade arbetssätt för ständig förbättring blir detta ett viktigt fokusområde framåt.

HÅLLBAR TILLVÄXT ENLIGT BRAVIDA

- Att erbjuda lösningar som sparar energi.
- Att erbjuda material och produkter med låg miljö-påverkan.
- Att erbjuda lösningar som ger brukaren en trygg, säker och hälsosam miljö.
- Att erbjuda våra kunder en leverantör som aktivt arbetar för att minska CO₂-utsläppen i hela leveranskedjan.
- Att garantera en hög och jämn kvalitet i alla leveranser.
- Att erbjuda våra kunder en effektiv produktion som tar vara på våra gemensamma resurser.
- Att erbjuda en trygg och säker arbetsplats.
- Att erbjuda våra medarbetare ett utvecklande arbete, där idéer och förslag tas till vara.
- Att ha en hög affärsetik.
- Att respektera mänskliga rättigheter, där jämlikhet och mångfald är viktiga delar.
- Att ta ansvar för hållbarhet när vi väljer leverantörer.

INKÖP OCH LEVERANTÖRER

Bravidas inköp är ett mycket viktigt område, både för oss och för våra kunder, där vi som beställare spelar en betydelsefull roll. Vi ställer samma krav på våra leverantörer som vi ställer på oss själva.

Bravidas inköp av material, komponenter och tjänster utgör en viktig del av vår verksamhet och det värde vi tillför våra kunder. Cirka 45 procent av vår omsättning utgörs av inköp. Att internt stödja våra lokala avdelningars inköpsarbete och utveckla vårt samarbete med leverantörer, grossister och underleverantörer är därför en viktig del för att stärka vår konkurrensförmåga.

INKÖPSARBETE EN FRAMGÅNGSAKTOR

Våra lokala avdelningar planerar, genomför och kvalitetssäkrar inköp med stöd av Bravidas gemensamma inköpsplattform. Avdelningarnas kompetens och skicklighet är avgörande för att kunden ska få en bra slutprodukt och för lönsamheten i våra projekt och uppdrag. Inköp i installations- och servicebranschen har hög komplexitet och karaktäriseras av ett stort utbud på material och komponenter från olika leverantörer som ska väljas ut för varje enskilt projekt. Därutöver sker ofta upphandlingar med underleverantörer på lokal eller nationell nivå.

PLATTFORM FÖR INKÖP FÖRSTÄRKS

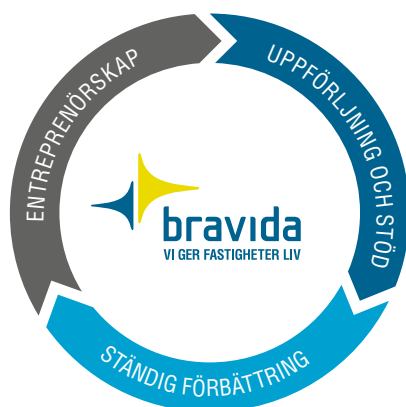
Bravis, koncernens gemensamma inköpssystem tillsammans med Bravidas sortimentet, med utvalda produkter och komponenter, är sedan flera år ryggraden i koncernens gemensamma inköpsplattform. Under 2015 har inköpsplattformen förstärkts kraftigt. Bravida har lanserat en ny gemensam inköpsportal. Det innebär att koncernens avdelningar kan samordna sina inköp och på så vis tillsammans uppnå större inköpsordrar, pris- och effektiviseringsfördelar. Samtidigt skapar nya IT-verktyg transparens och översikt vid anbudsfrågningar och leverantörsutvärderingar för att välja ut och kvalitetssäkra leverantörer, tjänster och produkter. Under 2016-2017 kommer samtliga avdelningar i koncernen utbildas för att kunna ta del av de nya fördelarna fullt ut.

VÅR UPPFÖRANDEKOD GÄLLER ALLA LEVERANTÖRER

De installations- och servicetjänster Bravida erbjuder ska uppfylla våra kunders såväl som samhällets krav. Vi ställer samma krav på våra affärspartners som på oss själva vad det gäller frågor som säkerhet, miljöpåverkan och mänskliga rättigheter, kvalitet och affäretik. Som ett led i våra leverantörsbedömningar har en uppförandekod som riktar sig till våra leverantörer och underleverantörer arbetats fram. Bravida ska arbeta med noga utvalda partners som delar våra värderingar och som lever upp till våra krav. Uppförandekoden utgör en gällande kontraktshandling i samtliga inköpsmallar.

SAMARBETE MED UTVALDA LEVERANTÖRER

Under 2015 har Bravida fördjupat sitt samarbete med utvalda leverantörer inom viktiga områden. Partnerskap med vissa leverantörer skapar förutsättningar att driva utveckling och hitta bättre lösningar. På sikt kommer vi att tillsammans styra våra inköp med kostnadsincitament och bättre gemensam planering, vilket ska leda till bättre arbetsprocesser, mindre övertid färre transporter och sänkta CO2-utsläpp.

BRAVIDA WAY – VI GÖR DET VI SAGT, VI FÖLJER UPP, OCH VI FÖRBÄTTRAS STÄNDIGT

Bravida Way – vår egen kultur och vårt arbetssätt bygger på tre viktiga delar.

Lokalt entreprenörskap: vår affär uppstår, drivs och utvecklas lokalt i våra avdelningar. Själständighet, kompetens och ansvar står i fokus.

Uppföljning och stöd: Väletablerade uppföljningssystem, gemensamma arbetsmetoder och verktyg samt stöd från den stora organisationens skalfördelar stärker den lokala verksamheten. Regelbunden

uppföljning, kontroll och tydliga KPI:er (Key Performance Indicators) skapar förutsättning för lönsam utveckling och tillväxt.

Ständig förbättring: Med stöd av koncernen utvecklar och förbättrar våra avdelningar ständigt sin verksamhet och stärker sitt kunderbjudande. Bravida har etablerat ett koncerngemensamt arbetssätt för prioritering, utbildning och genomförande av löpande verksamhetsförbättringar.

VERKSAMHET I FYRA NORDISKA LÄNDER

Att vara närvarande och känna till den egna marknaden är en förutsättning för att kunna bygga förtroende och långsiktiga relationer hos kunder och samarbetspartners.

Genom stark lokal närvaro finns vi nära våra kunder. Bravidas är en decentraliserad verksamhet och vi finns på ett 140-tal orter i hela Norden. Bravidas huvudkontor finns i Stockholm.

ORGANISATION

Bravidas organisation har fem huvudsakliga nivåer: koncern, land, division, region och avdelning. All operativ verksamhet sker i avdelningarna som är specialiserade inom ett teknikområde. Vid större och mer omfattande projekt kan dock den operativa verksamheten samordnas på region-, division- eller koncernnivå.

En avdelning kan även ha en filial med särskild specialisering, till exempel inom service. Centrala funktioner för ekonomi, juridik, inköp, verksamhetsutveckling, kommunikation, HR och IT stödjer de lokala avdelningarna.

SAMARBETE I BRAVIDA

Samverkan mellan Bravidaavdelningar

Kapaciteten på Oslos flygplats Gardermoen utökas och en ny Pir byggs med plats för fler ankomst- och avgångshallar. Bravida Norge utför samtliga elinstallationer i utbyggnaden samt fiberläggning. För att kunna ta ett helhetsgrepp om projektet samarbetar flera Bravidaavdelningar från Norge samt Göteborg och Halmstad från Sverige.

– Vårt arbete på Gardermoen startade 2013, men vi har samarbetat tidigare då vi utförde installationerna under det omfattande arbetet med Østfoldsjukhuset i Sarpsborg. Det blev ett succéprojekt – bra planering, nöjd kund och god ekonomi. Därför var det naturligt att arbeta på samma sätt när mer kapacitet behövdes på Gardermoen, berättar Erik Dobloug, avdelningschef El Oslo.

Han berättar vidare att styrkan med upplägget är att Bravida säkerställer att det finns tillräckligt med resurser som är vana att arbeta på samma sätt. Dessutom har avdelningarna blivit sammansvetsade under projektens gång vilket bidrar till att vi vet vilka personer som lämpas bäst för olika uppdrag.

Bild: Avinor

VÅRA AVDELNINGAR DRIVER ALL OPERATIV VERKSAMHET

243 Avdelningar

- I avdelningarna bedrivs all operativ verksamhet där en avdelningschef ansvarar för sälj, bemanning, produktionsnära stöd (kalkylering, planering etc.) och den dagliga driften. Varje avdelning är specialiserad inom ett teknikområde.

27 Regioner

- Regionerna ansvarar för att förmedla och följa upp koncerngemensamma och divisionspecifika strategier och mål samt att vara ett operativt stöd till den verksamhet som bedrivs i avdelningarna.

6 Divisioner

- Divisionerna ansvarar för att förmedla och följa upp koncerngemensamma strategier och mål samt att vara ett operativt stöd till det arbete som sker på region- och avdelningsnivå.

1 Koncern

- På koncernnivå utarbetas centrala strategier och mål, vilka förmedlas och följs upp. Centrala stödfunktioner och koncerngemensamma verksamhetssystem utvecklas och underhålls för att stödja den operativa verksamheten.

SVERIGE

Byggsamheten i Sverige är stabil med god efterfrågan från offentlig ny- och ombyggnation samt nybyggnation och renoveringar av bostäder. Byggsamheten gynnas av urbaniseringen och det låga ränteläget. Under 2015 var drygt 39 procent av nettoomsättningen relaterad till byggentreprenörer och offentliga kunder uppgick till 11 procent av nettoomsättningen. 50 procent var relaterat till övrigt näringsliv.

VIKTIGA UPPDRAG 2015

- Bravida har fått förtroendet av LKAB att utföra installationerna av el, vs, ventilation, sprinkler, kyla samt styr och övervakning i Kirunas nya stadshus.
- Flera installationsuppdrag har erhållits avseende ny- och ombyggnad av sjukhus och vårdlokaler: Södersjukhuset i Stockholm, Allingsås lasarett och Helsingborgs sjukhusområde samt Hälsostaden i Ängelholm och sjukhuset i Malmö.
- Bravida Fire & Security har tecknat ett ramavtal med Kammarkollegiet som omfattar säkerhetsteknik och säkerhetssystem för svenska myndigheter.
- Bravida är med i ombyggnationen av Värtahamnen i Stockholm och levererar utrymningslarm till Swedavia.
- På servicesidan har flera nationella serviceavtal tecknats med aktörer som Akademiska Hus och Familjebostäder.

NYCKELTAL	2014	2015
Nettoomsättning	7 322	8 583
Rörelseresultat	408	480
Rörelsemarginal	5,6 %	5,6 %
Orderingång	7 467	8 886
Orderstock	3 618	3 999

MARKNADSUTVECKLING

Den svenska marknaden för installations- och servicetjänster uppgår till cirka 79 miljarder SEK och hade en stabil tillväxt under 2015.

Flera stora infrastrukturprojekt och offentlig ny- och ombyggnation är i uppstartsfasen i Stockholmsregionen och Göteborgsregionen. Flytten av Kiruna är ett gigantiskt stadsomvandlingsprojekt som beräknas pågå i 15 år.

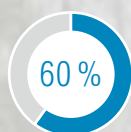
Det omfattande bostadsbyggandet kommer att fortsätta i storstadsregionerna och universitetsstäderna.

Sverige ligger långt fram bland de nordiska länderna när det gäller miljöcertifiering i nya byggprojekt men även i befintliga fastigheter. De senaste årens låga produktion av nya bostäder och kommersiella lokaler gör att behovet av servicetjänster som renoveringar och mindre ombyggnationer i existerande fastighetsbestånd växer. Den låga nyproduktionen, ROT-avdrag och hårdare krav på energibesparingar gör att efterfrågan på energibesparande installationer och service kommer att öka på den svenska marknaden.

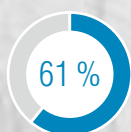
Endast ett fåtal bolag kan som Bravida erbjuda heltäckande tjänster inom många teknikområden på flera geografiska marknader i Sverige. Däremot finns flera konkurrenter som är starka på enskilda marknader och inom särskilda teknikområden. De ledande företagen i Sverige är Bravida, Caverion, Assemblin, Eitech och Midroc Electro.

ANDEL AV KONCERNEN

Omsättning

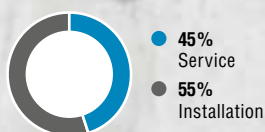

Rörelseresultat

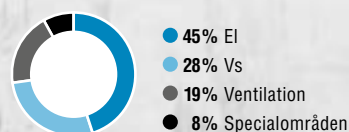

ANDEL AV OMSÄTTNING

Service, installation

El, vs, ventilation, specialområden

NYCKELTAL	2014	2015
Nettoomsättning	2 922	3 173
Rörelseresultat	192	256
Rörelsemarginal	6,6 %	8,1 %
Orderingång	2 698	3 018
Orderstock	1 427	1 295

NORGE

Den norska konjunkturen har det senaste året försvagats på grund av oljeprisfallet. Men genom ökade investeringar i offentliga byggnationer och infrastruktur samt bostäder har den norska byggkonjunkturen varit stabil under 2015. Byggnation av kommersiella lokaler har dock minskat med cirka sex procent under 2015 medan byggnation av bostäder har ökat med cirka tio procent. Oljeprisfallet har hittills haft en marginell effekt på Bravidas verksamhet då koncernens direkta exponering mot oljeindustrin är mycket låg. Bravida Norges kundbas var väl diversifierad under 2015 där drygt 25 procent av nettoomsättningen kommer från byggtreprenörer och 25 procent från offentliga kunder medan resten härrör från övrigt näringsliv.

VIKTIGA UPPDRAG 2015

- Bravida har fått förtroendet att installera el, vs och ventilation i det nya Universitetssjukhuset i Tromsø. Koncernen har även erhållit en order avseende elinstallationer i sjukhuset i Sogndal. Utanför Trondheim byggs en ny flygskvadron, Bravida har fått förtroendet att utföra installationerna.
- På servicesidan har avtal tecknats med NRK. Bland de stora kontrakten kan Statoils alla anläggningar nämnas, där vi har underhåll tillsammans med Facility Management-bolaget Coor.

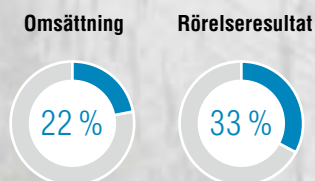
MARKNADSUTVECKLING

Den norska installations- och servicemarknaden omsatte cirka 80 miljarder kronor 2015. Det fallande oljepriset påverkar främst oljeindustrin. Tillväxtprognoserna för 2016, exklusive oljesektorn, har reviderats ned till 1,4 procent.

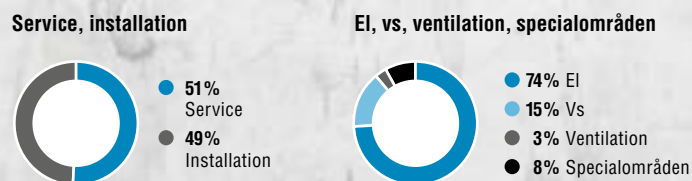
Den norska installations- och servicemarknaden växte med omkring fem procent under 2015 och bedöms växa mer än BNP under de närmsta åren. De största volymerna är fortsatt inom elinstallationer och investeringar inom transport- och energiprojekt förväntas öka. Flera stora infrastrukturprojekt som motorvägar, tunnlar och offentlig ny- och ombyggnation kommer bidra till tillväxten i branschen.

De ledande aktörerna på den norska marknaden är Bravida, Caverion, Assemblin och Gunnar Karlsen.

ANDEL AV KONCERNEN

ANDEL AV OMSÄTTNING

DANMARK

De senaste årens svaga konjunktur har påverkat byggmarknaden och därmed även installationsmarknaden. Byggmarknaden har dock stabiliserats under det senaste året genom ökad nybyggnation och renovering av offentliga byggnader som sjukhus, universitet, skolor och investeringar i infrastruktur samt en ökad nybyggnation och renovering av bostäder. Marknaden är stabil, både inom installation och service. Bravida Danmarks kunder består till stor del av offentliga kunder. Under 2015 var drygt 40 procent av nettoomsättningen relaterad till offentlig byggnation, 20 procent var relaterad till projekt inom vård och omsorg och 17 procent var relaterad till projekt inom infrastrukturprojekt.

VIKTIGA UPPDRAG 2015

- En order har erhållits avseende ny- och ombyggnation av Viborgs sjukhus och en order för ett nytt kongresshotell i södra Danmark. Bravida Danmark har fått ett stort uppdrag från Dong Energy avseende konvertering av en kraftanläggning från eldnning av kol till eldnning av träpellets. Banedanmark anlitar Bravida i arbetet med att byta ut kontaktledning. Bytet skall säkerställa stabil drift vid sämre väderförhållanden.
- Dong har även tecknat ett serviceavtal med Bravida avseende drift och underhåll av distributionsanläggningar i Köpenhamn och i sydvästra delen av Danmark.

NYCKELTAL

	2014	2015
Nettoomsättning	1 792	2 116
Rörelseresultat	94	108
Rörelsemarginal	5,2 %	5,1 %
Orderingång	2 020	2 014
Orderstock	1 534	1 432

MARKNADSUTVECKLING

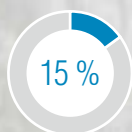
Den danska installations- och servicemarknaden omsatte omkring 48 miljarder kronor. För 2016 förväntas marknaden omsätta 50 miljarder kronor. Volymerna på den danska marknaden har legat stabilt omkring 50 miljarder kronor de senaste åren och har inte haft samma tillväxt som Sverige och Norge. Dansk ekonomi har varit svag under flera år och tyngts av fallande bostadspriser och låg aktivitet för kommersiella lokaler. Under 2015 förväntas den ekonomiska tillväxten öka med 1,7 procent.

Elinstallationerna stod för drygt hälften av de totala volymerna 2015 och det var fortfarande offentliga installationer inom energi, järnväg, universitet och sjukhus som växte mest under året. De offentliga investeringarna kommer att driva tillväxten framåt och ett av de största projekten är sänktunneln mellan Danmark och Tyskland. För installations- och servicemarknaden förväntas en förbättrad tillväxt de närmaste åren.

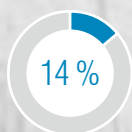
De ledande aktörerna på den danska marknaden är Bravida, Kemp & Lauritzen och Wicotec KirKebjerg.

ANDEL AV KONCERNEN

Omsättning

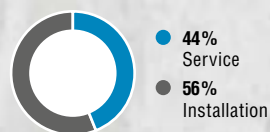

Rörelseresultat

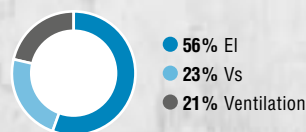

ANDEL AV OMSÄTTNING

Service, installation

El, vs, ventilation, specialområden

FINLAND

Byggnadskonjunkturen har förbättrats, enligt den senaste konfidensindikatorn för byggindustrin, men dock från en låg nivå. Antalet beviljade bygglov har ökat under slutet av 2015. Byggföretagens försäljning ökade under fjärde kvartalet 2015 med åtta procent.

Under det andra kvartalet 2015 har Bravida Finland etablerats genom förvärv. Bravida Finland har den 1 juni 2015 genomfört förvärvet av installations- och serviceverksamheten av Peko Group, verksamheten bedrivs i Tammerfors, i centrala Finland och i Helsingfors. Den 31 juli har Bravida Finland genomfört förvärvet av Halmesvaara Oy med verksamhet i Helsingforsområdet. De förvärvade verksamheterna har en sammanlagd årsomsättning på 830 MSEK och 430 anställda. Bolagens verksamheter har integrerats under hösten 2015 och bildar två regioner, Installation och Service. Bravida Finland har implementerat koncerngemensamma rapporteringssystem och inköpsystem under det fjärde kvartalet.

VIKTIGA UPPDRAG 2015

- Bravida Finland har tecknat flera serviceuppdrag bland annat med Fortum, Sponda och Valio.

NYCKELTAL	2014	2015
Nettoomsättning	–	358
Rörelseresultat	-3	0
Rörelsemarginal	–	0,0 %
Orderingång	–	355
Orderstock	–	367

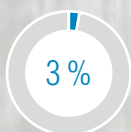
MARKNADSUTVECKLING

Den finska installations- och servicemarknaden var stabil under 2015 och omsatte omkring 53 miljarder kronor. För 2016 förväntas marknaden omsätta omkring 54 miljarder kronor. Volymerna på den finska marknaden har legat stabilt omkring drygt 50 miljarder kronor de senaste åren och har inte haft samma tillväxt som Sverige och Norge. Finsk ekonomi har varit svag under flera år. Under 2016 förväntas den ekonomiska tillväxten öka med 0,2 procent.

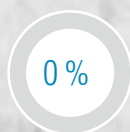
De ledande aktörerna på den finska marknaden är Caverion, Are, Consti och Bravida.

ANDEL AV KONCERNEN

Omsättning

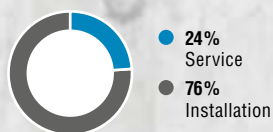

Rörelseresultat

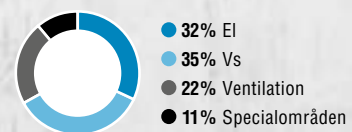

ANDEL AV OMSÄTTNING

Service, installation

El, vs, ventilation, specialområden

AKTIEN OCH ÄGARE

Bravida börsnoterades den 16 oktober 2015 på Nasdaq Stockholm. Erbjudandepriiset för börsintroduktionen var 40 SEK per aktie, vilket motsvarade ett börsvärde på 8 063 MSEK. Samtliga Bravidas anställda erbjöds att teckna max 650 aktier för 40,00 SEK per aktie till ett värde av 26 000 SEK.

AKTIENS UTVECKLING OCH OMSÄTTNING

Bravidaaktien steg från börsnotering (2015-10-16) fram till årsskiftet med 38,75 procent. Under samma period steg Nasdaq Stockholm Mid Cap index med 11,05 procent. Högst betalt för Bravidaaktien var 56,75 SEK och lägst under perioden var 43,00 SEK. Vid årets slut noterades Bravidaaktien till 55,50 SEK, vilket motsvarade ett börsvärde på 10 784 MSEK.

Under perioden 2015-10-15 – 2016-03-15 omsattes totalt 57 964 181 Bravidaktier vilket motsvarar en omsättningshastighet om 28,75 procent räknat på totalt handlade aktier. Antal avslut under perioden var 81 478 med en genomsnittlig daglig volym uppgående till 562 759 aktier.

AKTIEKAPITAL

Aktiekapitalet i Bravida är fördelat på 201 566 598 aktier som har ett kvotvärde på 0,02 SEK per aktie. Samtliga aktier har lika rösträtt och rätt i bolagets vinst och kapital.

ÄGARSTRUKTUR

Antalet aktieägare uppgick vid årsskiftet till 11 270. Aktiekapitalet i Bravida ägs till 96,52 procent av svenska ägare och till 3,48 procent av utländska ägare. Det svenska ägandet domineras av svenska privatpersoner och bolag med 64 procent av kapitalet medan aktiefonder äger 18 procent och institutioner 4 procent. Det största utlandsägandet återfinns i USA och Storbritannien.

UTDELNINGSPOLICY

Bravidas målsättning är att betala ut lägst 50 procent av Koncernens konsoliderade nettoresultat, med beaktande av andra faktorer såsom finansiell ställning, kassaflöde och tillväxtpotentialer.

För verksamhetsåret 2015 har styrelsen föreslagit en utdelning om 1,00 kronor per aktie. Räknat på stängningskursen den 30 december 2015 (55,50 kronor) innebär utdelningsförslaget en direktavkastning om 1,8 procent.

Den 16 oktober 2015 noterades Bravida på Nasdaq Stockholm. Här ses vd och koncernchef Mattias Johansson tillsammans med en av Bravidas montörer Markus Axelsson vid klockringningsceremonin.

FÖRDELNING AV BRAVIDAS AKTIER*

STORLEKSKLASSER	ÄGARE, ANTAL	ÄGARE, %	ANDEL RÖSTER, %
1–500	8 414	0,85 %	0,85 %
501–1 000	1 616	0,64 %	0,64 %
1 001–5 000	889	1,01 %	1,01 %
5 001–10 000	145	0,56 %	0,56 %
10 001–15 000	48	0,30 %	0,30 %
15 001–20 000	28	0,24 %	0,24 %
20 001–	158	96,40 %	96,40 %
	11 298	100,00 %	100,00 %

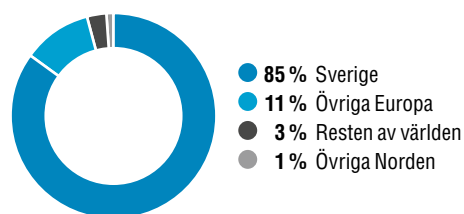
*per den 31 december 2015

BRAVIDAS10 STÖRSTA ÄGARE*	ANDEL AV KAPITAL OCH RÖSTER, %
Bravissima Holding AB**	56,25
Lannebo fonder	6,08
Swedbank Robur fonder	5,56
Handelsbanken fonder	2,28
Länsförsäkringar fondförvaltning AB	2,12
Fjärde AP-fonden	1,49
JP Morgan Chase N.A	1,20
Enter fonder	1,10
JP Morgan Bank Luxembourg S.A.	1,01
Fidelity Nordic Fund	0,99
Summa	78,08

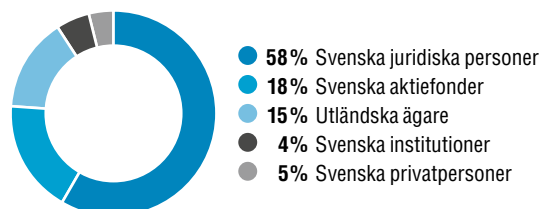
*per den 31 december 2015

**Bravissima Holding AB kontrolleras indirekt av vissa investeringsfonder, rådgivna av Bain Capital Partner LLC, med närstående parter.

ÄGANDE PER LAND, %

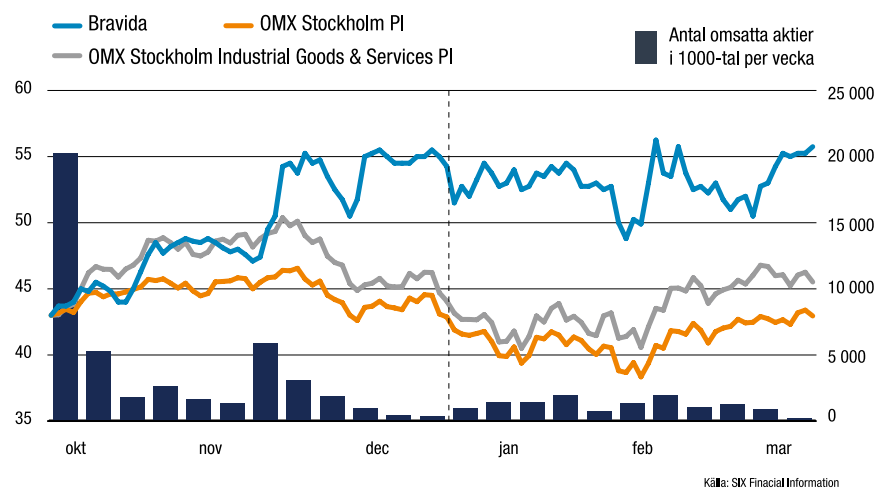
ÄGANDE PER KATEGORI, %

FAKTA OM AKTIEN

Handelsplats	XSTO
Branschklassificering	Industrivaror och -tjänster
Tickerkod	BRAV
Kortnamn	BRAV
ISIN-kod	SE0007491303
ICB-kod	2700

AKTIEGRAF

RISKER OCH RISKHANTERING

OPERATIONELLA RISKER

RISKER	BESKRIVNING	HANTERING
Projekt	Merparten av Bravidas projekt är baserade på fastpriskontrakt. Eventuella fel i kostnadsberäkningen påverkar marginalen negativt eller positivt.	Bravida har en utvecklad modell för anbudshantering. Anbuderna ska godkännas av respektive chef. Beroende på projektets storlek finns olika beslutsnivåer. Anbud över 50 MSEK ska attesteras av koncernchefen. Koncernchefen och CFO går igenom alla pågående projekt över 5 MSEK fyra gånger per år.
Kunder	Begränsat beroende av enskilda kunder.	Bravida är inte beroende av enskilda kunder. Koncernen har mer än 50 000 kunder. De fem största kunderna stod för mindre än 15 procent av nettoomsättningen 2015. 90 procent av kunderna med en årsomsättning som är 5 miljoner kronor eller högre var även kunder 2014.
Marknad	Förändringar i allmänna marknadsförhållanden på de marknader där Bravida bedriver verksamhet kan påverka prissättning och efterfrågan på bolagets tjänster.	Bravida genomför en uppdatering av de lokala förutsättningarna genom att samtliga kostnadsställen upprättar en budget per år och tre prognoser. Den lokala marknaden och konkurrenssituationen analyseras löpande. Vidare gör koncernledningen en analys av de nationella byggmarknadernas utveckling.
Medarbetare	En stark efterfrågan på kvalificerade medarbetare ökar kraven på Bravida att vara en attraktiv arbetsgivare. Motiverade medarbetare med relevanta färdigheter och kunskaper är helt avgörande för att Bravida ska nå de uppställda målen. En risk finns alltid för att kompetenta medarbetare lämnar Bravida och går till konkurrenter, kunder eller startar egen verksamhet. Risken förstärks av att dessa medarbetare, som känner företaget väl, också kan ta med sig andra kvalificerade medarbetare.	Varje år avsätts avsevärda resurser till rekryterings- och introduktionsaktiviteter. Bravida har en hög ranking i flera undersökningar avseende attraktiva arbetsgivare. I syfte att behålla och stimulera rekryterade medarbetare satsar Bravida, bland annat genom Bravidaskolan på kontinuerlig utbildning, kompetensutveckling och ledarskapsutveckling. Det är också Bravidas ambition att varje år genomföra utvecklingssamtal med varje medarbetare, där individuella utvecklingsplaner diskuteras och utformas. Bravida har ett etablerat ersättningssystem för bolagets avdelnings-, region- och divisionschefer baserat på lönsamhet och kassaflöde. Årliga medarbetarundersökningar utförs för att undersöka i vilken utsträckning medarbetarna är nöjda med sin arbets-situation.
IT	Bravida använder informations-system och annan teknologi för att sköta och förvalta verksamheten. Oplanerade avbrott kan innebära intäktsbortfall.	Bravida har säkerställt IT-driften genom att ha tillgängliga resurser både intern och externt för att snabbt avhjälpa eventuella oplanerade driftstörningar i IT-driften.
Kvalitet	Vid leverans ansvarar Bravida för kvaliteten i vårt eget arbete, för våra underleverantörer samt våra egna utvalda produkter.	Med utbildad och kompetent personal och en konsekvent användning av våra gemensamma verksamhetssystem och metoder säkrar vi en hög standard i våra egna leveranser. Med vårt inköpssystem Bravis får våra avdelningar stöd att göra inköp som uppfyller kundens kvalitetskrav. Vi har standardiserade avtal med våra leverantörer som reglerar eventuella produktfel. Med hjälp av leverantörsutvärderingar och etablerade produktråd arbetar Bravida för att ständigt utvärdera och förbättra kvaliteten i våra inköp.

OPERATIONELLA RISKER

RISKER	BESKRIVNING	HANTERING
Ansvar, produktansvar och skador	Risker som omfattar ansvar, produktansvar och skador kopplade till Bravidas projekt och uppdrag hos kunder.	Bravida har en generell försäkring som täcker kärnverksamheten. Försäkringen omfattar till exempel skador på Bravidas entreprenader, skador på Bravidas egendom, avbrott i verksamheten, skador på tredje mans egendom och produktansvar. Dessutom tecknar Bravida extra försäkringskydd för vissa specifika större projekt.
Förvärv	Bravida har en tydlig strategi att växa 5-7 % per år genom förvärv.	Bravida har en förvärvsgrupp som består av delar av koncernledningen. Det finns en utarbetad metodik att genomföra och integrera förvärv. Merparten av förvärven är mindre och medelstora verksamheter som kompletterar och förstärker Bravidas lokala plattform med tydliga synergier.

FINANSIELLA RISKER

RISKER	BESKRIVNING	HANTERING
Ränterisk	Ränterisk avser risken för att förändringar i marknadsräntan påverkar koncernens räntenetto och kassaflöde	Finansieringen är långfristig och räntan är kopplad till STIBOR
Valutarisk	Valutarisk avser risken att förändringar i valutakursen har en negativ påverkan på koncernens resultaträkning, balansräkning och kassaflöde. Valutarisk kan delas in i transaktionsexponering och omräknings-exponering. Transaktionsexponering utgör nettot av operativa och finansiella in- och utflöden i valutor. Omräkningsexponering utgörs av utländska dotterbolags nettotillgångar och resultat i utländsk valuta.	Bravidas transaktionsexponering är relativt begränsad då försäljning och kostnader till största delen sker i lokal valuta med mindre exponering mot importerade komponenter. Bravidas omräkningsexponeringspolicy är att denna inte valutasäkras. All finansiering sker i SEK.
Likviditets- och finansieringsrisk	Koncernens finansieringsrisk utgörs av risken att bolaget inte kan uppta nya, eller refinansiera existerande, lån till acceptabla villkor. Koncernen är också utsatt för en likviditetsrisk, vilken definieras som risken att inte kunna möta sina omedelbara betalningsförpliktelser	Ansvar för koncernens finansiella transaktioner och risker innehas centralt av moderbolagets finansavdelning, som arbetar efter en av styrelsen fastställd policy. Bravida har ett femårigt kreditavtal som löper fram till 2020 vilket säkerställer finansiering av nuvarande verksamhet. Bravidas mål är att bolaget ska vara skuldsatt över tiden och att nettoskulden i relation till justerad EBITDA ska uppgå till 2,5.
Kreditrisk	Det finns alltid en risk att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden.	Alla nya kunder kreditprövas. Bravida arbetar med betalplaner i installationsprojekten.

ÅRSREDOVISNING, REVISIONSBERÄTTELSE, BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT, M.M.

Innehåll

Förvaltningsberättelse	51
Resultat, finansiell ställning och kassaflöden	56
Resultaträkning och rapport över totalresultat för koncernen	56
Balansräkning för koncernen	57
Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen	58
Kassaflödesanalys för koncernen	59
Resultaträkning för moderbolaget	60
Balansräkning för moderbolaget	61
Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget	62
Kassaflödesanalys för moderbolaget	63
Noter	64
Styrelsens underskrift	96
Revisionsberättelse	97
Bolagsstyrningsrapport	98
Styrelse	104
Koncernledning	106
Definitioner	108
Bravidas historia	109

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Bravida Holding AB, organisationsnummer 556891-5390, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2015.

VERKSAMHETEN

Bravida är en av Nordens främsta totalleverantörer av tekniska installations- och servicetjänster för byggnader och anläggningar med drygt 9 000 medarbetare. Vi erbjuder specialistkompetens och helhetslösningar inom el, vs och ventilation. Inom dessa tre teknikområden verkar vi över hela processen – från rådgivning och projektering till installation och service. Vi finns på ett 140-tal orter i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Verksamheten i Finland har etablerats under 2015 genom förvärv av installations- och servicedelen i Peko Group och Halmesvaara Oy.

Inom elinstallation erbjuder koncernen kompletta lösningar för belysning, uppvärmning och energiförsörjning. Larm, övervaknings- och säkerhetssystem är ett snabbt växande segment som utgör ett viktigt komplement till traditionella elinstallationer.

Verksamheten inom vs omfattar kompletta lösningar för vatten, avlopp, energi, värme och kyla. Specialistkompetens finns även för sprinklersystem, där Bravida har särskild certifiering. Inom ventilation erbjuds behovsanpassade ventilationslösningar samt all teknik som avser luftbehandling, luftkonditionering och klimatisering. Kraven på energieffektiva fastigheter ökar och Bravida prioriterar installationslösningar som leder till ökad funktionalitet och en effektivare energianvändning för att minska både driftskostnader och miljöpåverkan.

Bravida har även kompetens inom vissa specialområden. Bravida Fire & Security är verksam inom brand- och säkerhetsteknik. Bravida Technical Service Management (TSM) erbjuder teknisk fastighetservice med tillsyn, underhåll och jourverksamhet. ABEKA, Aktiebolaget el och kraftanläggningar erbjuder installation av elkraftsanläggningar upp till 400 kV. Erfator Projektledning erbjuder projektledningstjänster inom bygg- och fastighetsbranschen.

Bravida tar ett helhetsgrepp över hela installations- och serviceprocessen från rådgivning och projektering till utförande och uppföljning.

Installation

Installation innebär ny- och ombyggnation av tekniska system i fastigheter, anläggningar och infrastruktur. Bravida samordnar tekniker och montörer från våra teknikområden och ger kunden tillgång till en partner som framgångsrikt kan koordinera och ta ett ansvar för helheten.

Service

Service i Bravida omfattar uppdrag för drift och underhåll samt mindre ombyggnadsarbeten. Med kontinuerlig tillsyn och skötsel ökar en installations livslängd.

Bravidas målsättning är att service ska utgöra mer än hälften av den totala försäljningen.

Organisation

Verksamheten är organiserad i fyra länder, Sverige, Norge, Danmark och Finland och därutöver uppdelad i sex divisioner, i 27 regioner och i 243 avdelningar. Koncernens huvudkontor är placerat i Stockholm med stödfunktioner som inköp, affärsutveckling, IT, information, HR, juridik, ekonomi och finans.

VERKSAMHETEN UNDER ÅRET

Koncernen redovisar ett stabilt resultat. Efterfrågan i samtliga länder är god. Under året har arbetet fortsatt med implementation av det koncern-gemensamma effektiviseringsprogram som utvecklades under 2013, syfte

med programmet är att införa gemensamma och effektivare arbetssätt och verktyg för att uppnå en förbättrad lönsamhet. Ytterligare två koncernövergripande projekt implementeras från 2015, Bäst Inköp och ökad serviceförsäljning. Programmet Bäst Inköp avser att effektivisera inköpen och programmet för serviceförsäljning avser öka serviceförsäljningen till mer än 50 procent av Bravidas totala försäljning.

NETTOOMSÄTTNING

Koncernens nettoomsättning uppgick till 14 206 (12 000) MSEK. Installationsverksamheten svarade för 54 (53) procent och serviceverksamheten för 46 (47) procent av omsättningen. I Sverige uppgick nettoomsättningen till 8 583 (7 322) MSEK och i Norge var nettoomsättningen 3 173 (2 922) MSEK, nettoomsättningen i Danmark var 2 116 (1 792) MSEK och Finland 358 (-) MSEK.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultatet uppgick till 782 (705) MSEK rörelsemarginalen var därmed 5,5 (5,9) procent. I den svenska verksamheten uppgick rörelsemarginalen till 5,6 (5,6) procent. I Norge var rörelsemarginalen 8,1 (6,6) procent och i Danmark var rörelsemarginalen 5,1 (5,2) procent. I Finland var rörelsemarginalen 0 procent.

RESULTAT FÖRE SKATT

Finansnettot uppgick till -360 (-265) MSEK och resultatet före skatt, uppgick till 422 (440) MSEK.

RESULTAT EFTER SKATT

Årets skattekostnad uppgick till -135 (-120) MSEK. Av skattekostnaden var -9 (-95) MSEK uppskjuten skattekostnad och resterande del betalbar. Periodens resultat efter skatt uppgick till 287 (320) MSEK.

PERIODENS TOTALRESULTAT

Periodens omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter uppgick till -89 (28) MSEK på grund av ändrade valutakurser under perioden. Därtill kommer omvärdering av förmånsbestämda pensioner och finansiella derivat. Periodens totalresultat uppgick till 525 (140) MSEK.

ORDERINGÅNG OCH ORDERSTOCK

Orderingången uppgick till 14 249 (12 149) MSEK och var något högre än årets nettoomsättning, vilket bidrog till en högre orderstock. Orderstocken uppgick till 7 092 (6 580) MSEK. Bravidas serviceverksamhet ingår inte i orderstocken.

FÖRVÄRV

Bravida har genomfört 16 förvärv under 2015. Samtliga förvärv är i linje med Bravidas strategi för tillväxt inom prioriterade marknader. Den sammanlagda årsomsättningen i genomförda förvärv uppgick vid förvärvstidpunkten till 1 478 MSEK. För ytterligare information om förvärven se även not 4.

REGIONALA MARKNADER

Verksamheten i Sverige

Verksamheten i Sverige bedrivs i tre divisioner: Nord, Stockholm och Syd. Divisionsindelningen motsvarar, i huvudsak, de geografiska områden som respektive divisions verksamhet bedrivs i. Division Nord bedriver

verksamhet i Norrland, Dalarna, Västmanland, Sörmland, Östergötland, Gotland samt Närke. Division Stockholm bedriver verksamhet i Stockholm och Uppland. Division Syd bedriver verksamhet i södra Sverige och Värmland. Omsättningen uppgick till 8 583 (7 322) MSEK. Rörelseresultat uppgick till 480 (408) MSEK vilket innebar en rörelsemarginal på 5,6 (5,6) procent. Årets ordergång uppgick till 8 886 (7 467) MSEK. Vid årets slut uppgick orderstocken till 3 999 (3 618) MSEK.

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick till 5 160 (4 784).

Verksamheten i Norge

Nettoomsättning i Norge uppgick till 3 173 (2 922) MSEK. Rörelseresultatet uppgick till 256 (192) MSEK, rörelsemarginalen var därmed 8,1 (6,6) procent. Rörelseresultatet har påverkats positivt av effektiv projektselektion och att flera stora projekt avslutades. Ordergången uppgick till 3 018 (2 698) MSEK och orderstocken uppgick vid utgången av perioden till 1 295 (1 427) MSEK.

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick till 2 359 (2 003).

Verksamheten i Danmark

Verksamhet i Danmark har under året haft en kraftig tillväxt då de stora order som erhöles 2013 varit i full produktion. Omsättningen uppgick till 2 116 (1 792) MSEK. Ordergången uppgick till 2 014 (2 020) MSEK. Rörelseresultatet uppgick till 108 (94) MSEK, rörelsemarginalen var därmed 5,1 (5,2) procent. Orderstocken uppgick till 1 432 (1 534) MSEK.

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick under året till 1 446 (1 394).

Verksamheten i Finland

Verksamheten i Finland har etablerats under 2015 genom två förvärv i juni och juli, installations- och serviceverksamheten i Peko Group och Halmesvaara Oy. De förvärvade verksamheterna har integrerats under hösten 2015 och bildar två regioner, Installation och Service. Omsättningen uppgick till 358 (-) MSEK. Ordergången uppgick till 355 (-) MSEK. Rörelseresultatet uppgick till 0 (-) MSEK, rörelsemarginalen var därmed 0,0 (-) procent. Orderstocken uppgick till 367 (-) MSEK.

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick under året till 387 (-).

KASSAFLÖDE OCH INVESTERINGAR

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 841 (659) MSEK. I kassaflödet ingår betald skatt om -10 (-5) MSEK. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -262 (-136) MSEK, varav till stor del hänförlig till förvärv av rörelser och bolag. Kassaflödet före finansiering uppgick till 579 (523) MSEK. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -767 (-545) MSEK. I samband med börsintroduktionen refinansierades verksamheten, vilket innebar att kassamedel om -485 MSEK användes för reglering av tidigare finansiering, utdelningen uppgick till -277 (-500) MSEK. Årets kassaflöde uppgick till -189 (-22) MSEK.

FINANSIELL STÄLLNING

I samband med börsintroduktionen så refinansierade Bravida sin skuldsättning. Utestående obligationslån återbetalades och tillhörande valuta- och räntesäkringar avslutades. Bravidas finansiering från och med den 21 oktober 2015 består av en lånefacilitet och en så kallad multi-currency revolving credit om totalt 4 000 MSEK med en löptid på fem år. Initial räntekostnad uppgår till cirka 1,65 procent baserat på nuvarande STIBOR-nivå. Därutöver har Bravida en bryggfinansiering på 200 MSEK som avslutas under första kvartalet 2016.

Koncernens likvida medel uppgick den 31 december till 573 (828) MSEK. De räntebärande skulderna uppgick den 31 december till 3 005 (3 441) MSEK och nettoskulden uppgick därmed till 2 433 (2 595) MSEK. Vid årets slut uppgick det egna kapitalet till 3 555 (3 306) MSEK, vilket innebar en soliditet på 31,2 (29,9) procent.

MEDARBETARE

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick till 9 359 (8 188). Bravida

har en hög beredskap för att anpassa resurserna på den lokala marknaden. Resursbrist syns inom vissa områden, vilket delvis löses med hjälp av underentreprenörer.

Kompetensutveckling

Bravidas framgång bygger på medarbetarnas kompetens, kunskap, engagemang och förmåga att leverera de lösningar som kunderna efterfrågar. Kontinuerlig utbildning är grunden för att höja effektiviteten och kvaliteten i samtliga processer och leveranser.

Bravidas gemensamma kultur formas av ett tydligt ledarskap och motiverade medarbetare. Inom Bravidaskolan finns ett brett utbildningsutbud för medarbetarna och vi arbetar med ständiga förbättringar av befintliga utbildningar samt utökat utbudet framförallt inom affärsmannaskap, service och arbetsmiljö. Ledarskapets viktiga roll på Bravida har lett till att vi sedan hösten 2014 även erbjuder ledarskapsutbildningar för chefer på alla nivåer.

Rekrytering

Installations- och servicebranschen växer och den tekniska utvecklingen kräver fler kompetenta medarbetare. Åldersstrukturen för Bravidas medarbetare visar också på ett generellt behov av att få in yngre välutbildade personer. Sedan några år tillbaka har koncernen därför ökat rekryteringen, framförallt av ingenjörer. Bravida arbetar i varje rekrytering med att identifiera rätt kompetens och utvecklingspotential bland de sökande. För att kunna erbjuda goda karriärmöjligheter inom företaget, eftersträvas även internrekrytering och personlig utveckling. Ett antal civil- och högskoleingenjörer har anställts under åren, vilket har resulterat i ett gemensamt utvecklingsprogram för ingenjörer på Bravida.

Arbetsmiljö

En trygg och säker arbetsplats där det är ordning och reda ger resultat, inte bara för medarbetare i form av bättre hälsa, utan även för ägare, kunder och andra som berörs av vår verksamhet.

Bravida har utökat nollvisionen till att gälla både fysiska och psykiska skador till följd av arbetet. Arbetet med att närma sig visionen sker genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete integrerat i den ordinarie verksamheten.

Under året har Bravida tagit flera viktiga steg framåt i enlighet med vår koncerngemensamma arbetsmiljöpolicy och arbetsmiljöstrategi för affärsplansperioden. Framförallt i Bravida Danmark där ett målinriktat arbete har lett till en certifiering inom OHSAS18001. Under 2015 har koncernen påbörjat arbetet med att införa ett nytt gemensamt system för dokumentation av förebyggande arbete och avvikelser med handlingsplaner. Genom våra stora förbättringsinitiativ används nu nya verktyg för målsättning, planering, uppföljning och återkoppling och våra utbildningar för ledare i produktionen är utökade för hållbart ledarskap, hälsa och säkerhet.

Jämställdhet och mångfald

Alla människors lika rättigheter och möjligheter är grundläggande inom Bravida. Bravida arbetar aktivt för att öka jämställdhet och mångfald och för att motverka all form av diskriminering och trakasserier. Inom koncernen finns en "plan för lika rättigheter och möjligheter på Bravida" med åtgärder och mål för att öka jämställdhet och mångfald. Traditionellt så verkar Bravida i en mansdominerad bransch, för att öka andelen kvinnor i branschen så samarbetar Bravida med arbetsgivarorganisationer och yrkesnämnder.

Medarbetarmål och uppföljning

Bravida har som mål att vara medarbetarens förstahandsval. Bravida genomför vartannat år en medarbetarundersökning, Bravidakompassen, vilken mäter motiverad medarbetarindex, MMI. Övergripande mål är att uppnå ett MMI-värde på 75 på en 100-gradig skala. Vid medarbetarundersökningen som genomfördes 2014, uppnåddes ett resultat på 66 av 100, att jämföra med snittvärdet i Sverige som ligger på 63. Bravida har även höjt svarsfrekvensen betydligt under de senaste två åren.

KVALITET OCH MILJÖ

Bravidas integrerade och ISO-certifierade ledningssystem, BravidaBas, lägger grunden för hållbara arbetssätt. Med hjälp av systemet säkerställer vi att kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöaspekter integreras i kundprojekt och företagets styrning på alla nivåer. Utifrån relevanta lag- och intressentkrav, företagets policy och miljöutredning sätts övergripande och detaljerade kvalitets- och miljömål. Målen bryts ned och dokumenteras i mål-, strategi- och handlingsplaner i samband som del i årlig verksamhetsplanering vid varje enhet. Mätning och uppföljning av resultat sker löpande och på årsbasis. Bravida identifierar och utvärderar årligen hur företagets aktiviteter, produkter och tjänster inverkar på miljön. Bravidas mest betydande miljöaspekter bedöms fortsatt utgöras av områdena resor, transporter, energiförbrukning i installationer samt avfall. Dessa behandlas i företagets miljömål.

Bravidas verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och bestämmelser utifrån arbetssätt som minskar risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön. Bravidas aktuella verksamhet omfattas inte av tillståndskrav gällande miljöfarlig verksamhet. I de fall anmälnings- eller tillståndsplikt föreligger, t.ex. svenskt tillstånd för transport av farligt avfall, hanterar organisationen i respektive land förfarandet på central eller lokal nivå beroende på typ av ärende.

Kvalitetsmål och uppföljning 2015

Bravida har som övergripande kvalitetsmål att erbjuda högkvalitativa projekt, tjänster och uppdrag med målsättningen att säkerställa marknadens mest nöjda och lojala kunder.

Målsättningen följs upp genom årlig mätning av kundnöjdhet med det preciserade målet om att på Koncernnivå uppnå ett NKI-värde (Nöjd-kundindex) överstigande 75 och ett Lojalitetsindex (LI) överstigande 85, i båda fallen på en 100-gradig skala.

Mätning och bedömning av kvalitet på våra installations- och service-tjänster samt kundernas nöjdhet och lojalitet genomförs regelbundet. Den senaste koncerngemensamma* kundnöjdhetsundersökningen omfattande helåret 2015 genomfördes i månadsskiftet januari-februari 2016. Resultatet från denna är att Bravida på koncernnivå erhölet ett NKI-värde på 73 och ett LI-värde på 80 för installationsverksamheten samt ett NKI på 74 och LI på 81 för serviceverksamheten. I båda fallen innebär detta en hög nivå av kundnöjdhet och mycket hög nivå av kundlojalitet samt en förbättring jämfört med utfallet vid motsvarande mätning föregående år. Utfallet indikerar att Bravidas långsiktiga arbete för att erhålla marknadens mest nöjda och lojala kunder ger resultat och tar oss mot de uppsatta målen.

* Finland deltog ej.

Miljömål och uppföljning 2015

Bravidas övergripande miljömål är att erbjuda våra kunder energi- och miljöeffektiva lösningar, aktivt minska vår egen miljöbelastning samt bidra till en hållbar samhällsutveckling. Vad gäller vår egen miljöbelastning är företagets mål att minska drivmedelrelaterade utsläpp av CO₂/km med 3 procent årligen. Under 2015 har arbete bedrivits för att säkra kvaliteten i underlaget. I koncernen finns totalt cirka 5 000 bilar, att minska utsläpp av CO₂ samt även andelen körda mil är viktiga nyckeltal för Bravida.

Under 2015 har även grunden lagts för detaljerade mål om införande av "Bra miljövalsprodukter" i Bravidas utvalda inköpsortiment Bravidasortimentet samt mätning och uppföljning av antal/andel uppdrag med energi- eller miljöprofil. För Bra miljövalsprodukter har förtydligade krav gällande redovisning av artiklars miljö-, energi- och hälsa/säkerhetsprestanda införts i samband med inköpskvalificering av tillverkare och grossister. En robust kvalificeringsprocess som förser Bravida med nödvändigt underlag är ett viktigt steg i det fortsatta arbetet med att definiera Bra miljövalsprodukter under 2016. Under det gångna året har också Bravidas affärssystem anpassats för att möjliggöra specifik uppgiftsinsamling gällande energi- och miljöprofil i samband med registrering av nya installationsprojekt och serviceavtal. Mätning och uppföljning inleddes under 2016 som del i uppföljningen av koncernens gemensamma styrkort.

RISKER

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer för koncernen och moderbolaget

Bravida utsätts för olika typer av risker i sin verksamhet, både operativa och finansiella. De operativa riskerna är relaterade till den dagliga verksamheten såsom konjunktur, anbudsgivning, kapacitetsutnyttjande, prisrisker och vinstavräkning. De finansiella riskerna är kopplade till verksamhetens kapitalbindning, kapitalbehov och valutor. I Bravida är de operativa riskerna högre än de finansiella riskerna.

Riskhantering

I Bravidas projekt finns en risk för förlust till följd av felaktiga kalkyler, bristande utförande och kundförluster. En väl fungerande hantering av de operativa riskerna i varje enskilt projekt är därför av stor vikt. Hanteringen av de operativa riskerna är en ständigt pågående process som omfattar ett stort antal pågående projekt och serviceuppdrag.

Riskhanteringen är tydligt definierad i Bravidas ledningssystem vilket förebygger risk och minskar företagets riskexponering. Företagets systematiska arbete med kvalitets- och miljöfrågor samt arbetsmiljö är viktiga byggstenar som utgör ryggraden i ledningssystemet. Koncernens finansiella risker hanteras centralt i syfte att minimera och kontrollera riskexponeringen. Kreditrisker i affärsverksamheten hanteras däremot lokalt.

OPERATIVA RISKER

Konjunktur

Svängningar i konjunkturläget påverkar installationsbranschen som är känslig för marknadssvängningar och politiska beslut som kan påverka efterfrågan på nyproduktion av bostäder och lokaler samt investeringar från industri och offentlig verksamhet. Efterfrågan på service- och underhållsarbete påverkas inte i lika hög grad av konjunktursvängningar. Närmare hälften av Bravidas omsättning kommer från serviceverksamheten.

Anbudsgivning

En installationsverksamhet utsätts för kommersiella och produktionsmässiga risker som ska identifieras och hanteras under anbuds-skedet. För att säkerställa att så sker har Bravida upprättat processbeskrivningar och checklistor som syftar till att riskerna identifieras och prissätts i de kalkyler som upprättas och i de anbud som lämnas.

Kapacitetsutnyttjande

Kapacitetsutnyttjandet påverkas i hög grad av efterfrågan på de lokala marknaderna. En oförutsedd nedgång i kapacitetsutnyttjandet medför oftast ett intäktsbortfall som på kort sikt inte kan kompenseras med en motsvarande kostnadsminskning. Bravida motverkar dessa risker genom löpande resursplanering samt nyttjande av underentreprenörer för att kapa produktionstopparna.

Prisrisker

Oförutsedda variationer i priser på insatsmaterial och underentreprenörer utgör en risk. Bravidas risk för stigande priser motverkas med för uppdraget lämplig kontraktsform, indexuppräknning vid fastprisavtal och effektiva inköpsrutiner.

Vinstavräkning

Bravida tillämpar successiv vinstavräkning i projekten. Vinstavräkningen baseras på projektens färdigställandegrad samt slutprognos. Bravida tillämpar fortlöpande uppföljning av projektens ekonomiska status för att begränsa risken för felaktiga prognoser och därmed felaktig vinstavräkning. Bravidas kvalitetssystem anvisar processer från projektens början till slut, för att säkerställa en effektiv produktion. För större projekt genomförs även löpande projektsäkringar i syfte att säkerställa en hög kvalitet i projektgenomförandet.

Försäkringar

Bravida har ett för verksamheten avpassat försäkringsskydd omfattande bland annat ansvars-, entreprenad- och egendomsförsäkring.

FINANSIELLA RISKER

Bravida är exponerad för finansiella risker, exempelvis genom förändring i skuldsättning och räntenivå. För information om finansiella risker, såsom ränte-, valuta-, finansierings- och kreditrisker, se not 26.

Riskerna för moderbolaget överensstämmer i allt väsentligt med vad som gäller för koncernen.

VÄSENTLIGA TVISTER

Några väsentliga tvister föreligger inte vid bokslutstillfället.

FRAMTIDSUTSIKTER

Bravida är etablerat på ett 140-tal orter i Norden med lokala marknadsbetingelser. Den nordiska installationsmarknaden har som helhet förbättrats de senaste åren. Det generella konjunkturläget 2015 har dock varit svagare än förväntat i Norge och Finland. För 2016 förväntas en stabil konjunktur i Sverige och Danmark och en viss försämring i Norge samt en liten förbättring i Finland. De försämrade priserna för olja och järnmalm påverkar verksamheten i Norge och norra Norrland genom lägre efterfrågan från vissa delar av näringslivet. Bedömningen är att marknaden i Norge kommer att vara stabil då offentliga projekt kommer att kompensera för vikande efterfrågan från näringslivet. Verksamheterna i Sverige och Danmark kommer generellt att ha en stabil marknad under 2016. Verksamheten i Finland kommer att ha en något förbättrad marknad.

I samtliga länder förväntas offentliga investeringar, i framförallt sjukhus och infrastruktur, ligga på en god nivå under de närmaste åren. Behov av energieffektivisering och sänkta driftkostnader är faktorer som gör att andelen installationsinvesteringar i befintliga byggnadsbestånd ökar. Bostadsbyggandet i svenska storstadsregioner kommer att fortsätta på en hög nivå.

Under de senaste åren har Bravida strukturerat och effektiviserat verksamheten inom försäljning, inköp, produktion och administration. Bravida genomför genomgripande program, på alla avdelningar, med syfte att öka lönsamheten genom effektivare produktion, bättre prissättning och effektivare inköp samt ökad försäljning av service.

Mot bakgrund av ovanstående står Bravida stabilt inför 2016.

AKTIEN

Bravida Holding noterades på Nasdaq Stockholmsbörsen den 16 oktober 2015 till kursen 40 SEK, kursen steg med 39 procent till 55,50 SEK per aktie per den 31 december 2015. Antalet aktieägare uppgick till drygt 11 000 per 31 december 2015. Aktien handlas på Nasdaq Stockholm och ingår i listan Mid Cap under beteckningen BRAV. Det samlade marknadsvärdet uppgick vid årsskiftet till 11 187. Totalt antal stam-aktier uppgick den 31 december 2015 till 201 566 598 stycken. Bolagsstämman den 25 september 2015 bemyndigade styrelsen att besluta om nyemission av 1 200 000 C-aktier och att besluta om återköp av C-aktier samt att efter återköp och efter omstämpling till stamaktier att dessa aktier ska kunna överlåtas till deltagare i incitamentsprogrammet. Totalt antal C-aktier uppgick den 31 december 2015 till 0 stycken. Stamaktie har en röst och berättigar till vinstutdelning och C-aktien har en tiondels röst och berättigar inte till vinstutdelning. Den enskilt största ägaren är Bravissima Holding AB som vid årsskiftet ägde 56,25 procent av aktierna, i övrigt finns ingen aktieägare som direkt eller indirekt innehar aktier överstigande en tiondel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget. Det finns inga begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelser i lag eller bolagsordning.

Upplysningar avseende så kallat offentliga uppköpserbjudande

Bolaget har inte kännedom om några avtal av väsentlig betydelse som kommer att träda i kraft, ändras eller bli ogiltiga om ägarmajoriteten i bolaget förändras på grund av ett uppköpsbud. Ej heller finns det några

avtal mellan bolaget och styrelseledamöterna som medger kompensation om sådana personer avgår, sägs upp utan rimlig grund, eller sägs upp på grund av ett uppköpsbud på deras aktier i bolaget.

I placeringsavtalet avseende börsintroduktionen finns ett så kallat lock-up åtaganden som omfattar huvudägare, aktieäggande styrelseledamöter och ledande befattningshavare.

LÅNGSIKTIGT INCITAMENTSPROGRAM

I samband med börsnoteringen har 248 anställda, företrädesvis chefer i linjen, accepterat ett erbjudande från Bolaget om deltagande i ett långsiktigt incitamentsprogram ("LTIP"). Programmet syftar till att främja och stimulera personalens lojalitet gentemot verksamheten genom att förena deltagarnas intressen med aktieägarnas intressen. Programmet löper till och med utgången av 2017.

Deltagandet i LTIP 2015 förutsätter dels att deltagaren äger ett bestämt antal aktier i Bravida under hela löptiden, dels att deltagaren är anställd i Bravida under hela perioden. Verkställande direktören får delta med högst 7 500 aktier, ekonomi- och finansdirektören med högst 6 000 aktier, övriga medlemmar av koncernledningen med 5 000 aktier, regionchefer med 1 250 aktier och avdelningschefer med 750 aktier.

För varje Bravidaaktie som deltagaren har inom ramen för LTIP, kommer Bolaget utan ersättning att tilldela deltagaren maximalt tre nya aktier i Bravida. Verkställande direktören kan dock erhålla maximalt fem aktier och ekonomi- och finansdirektören kan erhålla maximalt fyra aktier.

Antalet aktier som tilldelas beror på hur väl det uppställda prestationsmålet uppfylls. Det uppställda prestationsmålet är 2017 års resultat (EBITA) för koncernen. Alla deltagare har således samma prestationsmål. Det högsta möjliga värdet på varje aktie som en deltagare kan erhålla är begränsat till 120 kronor. Eventuell tilldelning sker efter att den första kvartalsrapporten för 2018 offentliggjorts.

Vid en prestationsuppfyllelse om 75 procent, en förväntad årlig personalomsättning om 10 procent, en årlig kursuppgång om 10 procent samt genomsnittliga sociala avgifter om 27 procent, förväntas Bolagets totalkostnad för LTIP under löptiden att uppgå till ungefär 26 MSEK.

RIKTLINJER FÖR ERSÄTTNINGAR TILL KONCERNLEDNINGEN

Styrelsens förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till verkställande direktören och andra medlemmar i ledningsgruppen att tillämpas från kommande årsstämma:

Bravida ska sträva efter att erbjuda en marknadsmässig totalersättning som gör det möjligt att rekrytera och behålla rätt ledande befattningshavare. För att avgöra vad som är en marknadsmässig totalersättning och utvärdera rådande nivåer, görs varje år jämförelsestudier med relevanta branscher och marknader. Den totala ersättningen ska baseras på faktorer såsom befattning, prestation och individuell kvalifikation.

Ledningsgruppens totala ersättning ska bestå av:

- fast kontantlön;
- rörlig kontantlön;
- långsiktigt incitamentsprogram;
- pension;
- övriga ersättningar och förmåner.

Styrelsen föreslår vidare att årsstämman fattar beslut om ett justerat långsiktigt incitamentsprogram.

Fast kontantlön

Den fasta kontantlönen ska omprövas årligen och utgör basen för beräkning av den rörliga lönen.

Rörlig kontantlön

Den rörliga kontantlönen är beroende av individens uppfyllelse av årligen fastställda mål. Utfallet av den kortsiktiga rörliga kontantlönen följs upp årligen. För ledningsgruppen kan den högsta möjliga rörliga kontantlönen variera beroende på befattning. VD kan erhålla maximalt 10 månadslöner exklusive sociala avgifter i rörlig lön som baseras på verksamhetens

resultat och maximalt 2,3 MSEK inklusive sociala avgifter i rörlig lön som baserat på koncernens förvärsaktivitet. Stabschefer i ledningsgruppen kan maximalt erhålla en rörlig lön motsvarande 3 till 9 månadslöner medan CFO och divisionschefer kan erhålla en rörlig lön motsvarande 20 månadslöner. Därutöver utgår maximalt 1,8 MSEK inklusive sociala avgifter baserat på koncernens förvärsaktivitet per ersättningsberättigad.

Pension

Ledande befattningshavare som är bosatta i Sverige har rätt till pensionsförmåner motsvarande mellan 28-35 % av deras respektive fasta löner, eller annars i enlighet med deras tjänstepensionsplaner. För ledande befattningshavare bosatta utomlands gäller, så långt det är möjligt med hänsyn till lokala förhållanden, att likvärdiga villkor ska erbjudas.

Övriga ersättningar och förmåner

Övriga ersättningar och förmåner ska vara marknadsmässiga och bidra till att underlätta befattningshavarens möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter såsom tjänstebil, företagshälsovård m.m.

Uppsägning och avgångsvederlag

Ledande befattningshavare har rätt till mellan 6-12 månaders uppsägningstid om anställningen avslutas av arbetsgivaren och 4-6 månader om arbetstagaren säger upp sig. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida kan därutöver tillkomma ett avgångsvederlag motsvarande 6-12 månaders fast lön.

Styrelsen äger, om den finner särskilda skäl föreligga i ett enskilt fall, frångå riktlinjerna enligt ovan.

BOLAGSSTYRNING

Bravida upprättar en bolagsstyrningsrapport som en från den legala årsredovisningen skild handling. Bolagsstyrningsrapporten återfinns på sidorna 98-103.

MODERBOLAGET

Bravida Holding AB:s nettoomsättning uppgick under året till 71 (52) MSEK. Omsättningen är till 100 procent intern.

Rörelseresultatet uppgick till -32 (0) MSEK och resultat före skatt uppgick till 269 (244) MSEK. De likvida medlen uppgick till 456 (746) MSEK. Det egna kapitalet uppgick till 4 599 (4 686) MSEK och soliditeten uppgick till 47,2 (46,6) procent. Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick i moderbolaget till 11 (8). Antalet aktier uppgår till 201 566 598 (403 133 196) efter sammanslagning 1:2.

ÖVRIGA VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RAPPORTPERIODEN

- Mattias Johansson tillträdde som ny VD och koncernchef den 1 januari 2015.
- Bravida Holding AB:s aktie noterades på Nasdaq Stockholm den 16 oktober 2015.
- I samband med börsintroduktionen så refinansierade Bravida sin skuldsättning.
- Bolaget har i samband med noteringen implementerat ett långsiktigt incitamentsprogram LTIP 2015.
- I samband med börsnoteringen utsågs Monica Caneman till styrelseordförande.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Under första kvartalet har VVS Engineering AS i Norge och EnergiMidt elinstallationsverksamhet i Danmark förvärvat.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen föreslår att moderbolagets fria egna kapital om 4 594 742 067 kronor disponeras enligt följande:

Till aktieägarna utdelas 1,00 kronor per aktie	201 566 598 SEK
Överkursfond	3 517 757 028 SEK
Balanseras i ny räkning	875 418 441 SEK
Summa	4 594 742 067 SEK

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

RESULTATRÄKNING OCH RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Nettoomsättning	2	14 206	12 000
Kostnader för produktion		-12 081	-10 173
Bruttoresultat		2 124	1 827
Administrations- och försäljningskostnader		-1 342	-1 123
Rörelseresultat	3, 5, 6, 7, 29	782	705
Finansiella intäkter		415	195
Finansiella kostnader		-775	-459
Finansnetto	8	-360	-265
Resultat före skatt		422	440
Skatt på årets resultat	9	-135	-120
Årets resultat		287	320
ÖVRIGT TOTALRESULTAT			
<i>Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat</i>			
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter	19	-89	28
Årets förändringar i verkligt värde på finansiella derivat		171	-100
Skatt hänförligt till verkligt värde på finansiella derivat		-38	22
<i>Poster som inte kan omföras till årets resultat</i>			
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner		248	-166
Skatt hänförligt till omvärdering pensioner		-54	37
Årets övrigt totalresultat		238	-180
Årets totalresultat		525	140
ÅRETS TOTALRESULTAT HÄNFÖRLIGT TILL:			
Moderbolagets ägare		519	133
Innehavare utan bestämmande inflytande		5	6
Årets totalresultat		525	140
Resultat per aktie	19		
Resultat per aktie efter sammanslagning		1,42	1,59

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	10	7 223	6 943
Materiella anläggningstillgångar	11	63	49
Andelar i intresseföretag	12	2	5
Pensionstillgångar	13	93	9
Andra långfristiga värdepappersinnehav	14	10	8
Långfristiga fordringar	15	13	217
Uppskjuten skattefordran	9	26	93
Summa anläggningstillgångar		7 429	7 326
Varulager		86	71
Skattefordringar		19	17
Kundfordringar	16	2 165	1 969
Upparbetad men ej fakturerad intäkt	17	813	655
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	256	168
Övriga fordringar	15	53	31
Kortfristiga placeringar och spärrade medel		2	–
Likvida medel		573	828
Summa omsättningstillgångar		3 967	3 739
SUMMA TILLGÅNGAR	25	11 396	11 064
EGET KAPITAL	19		
Aktiekapital		4	4
Övrigt tillskjutet kapital		3 518	3 518
Reserver		-61	-142
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		82	-86
Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare		3 543	3 293
INNEHAVARE UTAN BESTÄMMANDE INFLYTANDE		11	13
Summa eget kapital		3 555	3 306
SKULDER			
Långfristiga räntebärande skulder	20	2 700	–
Obligationslån	20	–	3 441
Övriga långfristiga skulder		–	179
Avsättningar till pensioner	13	15	130
Övriga avsättningar	21	76	61
Uppskjutna skatteskulder	9	87	50
Summa långfristiga skulder		2 877	3 862
Kortfristiga räntebärande skulder	20	302	–
Checkräkningskredit	20	3	6
Leverantörsskulder		1 399	1 030
Skatteskulder		69	2
Fakturerad men ej upparbetad intäkt	22	1 287	1 200
Övriga skulder	23	517	402
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	1 247	1 128
Avsättningar	21	141	129
Summa kortfristiga skulder		4 964	3 897
Summa skulder		7 842	7 758
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	25	11 396	11 064

STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2015-12-31	2014-12-31
Ställda säkerheter	28	225	13 464
Eventualförpliktelser	28	21	21

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Omräknings- reserv	Säkrings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt Eget kapital
Ingående eget kapital 2014-01-01	4	3 518	0	-55	234	3 701
Årets resultat					320	320
Årets övrigt totalresultat			28	-78	-130	-180
Summa årets totalresultat			28	-78	190	140
Utdelning					-500	-500
Koncernbidrag					-45	-45
Skatteeffekt på koncernbidrag					-10	-10
Utgående eget kapital 2014-12-31	4	3 518	28	-133	-111	3 306
Årets resultat					287	287
Årets övrigt totalresultat			-89	133	193	238
Summa årets totalresultat			-89	133	480	525
Utdelning					-277	-277
Aktieägarprogram					1	1
Utgående eget kapital 2015-12-31	4	3 518	-61	-	94	3 555

I not 19 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat före skatt		422	440
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	31	278	46
Betalad skatt		-10	-5
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		690	480
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		0	4
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-42	116
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		191	59
Kassaflöde från den löpande verksamheten		841	659
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av dotterföretag	4, 30	-233	-107
Förvärv av inkråm	4	-2	-15
Avyttring av inkråm		2	-
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	10	-10	-
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	11	-24	-15
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar	12	5	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-262	-136
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Upptagna lån	20	3 002	-
Amortering av låneskulder	20	-3 441	-
Betalningar i samband med refinansieringen		-46	-
Ändrat utnyttjande på checkräkning	20	-6	-
Utbetalad utdelning		-277	-500
Utbetalda koncernbidrag		-	-45
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-767	-545
Årets kassaflöde		-189	-22
Likvida medel vid årets början		828	838
Kursdifferens i likvida medel		-66	12
Likvida medel vid årets slut		573	828

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Nettoomsättning		71	52
Administrations- och försäljningskostnader	5, 6, 7	-103	-52
Rörelseresultat		-32	0
Ränteintäkter och liknande resultatposter		463	255
Räntekostnader och liknande resultatposter		-574	-540
Finansnetto	8	-111	-284
Resultat efter finansiella poster		-143	-284
Avsatt till periodiseringsfond		-78	–
Koncernbidrag		490	528
Resultat före skatt		269	244
Skatt	9	-81	-54
Årets resultat¹⁾		188	190

¹⁾ Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat.

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	30	7 341	7 341
Uppskjuten skattefordran	9	–	8
Summa anläggningstillgångar		7 341	7 349
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag	29	1 897	1 962
Övriga fordringar	15	0	1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	45	2
		1 942	1 965
Kassa och bank		456	746
Summa omsättningstillgångar		2 397	2 711
SUMMA TILLGÅNGAR	25	9 739	10 060
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		4	4
		4	4
Fritt eget kapital			
Överkursfond		3 518	3 518
Balanserad vinst		889	974
Årets resultat		188	190
		4 595	4 682
		4 599	4 686
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder		78	–
Avsättningar			
Övriga avsättningar	21	–	6
		–	6
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	20	2 700	–
Obligationslån	20	–	3 441
		2 700	3 441
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	20	300	–
Leverantörsskulder		34	21
Skulder till koncernföretag	29	1 920	1 874
Skatteskulder		50	–
Övriga skulder	23	6	2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	52	30
		2 362	1 927
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	25	9 739	10 060

STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE R FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2015-12-31	2014-12-31
Ställda säkerheter	28	–	7 341
Eventualförpliktelser	28	1 056	1 052

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	Fritt eget kapital				Totalt
	Aktiekapital	Överkursfond	Balanserad vinst	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2014-01-01	4	3 518	-35	-184	3 303
Årets resultat				190	190
Vinstdisposition			-184	184	–
Lämnad utdelning			-500		-500
Fusionsresultat			1 693		1 693
Utgående eget kapital 2014-12-31	4	3 518	974	190	4 686
Årets resultat				188	188
Vinstdisposition			190	-190	–
Utdelning			-277		-277
Aktieägarprogram			1		1
Utgående eget kapital 2015-12-31	4	3 518	889	188	4 599

I not 19 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.
Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat.

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansiella poster		-143	-284
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	32	-5	174
Betald skatt		-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-148	-110
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		31	353
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		16	365
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-101	608
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Upptagna lån	21	3 000	-
Amortering av låneskulder	21	-3 441	-
Betald utdelning		-277	-500
Utbetalda koncernbidrag		-	-45
Erhållna koncernbidrag		528	1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-190	-544
Årets kassaflöde		-291	64
Likvida medel i infusionerade dotterbolag		-	569
Likvida medel vid årets början		746	114
Likvida medel vid årets slut		456	746
Likvida medel			
		2015-12-31	2014-12-31
FÖLJANDE DELKOMPONENTER INGÅR I LIKVIDA MEDEL:			
Kassa och bank		456	746
Summa likvida medel		456	746

NOTER

MED REDOVISNINGSPRINCIPER OCH BOKSLUTSKOMMENTARER

Belopp i TSEK om inget annat anges.

Noter innehåll

NOT 1	Väsentliga redovisningsprinciper	64	NOT 13	Pensionstillgångar och avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	79	NOT 24	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	85
NOT 2	Intäkternas fördelning	68	NOT 14	Andra långfristiga värdepappersinnehav	81	NOT 25	Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde	85
NOT 3	Segmentsrapportering	69	NOT 15	Långfristiga fordringar och övriga fordringar	81	NOT 26	Finansiella risker och finanspolicys	87
NOT 4	Förvärv av rörelse	70	NOT 16	Kundfordringar	82	NOT 27	Leasingavgifter avseende operationell leasing	90
NOT 5	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	71	NOT 17	Upparbetad men ej fakturerad intäkt	82	NOT 28	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	91
NOT 6	Arvode och kostnadsersättning till revisorer	73	NOT 18	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	82	NOT 29	Närstående	91
NOT 7	Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag	73	NOT 19	Eget kapital	82	NOT 30	Andelar i koncernföretag	92
NOT 8	Finansnetto	74	NOT 20	Räntebärande skulder	83	NOT 31	Rapport över kassaflöden	95
NOT 9	Skatter	74	NOT 21	Avsättningar	84	NOT 32	Händelser efter balansdagen	95
NOT 10	Immateriella anläggningstillgångar	76	NOT 22	Fakturerad men ej upparbetad intäkt	85	NOT 33	Viktiga uppskattningar och bedömningar	95
NOT 11	Materiella anläggningstillgångar	77	NOT 23	Övriga skulder	85	NOT 34	Uppgifter om moderbolaget	95
NOT 12	Andelar i intresseföretag	78						

NOT 01. VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

ALLMÄNNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen upprättas i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee (IFRIC) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 1 Kompletterande regler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar Årsredovisningslagen och RFR 2 Redovisning för juridiska personer. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta i slutet av denna not.

BOLAGETS SÄTE M.M

Bolaget bedriver verksamhet i associationsformen aktieföretag och har sitt säte i Stockholm i Sverige. Huvudkontorets adress är Mikروفvägen 28, 126 81 STOCKHOLM.

VÄRDERINGSGRUNDER TILLÄMPADE VID UPPRÄTTANDET AV DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderats till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderats till verkligt värde består av finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller som finansiella tillgångar som kan säljas.

BEDÖMNINGAR OCH UPSKATTNINGAR I DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs närmare i not 33.

NYA ELLER ÄNDRADE RELEVANTA IFRS OCH TOLKNINGAR SOM ÄNNU INTE BÖRJAT TILLÄMPAS

Koncernen har valt att inte förtidstillämpa några nya standarder eller tolkningsuttalanden vid upprättandet av dessa finansiella rapporter och planerar för närvarande ingen förtidstillämpning under kommande år.

KOMMANDE ÄNDRINGAR AV REDOVISNINGSPRINCIPER

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1/1 2018. Preliminärt bedöms IFRS 9 inte få någon större effekt gällande redovisningen av finansiella instrument.

Bravida kan komma att påverkas av de föreslagna ändringarna i IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, som föreslås gälla från 2018. En analys har påbörjats avseende vilka effekter IFRS 15 kan få på koncernen, men ändringarna innebär åtminstone ökade upplysningskrav avseende intäkter.

Bravida kommer att påverkas om de föreslagna ändringarna i IFRS 16 Leasing beslutas. T.ex. kommer kostnaden för leasing att delas upp på rörelsekostnad, avskrivningar och finansiell kostnad. I balansräkningen kommer det planerliga restvärdet av bilarna tas upp som tillgång och en skuld till leasingbolagen kommer att redovisas. Förändringen föreslås gälla från 2019.

Bravida kan komma att påverkas av de föreslagna ändringarna i IAS 7 Rapport över kassaflöden, IAS 12 Inkomstskatter och IAS 19 Ersättningar till anställda. Preliminärt bedöms dessa ändringar inte få någon väsentlig inverkan på redovisningen.

RÖRELSESEGMENTRAPPORTERING

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken den kan generera intäkter och ådrar sig kostnader och för vilka det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs vidare upp av företagets högste verkställande beslutsfattare för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Bravidas segment är från och med 2015 land, dvs.: Sverige, Norge, Danmark och Finland. Se not 3 för ytterligare beskrivning av indelningen och presentationen av rörelsesegment.

KONCERNREDOVISNING

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande föreligger om moderbolaget har inflytande över investeringsobjektet, är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens förvärv av dotterbolag. Anskaffningsvärdet för ett förvärv utgörs av verkligt värde på tillgångar som lämnats som ersättning, emitterade eget kapitalinstrument och uppkomna eller övertagna skulder per överlåtelsedagen. Transaktionsutgifter kostnadsförs direkt. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder och eventalförpliktelser i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen, oavsett omfattning på eventuellt innehav utan bestämmande inflytande. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel (vid stegvisa förvärv) överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, sk förvärv till lågt pris redovisas skillnaden i årets resultat.

Koncerninterna transaktioner och balansposter samt realiserade vinster på transaktioner mellan koncernbolag elimineras.

Även realiserade förluster elimineras men eventuella förluster betraktas som indikation på att ett nedskrivningsbehov kan föreligga. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

INTRESSEFÖRETAG

Intresseföretag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 % och 50 % av rösterna. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärde.

OMRÄKNING AV UTLÄNSK VALUTA

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksam (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (SEK) som är moderbolagets funktionella valuta och rapporteringsvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Valutakursdifferenser på upplåning redovisas under finansiella poster, medan övriga kursdifferenser ingår i rörelseresultatet.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Resultat och finansiell ställning för alla utländska verksamheter som konsolideras i koncernredovisningen som har en annan funktionell valuta än rapporteringsvalutan, omräknas till koncernens rapporteringsvaluta enligt följande:

- tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagkurs

- intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs
- alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas via övrigt totalresultat som en separat del av eget kapital (omräkningsreserven)

Vid konsolidering förs valutakursdifferenser, som uppstår till följd av omräkning av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter via övrigt totalresultat till eget kapital. Vid avyttring av en utlandsverksamhet, helt eller delvis, förs de kursdifferenser som redovisats i eget kapital via övrigt totalresultat till att redovisas bland årets resultat. Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden varvid justering sker för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar.

INTÄKTER

Intäkter redovisas i resultaträkningen när det är möjligt att beräkna inkomsten på ett tillförlitligt sätt och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla koncernen. Bolagets intäkter består primärt av intäkter från entreprenadavtal. Vid intäktsredovisningen tillämpas successiv vinstavräkning. Denna princip beskrivs nedan under avsnitt "Entreprenadavtal". Ränteintäkter intäktsredovisas över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla betalning har fastställts.

Entreprenaduppdrag

Bravida använder metoden för successiv vinstavräkning. Vid tillämpning av successiv vinstavräkning redovisas resultatet i takt med projektets färdigställandegrad. För bestämning av det resultat som vid en given tidpunkt har upparbetats krävs uppgifter om följande komponenter:

- Projektintäkt – värdet av samtliga till entreprenaduppdraget hänförliga intäkter.
- Projektkostnad samtliga mot projektintäkten svarande kostnader som är hänförliga till det enskilda projektet.
- Färdigställandegrad (upparbetningsgrad) – bokförda kostnader i förhållande till beräknande totala projektkostnader.

Utgifter som har uppstått under året men som avser framtida arbete inräknas inte i nedlagda projektkostnader när färdigställandegraden fastställs. Dessa redovisas som material- och varulager, förskott eller övriga tillgångar beroende på deras karaktär. Ändringar i omfattningen av uppdraget, anspråk och incitamentsersättningar inkluderas i projektintäkten i den utsträckning de har överenskommit med kunden och kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Som grundläggande villkor för successiv vinstavräkning gäller att projektintäkt och projektkostnad ska kunna storleksbestämmas på ett tillförlitligt sätt och att upparbetningsgraden fastställs på ett sätt som är relevant med avseende på kravet på tillförlitlighet.

För projekt där intäkter och kostnader inte tillförlitligt kan bestämmas vid bokslutstillfället tillämpas nollavräkning. Det innebär att projektet redovisas med en intäkt som motsvarar upparbetad kostnad, det vill säga resultatet tas upp till noll kronor i avvaktan på att en resultatbestämning kan göras. Så snart det är möjligt sker övergång till successiv vinstavräkning. Reservationer görs för beräknade förluster, det vill säga när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten, och dessa belopp belastar årets resultat.

Bravida-koncernen redovisar som tillgång fordringar (balansposten "Upparbetade ej fakturerade intäkter") på beställare av entreprenaduppdrag för vilka projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster) överstiger fakturerade belopp. Delfakturerade belopp som ännu inte betalats av kunden och av beställaren innehållna belopp ingår i posten Kundfordringar. Bravida redovisar som skuld (balansposten "fakturerade ej upparbetade intäkter") alla skulder till beställare av entreprenaduppdrag för pågående uppdrag för vilka fakturerade belopp överstiger projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster).

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärv

och det verkliga värdet på koncernens andel av den förvärvade verksamhetens identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill på förvärv av verksamhet redovisas som immateriella tillgångar. Goodwill testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivningar av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar avyttrad del av redovisat värde på goodwill. Goodwill fördelas på kassagenererande enheter vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov.

Fördelningen görs på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas bli gynnade av det rörelseförvärv som gett upphov till goodwillposten.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för en immateriell tillgång läggs till anskaffningsvärdet endast om de ökar de framtida ekonomiska fördelarna och utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivningar baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med eventuella restvärden. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara.

Avskrivning sker från det datum då tillgångarna är tillgängliga för användning. Övriga immateriella tillgångar skrivs av enligt plan på 5 år. Nyttjandeperioderna omprövas minst årligen.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Byggnader och mark innefattar huvudsakligen lager och kontor. Alla materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde på den ersatta delen tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Inga avskrivningar sker för mark. Avskrivningar på andra tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet över den beräknade nyttjandeperioden görs linjärt enligt följande:

Avskrivningsprinciper för materiella anläggningstillgångar

	Nyttjandeperiod
Byggnader	20 år
Nedlagda kostnader på annans fastighet	Under återstående hyresperiod
Maskiner och andra tekniska anläggningar	3–5 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder prövas varje balansdag och justeras vid behov. Vinst eller förlust från avyttringen fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkten och det redovisade värdet och redovisas i övriga rörelseintäkter respektive rörelsekostnader i resultaträkningen.

NEDSKRIVNINGAR AV ICKE-FINANSIELLA TILLGÅNGAR

För goodwill och andra immateriella tillgångar med en obestämd nyttjandeperiod görs årligen en prövning för att utvärdera om återvinningsvärdet, dvs. det högre av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärdet, överstiger redovisat värde. För andra icke finansiella tillgångar görs en liknande prövning så snart det finns en indikation på att det redovisade värdet är för högt. Tillgångens värde skrivs ned till återvinningsvärdet så snart det visats att detta är lägre än redovisat värde.

LEASING

Anläggningstillgångar som disponeras via leasing klassificeras i enlighet med leasingavtalets ekonomiska innebörd. Leasing av anläggningstillgångar, där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska riskerna och fördelar förknippade med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing redovisas som anläggningstillgång vid leasingperiodens början till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna. Motsvarande betalningsförpliktelser redovisas som skuld i balansräkningen. Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader för att uppnå en fast räntesats för den redovisade skulden.

Den redovisade skulden ingår i balansräkningen post "Skuld avseende finansiell leasing". Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje leasingperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av över den beräknade nyttjandeperioden. Bravida-koncernen har inte klassificerat något leasingkontrakt som finansiell leasing. Övriga leasingavtal klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR

Bravida klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar som kan säljas samt lånefordringar och kundfordringar. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av de finansiella tillgångarna vid det första redovisningstillfället.

Allmänna principer

En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när fakturan har skickats. Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till anskaffningskostnad plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Koncernen bedömer per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar t.ex. att det ej är troligt att gäldenären kan uppfylla sina åtaganden. Nedskrivningsprövning av kundfordringar beskrivs nedan. Exempel på objektiva bevis är betydande finansiella svårigheter hos gäldenär, ett avtalsbrott såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp eller att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar som innehas för handel. En finansiell tillgång klassificeras i denna kategori om den förvärvades huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Derivat klassificeras som att de innehas för handel om de inte är identifierade som säkringar. En ränteswap värderas till verkligt värde med utgångspunkt från framtida diskonterade kassaflöden, vilket innebär att värdet varierar med ränteläget.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning tillämpas endast då det finns en ekonomisk relation mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som överensstämmer med företagets mål för riskhantering. Dessutom krävs att säkringsförhållandet förväntas vara mycket effektivt under den period för vilken säkringen har identifierats samt att säkringsförhållandet och företagets mål för riskhantering och riskhanteringsstrategi avseende säkringen är dokumenterade senast när säkringen ingås.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat. De har fastställda eller fastställbara betalningar och är inte noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Kundfordringar och lånefordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reserv för värdeminskning. En reserv bokförs för värdeminskning av kundfordringar när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Reservens storlek utgörs av skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av bedömda framtida kassaflöden. En nedskrivning av kundfordringar redovisas i resultaträkningen i funktionen "övriga rörelsekostnader" och en nedskrivning av lånefordringar redovisas som finansiell post.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivning av lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

VARULAGER

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut-principen (FIFU). Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och skäligen andel av indirekta tillverkningskostnader. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

LIKVIDA MEDEL

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

FINANSIELLA SKULDER

Bravida-koncernens finansiella skulder är indelade i följande kategorier: Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder.

Allmänna principer

En skuld tas upp när bolaget har en avtalsenlig skyldighet att betala, även om leverantörsfaktura ännu inte har erhållits. Leverantörsfaktura tas upp i rapport över finansiell ställning när fakturan har erhållits. Skulden tas bort när betalning gjorts eller när det inte längre föreligger en avtalsenlig skyldighet att betala.

Kvittning

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Derivatinstrument med negativa verkliga värden som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För information om vilka derivatinstrument Bravida-koncernen redovisar hänvisas till avsnittet "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen".

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder ingår i denna kategori. Finansiella skulder värderas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Finansiella skulder värderas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteskillnadsersättning vid förtidsinlösen av lån redovisas i resultaträkningen vid lösen-tidpunkten. Lämnade utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman godkänt utdelningen.

Upplåning samt övriga finansiella skulder klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteintäkter på bankmedel, fordringar och räntebärande värdepapper, räntekostnader på lån, utdelningsintäkter, orealiserade och realiserade vinster och förluster på finansiella tillgångar och skulder.

INKOMSTSKATTER

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som ska betalas eller erhålls avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt och förändringar i uppskjuten skatt. Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid redovisning av koncernmässig goodwill. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är troligt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I Sverige omfattas huvuddelen av de anställda av en avgiftsbestämd plan men många omfattas av en förmånsbestämd pensionsplan. I Norge omfattas i stort sett alla anställda av en avgiftsbestämd pensionsplan. I Danmark och Finland omfattas alla anställda av avgiftsbestämda planer.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

Förmånsbestämda planer är andra planer för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämda planer. Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättningen som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Koncernen bär risken för att planen ska ge den utlovade ersättningen.

De förmånsbestämda pensionsplanerna är både fonderade och ofonderade. I de fall planerna är fonderade har tillgångar avskiljts i främst pensionsstiftelser. Dessa förvaltningstillgångar kan bara användas för att betala ersättningar enligt pensionsavtalen.

I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen av oberoende aktuarier. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation, inklusive bostadsobligation, med en löptidsoms motsvarar koncernens pensionsförpliktelse. När det inte finns en fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda

förpliktelsen/tillgången redovisas i årets resultat under finansnettot. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, dvs. ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar. Övriga komponenter redovisas i rörelseresultatet.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exkl ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Vid beräkning av nuvärdet av framtida återbetalningar eller inbetalningar beaktas eventuella krav på minimifondering.

Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter: a; när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller b; när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

AVSÄTTNINGAR

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har ett legalt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Garantireserv

En avsättning redovisas när den underliggande produkten eller tjänsten har sålts. Efter slutförd installation löper en garantiperiod normalt 24 månader. Garantiansättningen är beräknad utifrån tidigare års garantiutgifter och en beräkning av framtida garantirisk.

Omstruktureringsreserv

En avsättning redovisas när en detaljerad omstruktureringsplan har fastställts och omstruktureringen har antingen påbörjats eller annonserats offentlig. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffande händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderbolaget upprättar sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering, RFR 2 Redovisning för juridisk person. RFR 2 innebär att moderbolagets årsredovisning för den juridiska personen ska

tillämpa samtliga av EU godkända IFRS uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget upprättar en rapport över totalresultatet.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag. I koncernredovisningen redovisas transaktionsutgifter hänförliga till dotterföretag direkt i resultatet när de uppkommer.

Villkorade köpeskillingar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillingen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen/fordran läggs på/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillingar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Förvärv till lågt pris som motsvarar framtida förväntade förluster och kostnader upplöses under de förväntade perioderna de förlusterna och kostnaderna uppkommer. Förvärv till lågt pris som uppkommer av andra orsaker redovisas som avsättning till den del den inte överstiger verkligt värde på förvärvade identifierbara icke-monetära tillgångar. Den del som överstiger detta värde intäktas förs omedelbart. Den del som inte överstiger verkligt värde på förvärvade identifierbara icke-monetära tillgångar intäktas förs på ett systematiskt sätt över en period som beräknas på kvarvarande vägd genomsnittlig nyttjandeperiod för de förvärvade identifierbara tillgångarna som är avskrivningsbara. I koncernredovisningen redovisas förvärv till lågt pris direkt i resultatet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Moderbolaget aktiverar aktieägartillskott i aktier och andelar, i den mån nedskrivning ej erfordras, och hos mottagaren förs aktieägartillskott direkt mot eget kapital. Erhållna/mottagna koncernbidrag redovisas som en bokslutsdisposition.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Uppställningsform för resultat- och balansräkningen

Moderbolaget följer ÅRLs uppställningsform för resultat och balansräkning, vilket bland annat innebär en annan uppställningsform för eget kapital och att avsättningarna redovisas som en egen huvudrubrik i balansräkningen.

KONCERNUPPGIFTER

Bravida Holding AB är sedan 16 oktober 2015 noterat på NASDAQ Stockholm. Per 2015-12-31 var Bravissima Holding AB (org.nr 556930-5625) med säte i Stockholm den största ägaren med ca 56,25 % av kapitalet och rösterna.

Det högsta bolag som i koncernen upprättar koncernredovisning är Bravissima Sweden AB, (org.nr 556896-0578) med säte i Stockholm. Den koncernredovisningen finns att tillgå hos Bravida Holding AB.

Av moderföretagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser (-) % av inköpen och 100 (100) % av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som företaget tillhör.

NOT 02. INTÄKTERNAS FÖRDELNING

	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Koncernen		
Fakturering	14 163 935	12 186 005
Förändring pågående arbete för annans räkning	41 611	-185 816
Nettoomsättning	14 205 546	12 000 189

Intäkter per väsentligt intäktsslag

	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31
Koncernen		
Entreprenader	7 677 571	6 339 084
Service	6 527 975	5 661 105
Nettoomsättning	14 205 546	12 000 189

NOT 03. SEGMENTSRAPPORTERING

Koncernens verksamhet styrs och följs upp per geografisk marknad av högsta verkställande beslutsfattaren. Bravidas segment är från och med 2015 land, dvs.: Sverige, Norge, Danmark och Finland. Internpris mellan koncernens olika segment är satta utifrån principen om "armlängds avstånd" dvs. mellan parter som är oberoende av varandra, välinformerade och med ett intresse av att transaktionerna genomförs. Ingen av bolagens kunder genererar mer än 5 % av koncernens totala intäkter.

GEOGRAFISKA MARKNADER

Geografiska marknader utgör bolagets rörelsesegment. Koncernens geografiska marknader omfattar länderna Sverige, Norge, Danmark och Finland. Inom de geografiska marknaderna bedrivs verksamhet inom el, vs, ventilation och övrigt.

2015	Sverige	Norge	Danmark	Finland	Koncern- gemensamt	Eliminering och övrigt	Summa
INTÄKTER							
Extern nettoomsättning	8 553 801	3 173 303	2 115 889	357 780	4 773	–	14 205 546
Intern nettoomsättning	29 032	-108	249	-3	275 167	-304 337	–
Nettoomsättning¹⁾	8 582 833	3 173 195	2 116 138	357 777	279 940	-304 337	14 205 546
Rörelsekostnader	-8 102 533	-2 917 432	-2 006 864	-357 621	-341 663	304 337	-13 421 776
Avskrivningar av immateriella anläggningstillgångar	-51	–	-1 233	–	–	–	-1 284
Rörelseresultat	480 249	255 763	108 041	156	-61 723	–	782 486
Övriga upplysningar							
Goodwill	4 764 161	1 480 364	810 526	155 501	–	–	7 210 552
Övriga anläggningstillgångar	30 894	15 447	35 873	32 707	183 334	-79 610	218 645
Summa anläggningstillgångar	4 795 055	1 495 811	846 399	188 208	183 334	-79 610	7 429 197

¹⁾ Extern nettoomsättning i Sverige uppgick till 8 558 577 TSEK.

2014	Sverige	Norge	Danmark	Finland	Koncern- gemensamt	Eliminering och övrigt	Summa
INTÄKTER							
Extern nettoomsättning	7 287 870	2 921 903	1 792 185	–	-1 769	–	12 000 189
Intern nettoomsättning	33 943	24	244	–	246 826	-281 037	–
Nettoomsättning¹⁾	7 321 813	2 921 927	1 792 429	–	245 057	-281 037	12 000 189
Rörelsekostnader	-6 913 672	-2 730 247	-1 697 677	-3 357	-230 496	281 037	-11 294 412
Avskrivningar av immateriella anläggningstillgångar	–	–	-1 199	–	–	–	-1 199
Rörelseresultat	408 141	191 680	93 553	-3 357	14 561	–	704 578
Övriga upplysningar							
Goodwill	4 618 371	1 497 075	824 564	–	–	–	6 940 010
Övriga anläggningstillgångar	56 723	76 534	39 869	–	212 539	–	385 665
Summa anläggningstillgångar	4 675 094	1 573 609	864 433	–	212 539	–	7 325 675

¹⁾ Extern nettoomsättning i Sverige uppgick till 7 286 100 TSEK.

TEKNIKOMRÅDEN

Koncernen består av teknikområdena el, vs, ventilation och övrigt.

2015	El	VS	Ventilation	Övrigt	Summa
Extern försäljning	7 544 921	3 478 458	2 297 737	884 430	14 205 546
2014	El	VS	Ventilation	Övrigt	Summa
Extern försäljning	6 486 186	3 122 685	1 892 029	499 289	12 000 189

NOT 04. FÖRVÄRV AV RÖRELSE**2015**

Bravida genomförde under 2015 följande förvärv:

Förvärvad enhet	Land	Art	Förvärvstidpunkt	Andel av eget kapital	Antal anställda	Beräknad årsomsättning
VS-verksamhet, Västerås	Sverige	Bolag	Januari	100 %	6	7
El-verksamhet, Nyköping	Sverige	Bolag	Januari	75 %	39	211
El-verksamhet, Skellefteå	Sverige	Bolag	Februari	100 %	11	15
El-verksamhet, Östersund	Sverige	Bolag	Mars	100 %	22	27
VS-verksamhet, resterande minoritet	Sverige	Bolag	Mars	30 %		
VS-verksamhet, Göteborg	Sverige	Bolag	April	100 %	45	87
Verksamhet i Finland	Finland	Bolag	Juni	100 %	320	620
El-verksamhet, Malmö	Sverige	Bolag	Juni	100 %	20	40
Verksamhet i Finland	Finland	Bolag	Juli	100 %	110	210
VS-verksamhet, Sundsvall	Sverige	Inkräm	Juli	100 %	9	12
El-verksamhet, Klippan	Sverige	Bolag	Juli	100 %	16	20
Ventilationverksamhet, Tromsø	Norge	Bolag	Oktober	100 %	32	70
Kylverksamhet, Luleå	Sverige	Bolag	November	100 %	50	73
Säkerhetsverksamhet, Linköping	Sverige	Bolag	November	100 %	5	10
El-verksamhet, Falun	Sverige	Bolag	December	100 %	9	20
El- och säkerhetsverksamhet, Långshyttan	Sverige	Bolag	December	100 %	40	40
El-verksamhet, Randers	Danmark	Inkräm	December	100 %	13	16

Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari hade koncernens omsättning ökat med ca 5 procent.

Effekter av förvärv 2015

Förvärven har följande effekter på koncernens tillgångar och skulder.

	Verkligt värde redovisat i koncernen		Verkligt värde redovisat i koncernen
Immateriella tillgångar	2 359	Beräkning av anskaffningsvärde	
Övriga anläggningstillgångar	14 216	Erlagd köpeskilling, kontant	279 536
Övriga omsättningstillgångar	491 629	Skuldförd köpeskilling	92 300
Likvida medel	70 369	Anskaffningsvärde	371 836
Avsättningar	-18 933		
Långfristiga skulder	-9 937		
Kortfristiga skulder	-496 813		
Netto identifierbara tillgångar och skulder	52 890		
Koncerngoodwill	318 946		
Anskaffningsvärde	371 836		
Likvida medel (förvärvad)	70 369		
Nettoeffekt på likvida medel	-301 467		

2014

Bravida genomförde under 2014 följande förvärv:

Förvärvad enhet	Land	Art	Förvärvstidpunkt	Andel av eget kapital	Antal anställda	Beräknad årsomsättning
Produktföretag	Sverige	Inkråm	Februari	100 %	–	5
VS-verksamhet, Tromsø	Norge	Inkråm	Mars	100 %	21	28
EI-verksamhet	Sverige	Inkråm	April	100 %	1	1
EL-verksamhet resterade minoritet 9%	Norge	Bolag	April	9 %	–	–
EL-verksamhet, Hörby	Sverige	Inkråm	Maj	100 %	11	4
EI-verksamhet, Norge	Norge	Bolag	Juni	100 %	300	340
Vitvaruservice, Stockholm	Sverige	Bolag	Juni	100 %	10	5
VE-verksamhet, Danmark	Danmark	Inkråm	Juni	100 %	8	13
VE-verksamhet, Eskilstuna	Sverige	Inkråm	Oktober	100 %	12	35
Larmföretag, Borås	Sverige	Inkråm	Oktober	100 %	6	6
VE-verksamhet, Dalarna	Sverige	Bolag	Oktober	100 %	11	35
VE-verksamhet, Dalarna	Sverige	Bolag	Oktober	100 %	31	65
EI-verksamhet, Landskrona	Sverige	Bolag	December	100 %	36	45
Automation, Landskrona	Sverige	Bolag	December	100 %	9	12
VS-verksamhet, Stavanger	Norge	Bolag	December	75 %	32	54
EL-verksamhet, Stavanger	Norge	Bolag	December	75 %	65	125
VS-verksamhet, Stockholm	Sverige	Bolag	December	100 %	25	43
VE-verksamhet, Östersund	Sverige	Bolag	December	100 %	85	115
VS-verksamhet, Östersund	Sverige	Bolag	December	100 %	39	50
Energi teknisk drift verksamhet	Sverige	Bolag	December	100 %	40	65

Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari hade koncernens omsättning ökat med ca 6 procent.

Effekter av förvärv 2014

Förvärven har följande effekter på koncernens tillgångar och skulder.

	Verkligt värde redovisat i koncernen
Immateriella tillgångar	–
Övriga anläggningstillgångar	9 498
Övriga omsättningstillgångar	241 121
Likvida medel	32 324
Långfristiga skulder	-40 581
Kortfristiga skulder	-230 126
Netto identifierbara tillgångar och skulder	12 236
Koncerngoodwill	197 506
Anskaffningsvärde	209 742
Likvida medel (förvärvad)	32 324
Nettoeffekt på likvida medel	-177 418
Beräkning av anskaffningsvärde	
Erlagd köpeskilling, kontant	152 457
Skuldförd köpeskilling	57 285
Anskaffningsvärde	209 742

NOT 05. ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR

Medelantal medarbetare	2015-01-01 -2015-12-31	varav kvinnor	2014-01-01 -2014-12-31	varav kvinnor
MODERBOLAGET				
Sverige	11	27,3 %	8	25,0 %
Totalt i moderbolaget	11	27,3 %	8	25,0 %
DOTTERBOLAGEN				
Sverige	5 149	6,8 %	4 776	6,0 %
Norge	2 359	5,2 %	2 003	5,6 %
Danmark	1 446	7,3 %	1 394	9,0 %
Finland	387	5,7 %	–	0,0 %
Slovakien	7	0,0 %	7	0,0 %
Totalt i dotterbolagen	9 348	6,4 %	8 180	6,4 %
Koncernen totalt	9 359	6,4 %	8 188	6,4 %

Könsfördelning i företagsledningen	2015-12-31	2014-12-31	2015-01-01 – 2015-12-31		2014-01-01 – 2014-12-31		
	Andel kvinnor		Löner och andra ersättningar för ledande styrelseledamöter m. fl. och övriga anställda	Styrelse, VD och övriga ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda	Styrelse, VD och övriga ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda
MODERBOLAGET							
Styrelsen ¹⁾	11,1 %	0,0 %					
Övriga ledande befattningshavare	0,0 %	0,0 %					
KONCERNEN TOTALT							
Styrelsen ¹⁾	11,1 %	0,0 %					
Övriga ledande befattningshavare	0,0 %	0,0 %					

1) Beräknat i enlighet med EU:s beräkningsmodell där VD är exkluderad medan fackliga företrädare är inkluderade

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2015-01-01 – 2015-12-31		2014-01-01 – 2014-12-31		Löner och andra ersättningar per land och mellan styrelseledamöter m. fl. och övriga anställda	Styrelse, VD och övriga ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda	Styrelse, VD och övriga ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader					
MODERBOLAGET	31 744	7 788	22 369	5 437					
(varav pensionskostnad)	(7 693)	(1 501)	(6 023)	(1 442)					
DOTTERBOLAGEN	5 121 846	925 239	4 429 377	806 858					
(varav pensionskostnad)	(357 801)	(45 390)	(233 215)	(35 451)					
Koncernen totalt	5 153 590	933 027	4 451 746	812 295					
(varav pensionskostnad)	(365 494)	(46 891)	(239 238)	(36 893)					
					Sverige	16 317	15 427	1 952	20 417
					(varav tantiem o.d.)	(9 742)	(488)	(861)	(583)
					DOTTERBOLAGEN				
					Sverige	29 840	2 715 563	30 853	2 361 994
					(varav tantiem o.d.)	(16 506)	(66 718)	(17 026)	(56 697)
					Norge	6 832	1 377 336	5 510	1 269 393
					(varav tantiem o.d.)	(4 812)	(29 433)	(1 438)	(26 656)
					Danmark	5 472	860 692	7 478	747 971
					(varav tantiem o.d.)	(2 293)	(9 831)	(4 465)	(6 709)
					Finland	1 909	121 003	962	2 267
					(varav tantiem o.d.)	(–)	(–)	(–)	(–)
					Slovakien	–	3 199	–	2 949
					(varav tantiem o.d.)	(–)	(–)	(–)	(–)
					Dotterföretag totalt	44 053	5 077 793	44 803	4 384 574
					(varav tantiem o.d.)	(23 611)	(105 982)	(22 929)	(90 062)
					Koncernen totalt	60 370	5 093 220	46 755	4 404 991
					(varav tantiem o.d.)	(33 353)	(106 470)	(23 790)	(90 645)

¹⁾ Gruppen övriga ledande befattningshavare bestod under åren av 11 (11) personer.

Ersättningar och övriga förmåner under 2015	Grundlön/styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelseledamot Monica Caneman	750	–	–	–	750
Styrelseledamot Jan Johansson	617	–	–	–	617
Styrelseledamot Jeffery Scherer	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Ivano Sessa	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Michael Siefke	–	–	–	–	–
Verkställande direktör Mattias Johansson	2 908	5 834	99	1 085	9 926
Vice verkställande direktör, Staffan Pålsson	3 349	4 369	80	1 048	8 846
Övriga ledande befattningshavare ¹⁾	19 400	23 150	1 179	5 958	49 687
	27 024	33 353	1 358	8 091	69 826

¹⁾ Gruppen övriga ledande befattningshavare avser koncernledningen exklusive VD och vice VD och bestod under året av 11 personer.

Ersättningar och övriga förmåner under 2014	Grundlön/styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelseledamot Jay Corrigan	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Jan Johansson	250	–	–	–	250
Styrelseledamot Michel Plantevin	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Jeffery Scherer	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Ivano Sessa	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Michael Siefke	–	–	–	–	–
Styrelseledamot Marc Valentiny	–	–	–	–	–
Verkställande direktör Staffan Pålsson	3 379	6 815	–	1 267	11 461
Fd Verkställande Direktör, Mats O Paulsson	850	899	–	–	1 749
Övriga ledande befattningshavare ¹⁾	17 581	16 077	1 154	3 215	38 027
	22 060	16 419	1 154	4 482	51 487

¹⁾ Gruppen övriga ledande befattningshavare avser koncernledningen exklusive VD och bestod under året av 11 personer.

Styrelse, VD och ledande befattningshavares förmåner

Se förvaltningsberättelsen sid 54-55 för mer information.

En av de ledande befattningshavarna, Staffan Pålsson, var anställd som Senior Vice President för koncernen under 2015. Staffan Pålsson är föreslagen av valberedningen att väljas som ny styrelseledamot från och med årsstämman i maj 2016.

Långsiktigt incitamentsprogram

Bolaget har i samband med noteringen implementerat ett långsiktigt incitamentsprogram, LTIP 2015, som tecknades av sammanlagt 248 anställda. Programmet syftar till att främja och stimulera personalens lojalitet gentemot verksamheten, genom att förena deltagarnas intressen med aktieägarnas intressen. För ytterligare information angående incitamentsprogrammet hänvisas till bolagsstyrningsrapporten.

Vid en extra bolagsstämma i september 2015 fattades beslut i enlighet med styrelsens förslag om incitamentsprogram. Incitamentsprogrammet omfattar 248 personer bestående av ledande befattningshavare och personer med högre chefsbefattningar. För att delta i programmet krävs en egen investering i Bravidaaktien. Hur stor den är beror på befattning. Efter intjäningsperioden kommer deltagarna att vederlagsfritt tilldelas aktier i Bravida förutsatt att vissa villkor är uppfyllda. För att de så kallade matchningsaktierätterna ska berättiga deltagaren att erhålla aktier i Bravida krävs fortsatt anställning under intjäningsperioden samt att investeringen i sin helhet i Bravidaaktien bestått under samma tid.

Maximalt antal aktier som kan utgå i programmet uppgår till 803 805. För varje sparaktie har VD rätt till maximalt fem prestationsaktier. CFO har rätt till maximalt fyra prestationsaktier och övriga programdeltagare har rätt till maximalt tre prestationsaktier.

Årets personalkostnad för programmet uppgick till cirka 1,2 MSEK.

Program	2015-2017
Intjänandeperiod	okt 2015-dec 2017
Prestationsmål	Ebita 2017
Antal aktierätter	2015
Per 16 oktober	803 805
Tilldelade	0
Utnyttjade	0
Förverkade	0
Per 31 december	803 805

NOT 06. ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNING TILL REVISORER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
<i>KPMG</i>				
Revisionsuppdrag	4 011	4 098	815	852
Revisionsuppdrag utöver revisionsuppdraget	229	108	–	–
Skatterådgivning	751	48	481	–
Andra uppdrag	4 234	584	3 913	27
<i>Övriga</i>				
Revisionsuppdrag	484	–	–	–
Andra uppdrag	30	667	–	–
	9 739	5 505	5 209	879

NOT 07. RÖRELSENS KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Kostnader för material	4 070 633	3 383 103	–	–
Underentreprenörer och köpta tjänster inom produktion	1 762 843	1 361 544	–	–
Personalkostnader	6 086 606	5 277 988	39 532	27 806
Avskrivningar	21 143	14 993	–	–
Bilkostnader	361 633	343 463	588	134
Lokalkostnader	215 938	189 933	154	240
Konsultarvoden	107 847	79 850	35 189	8 927
IT-kostnader och telefoni	93 817	85 751	86	128
Resekostnader	27 803	49 067	193	3 572
Övriga rörelsekostnader	674 797	509 920	26 784	10 715
	13 423 060	11 295 612	102 526	51 522

NOT 08. FINANSNETTO

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31
FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränteintäkter, koncernföretag	1 632	–	61 275	82 952
Ränteintäkter, övriga	83 106	112 709	82 506	112 462
Valutakursvinster	322 976	60 085	318 862	59 716
Dröjsmålsräntor	3 633	3 210	–	–
Omvärdering derivat	–	14 534	–	–
Övrigt	3 672	4 151	–	–
	415 019	194 689	462 643	255 130
FINANSIELLA KOSTNADER				
Räntekostnader, koncernföretag	–	–	-3 633	-8 319
Räntekostnader, övriga	-465 994	-368 491	-464 359	-365 549
Valutakursförluster	-93 593	-84 979	-88 056	-162 180
Dröjsmålsräntor	-822	-690	-3	-3
Omvärdering derivat	-57 153	–	–	–
Återföring av säkringsreserv	-133 033	–	–	–
Övrigt	-24 629	-5 035	-17 839	-3 478
	-775 224	-459 195	-573 890	-539 529
Finansnetto	-360 205	-264 506	-111 247	-284 399

NOT 09. SKATTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31
AKTUELL SKATTEKOSTNAD (-)/SKATTEINTÄKT (+)				
Periodens skattekostnad	-104 813	-24 284	-51 264	–
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-21 782	-913	-21 780	–
	-126 595	-25 197	-73 044	–
UPPSKJUTEN SKATTEKOSTNAD (-) /SKATTEINTÄKT (+)				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	32 307	-72 607	–	–
Uppskjuten skatt till följd av förändringar av skattesatser	5 869	2 017	–	–
Uppskjuten skatteintäkt i under året aktiverat underskottsavdrag	-1 523	17 232	–	8 079
Uppskjuten skattekostnad till följd av utnyttjande av tidigare aktiverat skattevärde i underskottsavdrag	-20 157	-78 150	-8 079	-61 823
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	-25 185	36 245	–	–
	-8 689	-95 263	-8 079	-53 744
Totalt redovisad skattekostnad/skatteintäkt	-135 284	-120 460	-81 123	-53 744

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
AVSTÄMNING AV EFFEKTIV SKATT				
Resultat före skatt	422 281	440 071	269 476	244 194
Skatt enl. gällande skattesats för moderföretaget	-92 902	-96 816	-59 285	-53 723
Effekt av andra skattesatser för utländska dotterföretag	-14 732	-11 384	–	–
Koncernjustering av kursdifferenser interna lån	–	-5 641	–	–
Andra icke-avdragsgilla kostnader	-12 145	-9 315	-114	-22
Avdragsgilla ej resultatpåverkande poster	2 044	1 055	–	–
Ej skattepliktiga intäkter	1 984	949	56	1
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-1 743	-673	–	–
Aktivering av underskottsavdrag hänförlig till tidigare år	618	814	–	–
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	47	–	–	–
Skatt hänförlig till tidigare år	-21 782	-913	-21 780	–
Schablonränta på periodiseringsfond	-50	-552	–	–
Ej skattepliktiga intäkter, utdelning	–	1	–	–
Effekt av ändrade skattesatser	5 869	2 015	–	–
Uppskjuten skattefordran hänförlig till tidigare år	-2 492	–	–	–
Redovisad effektiv skatt	-135 284	-120 460	-81 123	-53 744

Redovisade uppskjutna skattefordringar och -skulder

Uppskjutna skattefordringar och -skulder hänför sig till följande:

Koncernen	2015-12-31		2014-12-31		Koncernen		Moderbolaget		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31	
Immateriella anläggningstillgångar	47 060	–	–	-142	SPECIFIKATION PER LAND				
Materiella anläggningstillgångar	3 321	–	3 812	–	Sverige	-12 097	38 503	–	8 079
Lager	664	–	873	–	Norge	-17 291	54 995	–	–
Kundfordringar	4 463	–	7 285	–	Danmark	-57 648	-49 593	–	–
Pensionsavsättningar	–	-20 523	20 435	–	Finland	25 860	–	–	–
Avsättningar projekt	–	-178 564	–	-132 794		-61 176	43 905	–	8 079
Garantiavsättningar	27 602	–	21 841	–	Ej redovisade uppskjutna skattefordringar				
Övriga avsättningar	2 018	–	2 103	–	Avdragsgilla temporära skillnader och skattemässiga underskottsavdrag för vilka uppskjutna skattefordringar inte har redovisats i resultat- och balansräkningarna:				
Obeskattade reserver	–	-34 434	–	-4 374					
Övrigt	20 245	–	23 634	–					
Underskottsavdrag	66 972	–	101 232	–					
	172 345	-233 521	181 215	-137 310					
Nettotillgång	-61 176		43 905						

Sverige har en bolagsskattesats på 22,0 % (22,0 %). Norge har en bolagsskattesats på 27,0 % (27,0 %). Danmark har en bolagsskattesats på 23,5 % (24,5 %). Finland har en bolagsskattesats på 20,0 % (20,0 %).

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

Koncernen 2015	Belopp per 1 jan 2015	Redovisat i årets resultat	Redovisat i övrigt totalresultat	Omräknings- differenser och övrigt	Förvärv/avyttring av företag	Belopp per 31 dec 2015
Underskottsavdrag	101 232	-21 680	–	-12 580		66 972
Obeskattade reserver	-4 374	-25 185	–		-4 875	-34 434
Materiella anläggningstillgångar	3 812	-72	–	-518	99	3 321
Kundfordringar	7 285	-1 852	–	-1 124	154	4 463
Avsättningar projekt	-132 794	-61 446	–	18 632	-2 956	-178 564
Garantiavsättningar	21 841	6 987	–	-1 226		27 602
Pensioner	20 435	13 308	-54 440	188	-14	-20 523
Derivat	-4 742	42 264	-37 522	–	–	0
Övrigt	31 210	38 987	–	-386	176	69 987
Summa	43 905	-8 689	-91 962	2 986	-7 416	-61 176

Koncernen 2014	Belopp per 1 jan 2014	Redovisat i årets resultat	Redovisat i övrigt totalresultat	Omräknings- differenser och övrigt	Förvärv/avyttring av företag	Belopp per 31 dec 2014
Underskottsavdrag	145 089	-60 918	–	-501	17 562	101 232
Obeskattade reserver	-38 876	35 622	–	–	-1 120	-4 374
Materiella anläggningstillgångar	5 144	-1 373	–	89	-48	3 812
Kundfordringar	6 124	-12	–	82	1 091	7 285
Avsättningar projekt	-81 197	-42 041	–	-2 370	-7 186	-132 794
Garantiavsättningar	13 518	6 770	–	-21	1 574	21 841
Pensioner	-22 239	6 111	36 575	121	-133	20 435
Derivat	-1 013	-25 819	22 090	–	–	-4 742
Övrigt	43 146	-13 603	–	-256	1 923	31 210
Summa	69 696	-95 263	58 665	-2 856	13 663	43 905

NOT 10. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen 2015-12-31	Goodwill	Övriga immateriella	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	6 947 655	8 071	6 955 726
Förvärv av dotterföretag	1 914	12 341	14 255
Nyanskaffningar	324 049	–	324 049
Årets valutakursdifferenser	-55 421	-256	-55 677
Vid årets slut	7 218 197	20 156	7 238 353
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	–	-5 201	-5 201
Förvärv av dotterföretag	–	-1 203	-1 203
Årets avskrivning enligt plan	–	-1 282	-1 282
Årets valutakursdifferenser	–	165	165
Vid årets slut	–	-7 521	-7 521

ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR

Vid årets början	-7 645	–	-7 645
Vid årets slut	-7 645	–	-7 645
Redovisat värde vid periodens början	6 940 010	2 870	6 942 880
Redovisat värde vid periodens slut	7 210 552	12 635	7 223 187

Koncernen 2014-12-31	Goodwill	Övriga immateriella	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	6 740 447	7 694	6 748 141
Nyanskaffningar	197 506	–	197 506
Justeringar av förvärvsanalysen	-6 537	–	-6 537
Årets valutakursdifferenser	16 239	377	16 616
Vid årets slut	6 947 655	8 071	6 955 726
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	–	-3 825	-3 825
Årets avskrivning enligt plan	–	-1 199	-1 199
Årets valutakursdifferenser	–	-177	-177
Vid årets slut	–	-5 201	-5 201
ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR			
Vid årets början	-7 644	–	-7 644
Årets valutakursdifferenser	-1	–	-1
Vid årets slut	-7 645	–	-7 645
Redovisat värde vid periodens början	6 732 803	3 869	6 736 672
Redovisat värde vid periodens slut	6 940 010	2 870	6 942 880

Nedskrivningsprövningar för kassagenererande enheter innehållande goodwill

Följande kassagenererande enheter – har betydande redovisade goodwill-värden i förhållande till koncernens totala redovisade goodwillvärden:

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Sverige	4 764 161	4 618 371
Norge	1 480 364	1 497 075
Danmark	810 526	824 564
Finland	155 501	–
	7 210 552	6 940 010
Enheter utan betydande goodwillvärden	0	0
	7 210 552	6 940 010

Nedskrivningar av goodwill

För de kassagenererande enheter där beräkning av återvinningsvärdet genomförts och nedskrivningsbehov ej har identifierats, är det företagsledningens bedömning att inga rimligt möjliga förändringar i viktiga antaganden skulle föranleda att återvinningsvärdet skulle understiga det redovisade värdet.

Metod för beräkning av återvinningsvärde

För samtliga goodwillvärden har återvinningsvärdet framtagits genom en beräkning av nyttjandevärdet för den kassagenererande enheten. Beräkningsmodellen bygger på en diskontering av framtida prognostiserade kassaflöden som ställts mot enhetens redovisade värden. De framtida kassaflödena har baserats på 5-årsprognoser framtagna av ledningen för respektive kassagenererande enhet. Vid test av goodwill har en evig horisont antagits och extrapolering av kassaflöden för åren efter prognosperioden har baserats på tillväxttakt fr o m år 6 på 2 procent.

Viktiga variabler vid beräkning av nyttjandevärde:

Följande variabler är väsentliga och gemensamma för samtliga kassagenererande enheter vid beräkningar av nyttjandevärdet.

Omsättning: Verksamhetens konkurrenskraft, förväntad konjunkturutveckling för byggproduktion, allmän samhällsekonomisk utveckling, investeringsplaner för offentliga och kommunala beställare, ränteläge och lokala marknadsförutsättningar.

Rörelsemarginal: Historisk lönsamhetsnivå och effektivitet för verksamheten, tillgång till nyckelpersoner och kvalificerad arbetskraft, samarbetsförmåga med kunder/kundrelationer, tillgång till interna resurser, kostnadsutveckling för löner, material och underentreprenörer.

Rörelsekapitalbehov: Bedömning utifrån varje enskilt fall om nivån på rörelsekapitalet återspeglar verksamhetens behov eller behöver justeras för prognosperioderna. För utvecklingen framåt är ett rimligt eller försiktigt antagande att det följer omsättningstillväxten.

Investeringsbehov: Verksamheternas investeringsbehov bedöms utifrån de investeringar som krävs för att uppnå prognostiserade kassaflöden i utgångsläget, det vill säga utan expansionsinvesteringar. I normalfallet har investeringsnivån motsvarat avskrivningstakten på materiella anläggningstillgångar.

Skattebelastning: Skattesatsen i prognoserna baseras på Bravidas förväntade skattesituation i respektive land avseende skattesats, underskottsavdrag m.m.

Diskonteringsränta: Prognostiserade kassaflöden samt restvärde diskonteras till nuvärde med en vägd kapitalkostnad enligt WACC (Weighted average cost of capital). Räntenivån på lånat kapital är satt till den genomsnittliga räntenivån på koncernens nettoskuldssättning. Avkastningskravet på eget kapital är uppbyggt enligt Capital Asset Pricing Model. I genomförda beräkningar av nyttjandevärde har en vägd diskonteringsränta före skatt om 6,5 procent använts.

NOT 11. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen 2015-12-31	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	2 997	188 170	191 167
Nyanskaffningar	–	23 815	23 815
Förvärv av dotterföretag	11 062	25 932	36 994
Avyttringar och utrangeringar	-11 062	-9 286	-20 348
Årets valutakursdifferenser	–	-8 891	-8 891
	2 997	219 740	222 737
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	-1 008	-141 272	-142 280
Förvärv av dotterföretag	-1 895	-11 031	-12 926
Avyttringar och utrangeringar	2 037	5 986	8 023
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-237	-19 624	-19 861
Årets valutakursdifferenser	–	7 045	7 045
	-1 103	-158 896	-159 999
Redovisat värde vid periodens slut	1 894	60 844	62 738

Koncernen 2014-12-31	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	2 997	154 674	157 671
Nyanskaffningar	–	19 522	19 522
Förvärv av dotterföretag	–	15 428	15 428
Avyttringar och utrangeringar	–	-5 237	-5 237
Årets valutakursdifferenser	–	3 783	3 783
	2 997	188 170	191 167
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	-913	-119 221	-120 134
Förvärv av dotterföretag	–	-10 337	-10 337
Avyttringar och utrangeringar	–	4 798	4 798
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-95	-14 030	-14 125
Årets valutakursdifferenser	–	-2 482	-2 482
	-1 008	-141 272	-142 280
Redovisat värde vid periodens slut	1 989	46 898	48 887

NOT 12. ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN		
Vid årets början	5 233	6 358
Förvärv av intresseföretag	31	–
Årets tillskott	–	350
Årets andel i intresseföretags resultat	2 191	1 479
Årets uttag	-5 136	-2 976
Justeringar avseende föregående år	65	23
Årets valutakursdifferenser	-14	-1
Redovisat värde vid periodens slut	2 370	5 233

Specifikation av innehav av andelar i intresseföretag

2015-12-31

Intresseföretag, org nr, säte	Årets resultat	Ägd andel i %	Kapitalandelens värde i koncernen	Bokfört värde
Kraftkompaniet Sverige HB, 969740-4755, Stockholm	2 191	50 %	2 191	2 191
Forenede & Mosness Installasjon AS, 991 008 195, Oslo, Norge	–	50 %	160	148
MT Højgaard ApS, CVR 36905026, DK-2605 Brøndby, Danmark	–	50 %	31	31
			2 382	2 370

2014-12-31

Intresseföretag, org nr, säte	Årets resultat	Ägd andel i %	Kapitalandelens värde i koncernen	Bokfört värde
Kraftkompaniet Sverige HB, 969740-4755, Stockholm	2 039	50 %	4 382	4 475
Svensk Berg Energi HB, 969753-2852, Stockholm	-560	50 %	654	596
Forenede & Mosness Installasjon AS, 991 008 195, Oslo, Norge	-19	50 %	162	162
			5 198	5 233

NOT 13. PENSIONSTILLGÅNGAR OCH AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE**Förmånsbestämda pensionsplaner**

Antal personer som omfattas av IAS 19 beräkningen

2015-12-31	Moderbolaget	Övriga Sverige	Norge	Danmark	Totalt
Aktiva	–	784	47	–	831
Fribrevsinnehavare	–	2 379	–	–	2 379
Pensionärer	–	3 074	64	–	3 138
Totalt	–	6 237	111	–	6 348

2014-12-31	Moderbolaget	Övriga Sverige	Norge	Danmark	Totalt
Aktiva	–	905	52	–	957
Fribrevsinnehavare	–	2 448	–	–	2 448
Pensionärer	–	2 932	59	–	2 991
Totalt	–	6 285	111	–	6 396

Förmånsbestämda förpliktelser och värdet av förvaltningstillgångar

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förpliktelser	-1 257 229	-1 422 435
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	1 332 240	1 338 838
Summa helt eller delvis fonderade förpliktelser	75 011	-83 597
Nuvärdet av ofonderade förmånsbestämda förpliktelser	-14 659	-16 524
Nettoförpliktelser före justeringar	60 352	-100 121
Justeringar:		
Löneskatt / arbetsgivaravgift	17 501	-21 341
Summa	77 853	-121 462
Nettobeloppet redovisas i följande poster i balansräkningen:		
Pensionstillgångar	92 618	8 783
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	-14 765	-130 244
Summa	77 853	-121 461
Nettobeloppet fördelar sig på planer i följande länder:		
Sverige	72 093	-129 328
Norge	5 760	7 867
Summa	77 853	-121 461

Förändringar av nuvärdet av förpliktelser för förmånsbestämda planer

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 1 januari	1 438 957	1 201 621
Kostnad intjänade förmåner under perioden	36 834	24 760
Räntekostnad	36 087	44 331
Pensionsutbetalningar	-50 709	-52 818
Effekter av rörelseförvärv	–	12 527
Aktuariell (vinst) / förlust pga finansiella antaganden	-184 302	208 855
Aktuariell (vinst) / förlust pga demografiska antaganden	–	–
Valutaomräkning	-4 980	-319
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 31 dec	1 271 887	1 438 957

Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	1 338 839	1 255 507
Ränteintäkt redovisad i resultaträkningen	33 864	46 737
Uttag	-49 707	-51 757
Försäkringspremie (-) betald ur förvaltningstillgångar	-809	-40
Insättningar	256	990
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	15 401	74 780
Valutaomräkning	-5 604	12 622
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 dec	1 332 240	1 338 839

Kostnad redovisad i årets resultat

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	-36 834	-24 760
Försäkringspremie (-) betald ur förvaltningstillgångar	-809	-40
Räntekostnad på förpliktelsen	-2 223	2 407
Löneskatt	-9 663	-5 450
Nettokostnad i årets resultat	-49 529	-27 843

Kostnaden för förmånsbaserade pensioner redovisas som en administrativ kostnad i resultaträkningen.

Koncernen	2015-12-31		2014-12-31	
	Pensionstillgångar	Pensionsförpliktelser	Pensionstillgångar	Pensionsförpliktelser
Förmånsbestämda pensionsplaner	92 618	–	8 783	-114 358
PRI	–	-14 765	–	-15 886
Övriga	–	–	532	–
	92 618	-14 765	9 315	-130 244

Känslighetsanalys pensioner

I nedanstående tabell presenteras effekten av möjliga förändringar i den svenska KTP-planen.

	Skuld idag	+ 0,5 %	- 0,5 %
Ändring av diskonteringsräntan	1 210 833	1 124 758	1 308 071
	Tillgångar idag	+ 1 %	- 1 %
Ändring av avkastningen	1 280 041	1 292 841	1 267 240

Aktuariella antaganden

Följande väsentliga aktuariella antaganden har tillämpats vid beräkning av förpliktelserna: (vägda genomsnittsvärden)

	Sverige		Norge	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Diskonteringsränta	3,30 %	2,50 %	2,50 %	3,30 %
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna kommande år	3,30 %	3,00 %	3,30 %	4,40 %
Långsiktigt löneökningssantagande	3,00 %	3,00 %	2,50 %	3,75 %
Långsiktig ökning av inkomstbasbeloppet	3,00 %	3,00 %	–	–
Långsiktigt inflationsantagande	2,00 %	2,00 %	–	–
Förväntad ökning av G-belopp	–	–	2,25 %	3,50 %
Framtida ökning av pensioner	–	–	0,10 %	0,60 %

De aktuariella förutsättningarna är baserade på vanligt använda förutsättningar avseende demografiska faktorer och avgång. Fr.o.m. 2007 års aktuarieberäkning har nya dödlighetsantaganden (längre livslängd) beaktats.

Historisk information

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Nuvärde av förmånsbestämd förpliktelse	-1 271 887	-1 438 957	-1 201 621
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	1 332 240	1 338 839	1 255 507
Överskott/underskott i planen	60 353	-100 118	53 886

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Härv kredittförsäkrat via FPG/PRI	21 124	21 034

I Sverige finns pensionsplaner för samtliga anställda. Huvuddelen av dessa är avgiftsbestämda planer. Under 2014 stängde, för nyanställda, Bravida Sverige AB den pensionsplan som varit en del av KP Stiftelsen. Fr.o.m. 1 juli 2014 anmäls alla nyanställda till ITP planen medans de som tidigare tillhörde KTP planen ligger kvar i denna plan. För tjänstemän i Sverige tryggas därmed pensionsåtagandena för samtliga nyanställda fr.o.m. 1 juli 2014 i Bravida Sverige AB och andställda i övriga bolag av ITP planen hos Alecta.

För de tjänstemän i Sverige som tryggas av ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension, tryggas den genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Bravida har inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Årets avgifter för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 15 (10) MSEK. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premierreduktioner. Vid utgången av 2015 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 153 procent (143).

Premierna till Alecta fastställs genom antaganden om ränta, livslängd, driftkostnader och avkastningsskatt och är beräknad så att betalning av konstant premie till pensionstidpunkten räcker för hela målförmånen, som baseras på den försäkrades nuvarande pensionsmedförande lön, då ska vara intjänad. Det saknas ett fastställt regelverk för hur underskott som kan uppkomma ska hanteras, men i första hand ska förluster täckas av Alectas kollektiva konsolideringskapital, och leder således inte till ökade kostnader genom höjda avtalade premier. Det saknas även regelverk för hur eventuella överskott eller underskott ska fördelas vid avveckling av planen eller företags utträde ur planen.

För tjänstemännen som ingår i KTP-planen är pensionsplanen förmånsbestämd och redovisas i koncernen i enlighet med IAS 19.

I Norge finns pensionsplaner för samtliga anställda. Huvuddelen av dessa är avgiftsbestämda planer. Ett fåtal har en förmånsbestämd plan. Under året har ett större bolag förvärvat, där de flesta har en avgiftsbestämd pensionsplan men ett fåtal har en förmånsbestämd plan.

Danmark och Finland har en avgiftsbestämd pensionsplan.

Den största pensionsplanen är den svenska KTP-planen och den utgör ungefär 95% av den totala förpliktelsen och tillgångarna avseende de förmånsbaserade pensionsplanerna. KTP-planen är uppbyggd på motsvarande sätt som ITP-planen och pensionsförmånen baseras på en teoretisk slutlön. Denna pensionsplan har en andel av KP-stiftelsen, som totalt sett är en av Sveriges största pensionsstiftelser. Stiftelsen är, liksom alla stiftelser, under

Länsstyrelsens tillsyn. För mer information se <http://arbetsgivare.folksam.se/pensionsstiftelsen-Bravida> har valt portföljen mellan risk, där tillgångarna ungefär är 30 % aktier, 60 % räntebärande papper och 10 % fastigheter. Pensionsplanen har ett krav att ha 107% konsolidering och är återförsäkrad hos PRI.

NOT 14. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN				
Vid årets början	8 383	8 138	–	–
Nyanskaffningar	13	–	–	–
Förvärv av dotterföretag	418	189	–	–
Avyttringar och utraneringar	-189	-27	–	–
Värdeförändringar	1 272	-12	–	–
Årets valutakurs-differenser	-64	95	–	–
Redovisat värde vid periodens slut	9 833	8 383	–	–
SPECIFIKATION AV VÄRDEPAPPER				
Bostadsrätt	6 600	6 600	–	–
Övrigt	3 233	1 783	–	–
	9 833	8 383	–	–

Ovanstående värdepapper värderas inte till marknadsvärde med en resultatförändring över resultaträkningen.

NOT 15. LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR OCH ÖVRIGA FORDRINGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Marknadsvärdering derivat	–	203 721	–	–
Deposition lokalthyror	11 027	11 827	–	–
Övrigt	1 565	1 782	–	–
	12 592	217 330	–	–

ÖVRIGA FORDRINGAR SOM ÄR OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Fordran pensionsmedel	9 458	10 741	–	–
Mervärdesskattefordran	10 060	–	–	–
Övrigt	33 909	20 640	13	673
	53 427	31 381	13	673

NOT 16. KUNDFORDRINGAR

Kundfordringar redovisas efter hänsyn tagen till under året uppkomna kundförluster som uppgick till -5 448 (-9 014) tkr i koncernen. I moderbolaget uppgick kundförlusterna till 0 (0) tkr. Kundförlusterna består både av konstaterade och befarade kundförluster. Se även not 26 där information om kreditrisker och åldersanalys framgår.

NOT 17. UPPARBETAD MEN EJ FAKTURERAD INTÄKT

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	6 770 832	5 049 478
Fakturering på ej avslutade arbeten	-5 957 733	-4 394 697
	813 099	654 781

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av uppberedningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden.

I balansräkningen redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt antingen som Upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som Fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

NOT 18. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	24 869	22 126	–	–
Förutbetalda försäkringspremier	13 507	762	12 391	613
Förutbetalda leasingavgifter	5 853	4 987	–	–
Förutbetald kreditfacilitetsavgift	31 395	–	31 395	–
Upplupna intäkter	157 422	125 219	–	1 441
Övriga poster	23 314	15 082	1 278	–
	256 360	168 176	45 064	2 054

NOT 19. EGET KAPITAL

Moderbolaget	2015-12-31	2014-12-31
ANTAL AKTIER		
Ingående antal aktier	403 133 196	403 133 196
Sammanslagning	-201 566 598	–
Utgående antal aktier	201 566 598	403 133 196

Aktien avser en serie och varje aktie berättigar till en röst.

Specifikation av eget kapitalposten reserver:

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
OMRÄKNINGSRESERV		
Ingående omräkningsdifferens	28 088	-70
Årets omräkningsdifferenser av utländska dotterföretag	-88 934	28 158
Utgående omräkningsdifferens	-60 846	28 088

Specifikation av eget kapitalposten reserver:

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
SÄKERINGSRESERV		
Ingående omräkningsdifferens	-133 033	-54 713
Årets säkringsreserv	133 033	-78 320
Utgående omräkningsdifferens	–	-133 033

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid utvidgad investering i utländska verksamheter samt återlån från utländska verksamheter.

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat

I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond, exklusive överförda överkursfonder, liksom tidigare kapitalandelsfonder ingår i denna eget kapitalpost.

Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen och verkställande direktören föreslagit följande utdelning. Utdelningen blir föremål för fastställelse på årsstämman den 3 maj 2016.

Kontant utdelning 1,00 (0,687118) kronor per aktie, totalt 201 566 598 (277 000 000) kronor beräknat på antalet registrerade aktier. Den totala utdelningen beräknas på vid utdelningstillfället utestående aktier.

Kapitalhantering

Bolagets målsättning är att ha en god kapitalstruktur samt en finansiell stabilitet. På så sätt skapas en stabil grund för den fortsatta affärsverksamheten vilket ger möjligheter att såväl bibehålla befintliga ägare som attrahera nya ägare. En god kapitalstruktur skall också bidra till att relationen med koncernens kreditgivare utvecklas på ett för alla parter bra sätt. Kapital definieras som eget kapital och avser eget kapital hänförligt till innehavare av andelar i moderbolaget.

Bravidas kapitalstruktur ska möjliggöra en hög grad av finansiell flexibilitet och ge utrymme för förvärv. Bolagets mål är att ha en skuldsättningsgrad om cirka 2,5x nettoskuld/justerad EBITDA. Per 2015-12-31 uppgick den till 2,7.

Bravidas målsättning är att betala ut lägst 50 procent av koncernens konsoliderade nettoresultat, med beaktande av andra faktorer såsom finansiell ställning, kassaflöde och tillväxtpotentialer.

Bravidas låneavtal innehåller finansiella nyckeltal (covenants) som koncernen skall uppfylla vilket är sedvanligt för denna typ av låneavtal. Bravida uppfyllde dessa nyckeltal med stor marginal vid utgången av året.

MODERBOLAGET

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel utgör tillsammans med årets resultat fritt eget kapital, det vill säga det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års balanserade vinstmedel och resultat efter avdrag för under året lämnad vinstutdelning

Resultat per aktie

Koncernen	2015-01-01 – 2015-12-31	2014-01-01 – 2014-12-31
Årets resultat	286 997	319 611
Genomsnittligt antal aktier före sammanslagning tusental	403 133	403 133
Genomsnittligt antal aktier efter sammanslagning tusental	201 567	201 567
Resultat per aktie före sammanslagning, SEK	0,71	0,79
Resultat per aktie efter sammanslagning, SEK	1,42	1,59
Föreslagen utdelning, SEK	201 566 598	277 000 000
Föreslagen utdelning per aktie, SEK	1,000000	0,687118

NOT 20. RÄNTEBÄRANDE SKULDER

I det följande framgår information om företagets avtalsmässiga villkor avseende räntebärande skulder. För mer information om företagets exponering för ränterisk och risk för valutakursförändringar hänvisas till not 26.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Obligationslån	–	3 440 988	–	3 440 988
Banklån	2 700 000	–	2 700 000	–
	2 700 000	3 440 988	2 700 000	3 440 988
KORTFRISTIGA SKULDER				
Checkräkningskredit	2 987	5 901	–	–
Kortfristiga banklån	302 262	–	300 000	–
	305 249	5 901	300 000	–
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas inom tolv månader från balansdagen	305 249	5 901	300 000	–
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas efter mer än fem år från balansdagen	–	–	–	–

Villkor och återbetalningstider se tabell nedan.

	2015				2014	
	Förfall	Nom. ränta	Nom. värde	Redov. värde	Nom. värde	Redov. värde
Banklån, valuta SEK	2020	1,65%	2 700 000	2 700 000	–	–
Banklån, valuta SEK	2016	1,65%	302 262	302 262	–	–
Checkräkningskredit	2016	1,65%	2 987	2 987	–	–
Obligationslån, valuta SEK	2019	5,65%	–	–	1 300 000	1 300 000
Obligationslån, valuta EUR	2019	5,08%	–	–	225 000	2 140 988
Totala räntebärande skulder				3 005 249		3 440 988

Skulderna är förenade med vissa villkor knutna till resultat och ställning, s.k. covenants.

Kreditlimiter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Beviljad kreditlimit	4 220 397	3 900 988	4 200 000	3 890 988
Outnyttjad del	1 215 148	364 803	1 200 000	360 704
Utnyttjad kreditbelopp	3 005 249	3 536 185	3 000 000	3 530 284

BEVILJAD KREDITLIMIT, FÖRDELAT PER LAND				
Sverige, TSEK	4 211 262	3 900 988	4 200 000	3 890 988
Finland, TSEK	9 135	–	–	–
Totalt beviljad kreditlimit, TSEK	4 220 397	3 900 988	4 200 000	3 890 988

Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Fastighetsinteckningar	–	1 800	–	–
Företagsinteckningar	142 385	1 039 470	–	–
Aktier i dotterföretag	49 841	11 982 184	–	7 341 332
Kundfordringar	–	404 425	–	–
	192 226	13 427 879	–	7 341 332

För ställda säkerheter se även not 28.

NOT 21. AVSÄTTNINGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
AVSÄTTNINGAR SOM ÄR LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Garantiåtaganden	67 619	52 548	–	–
Övrigt	7 899	8 851	–	–
	75 518	61 399	–	–
AVSÄTTNINGAR SOM ÄR KORTFRISTIGA SKULDER				
Garantiåtaganden	67 619	52 548	–	–
Tvister	14 620	12 021	–	–
Avsättning för tomma lokaler	2 792	2 553	–	–
Kostnader för omstruktureringsåtgärder	2 649	7 876	–	6 469
Förlustavsättning projekt	11 920	7 835	–	–
Övrigt	40 907	45 887	–	–
	140 507	128 720	–	6 469

Förändring avsättningar 2015	Garanti- åtaganden	Tvister	Tomma lokaler	Omstrukturer- ingsåtgärder	Förlustavsättning projekt och övrigt	Summa
Redovisat värde vid årets ingång	105 096	12 021	2 553	7 876	62 573	190 119
Avsättningar som gjorts under perioden	97 478	10 496	938	3 461	66 570	178 943
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-64 822	-6 862	-636	-8 683	-72 666	-153 669
Avsättningar i förvärvade företag	481	–	–	–	5 004	5 485
Valutakursdifferenser	-2 995	-1 035	-63	-5	-755	-4 853
Redovisat värde vid årets utgång	135 238	14 620	2 792	2 649	60 726	216 025

Förändring avsättningar 2014	Garanti- åtaganden	Tvister	Tomma lokaler	Omstrukturer- ingsåtgärder	Förlustavsättning projekt och övrigt	Summa
Redovisat värde vid årets ingång	69 204	17 915	1 803	17 240	55 321	161 483
Avsättningar som gjorts under perioden	69 689	10 743	2 192	3 680	83 499	169 803
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-46 306	-16 616	-1 536	-13 197	-79 868	-157 523
Avsättningar i förvärvade företag	11 843	–	–	–	3 542	15 385
Valutakursdifferenser	666	-21	94	153	79	971
Redovisat värde vid årets utgång	105 096	12 021	2 553	7 876	62 573	190 119

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Belopp varmed av-sättningen förväntas betalas inom tolv månader.	140 507	128 720	–	6 469

Garantiåtaganden

Avser beräknad kostnad för att åtgärda fel och brister avseende avslutade projekt, som uppkommer under projektens garantitid. Utflödet av resurser sker under projektens garantitid som huvudsakligen uppgår till två till fem år. Då effekten av när i tiden betalning sker inte är väsentligt, nuvärdeberäknas inte förväntade framtida utbetalningar.

Tvister

Avsättningen baseras på individuell riskvärdering för pågående tvister på balansdagen.

Tomma lokaler

Kopplat till omstrukturering och samordning av verksamheten har en avsättning gjorts för tomma lokaler. Hänsyn har tagits till möjligheten att hyra ut lokalerna i andra hand eller avsluta kontrakten i förtid.

Omstruktureringsåtgärder

Omstruktureringsåtgärder omfattar bland annat kostnader för personalnedskärning. En avsättning redovisas när en detaljerad omstruktureringsplan har fastställts och omstruktureringen har antingen påbörjats eller annonserats offentligt. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Förlustavsättning kontrakt

Entreprenaduppdragen redovisas enligt metoden för successiv vinstavräkning. Individuell avsättning förs för beräknade förluster dvs. när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten.

NOT 22. FAKTURERAD MEN EJ UPPARBETAD INTÄKT

Koncernen	2015-12-31	2014-12-31
Fakturering på ej avslutade arbeten	9 609 770	8 472 963
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	-8 322 930	-7 272 766
	1 286 840	1 200 197

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av upparbetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden.

I balansräkningen redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt antingen som Upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som Fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

NOT 23. ÖVRIGA SKULDER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER				
Mervärdeskatteskuld	170 578	149 298	4 565	1 147
Personalens källskatt	119 774	114 078	710	485
Övrigt	226 632	138 327	550	285
	516 984	401 703	5 825	1 917

NOT 24. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna semesterlöner och löner	855 299	763 097	14 723	6 586
Upplupna sociala avgifter	312 407	284 558	2 861	2 553
Upplupna räntekostnader	9 929	12 925	9 646	10 103
Övriga poster	69 353	67 544	25 246	10 640
	1 246 988	1 128 124	52 476	29 882

NOT 25. VÄRDERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER TILL VERKLIGT VÄRDE

Nedanstående tabell visar redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument. För räntebärande fordringar och skulder har verkligt värde fastställts genom diskontering av framtida betalningsflöden till aktuell marknadsränta på balansdagen. Det redovisade värdet för kundfordringar och leverantörsskulder anses överensstämma med det verkliga värdet. Diskonteringsräntan är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen.

Koncernen 2015-12-31	Innehav för handelsändamål	Säkrings-instrument	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kundfordringar	–	–	2 164 806	–	2 164 806	– ¹⁾
Övriga fordringar	–	–	9 154	–	9 154	– ¹⁾
Summa tillgångar	–	–	2 173 960	–	2 173 960	–
Långfr. skulder till kreditinstitut	–	–	–	2 700 000	2 700 000	2 700 000
Kortfr. skulder till kreditinstitut	–	–	–	302 262	302 262	302 262
Checkräkningskredit	–	–	–	2 987	2 987	– ¹⁾
Leverantörsskulder	–	–	–	1 398 822	1 398 822	– ¹⁾
Summa skulder	–	–	–	4 404 071	4 404 071	3 002 262

Koncernen 2014-12-31	Innehav för handelsändamål	Säkrings-instrument	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Valuta hedgar	–	203 721	–	–	203 721	203 721
Kundfordringar	–	–	1 968 987	–	1 968 987	– ¹⁾
Övriga fordringar	–	–	10 741	–	10 741	– ¹⁾
Summa tillgångar	–	203 721	1 979 728	–	2 183 449	203 721
Långfr. skulder till kreditinstitut	–	–	–	3 440 988	3 440 988	3 440 988
Ränte hedgar	19 096	160 327	–	–	179 423	179 423
Checkräkningskredit	–	–	–	5 901	5 901	– ¹⁾
Leverantörsskulder	–	–	–	1 030 238	1 030 238	– ¹⁾
Summa skulder	19 096	160 327	–	4 477 127	4 656 550	3 620 411

Moderbolaget 2015-12-31	Finansiella tillgångar	Säkrings-instrument	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kortfr. fordringar hos koncernföretag	–	–	1 896 590	–	1 896 590	– ¹⁾
Summa tillgångar	–	–	1 896 590	–	1 896 590	–
Långfr. skulder till kreditinstitut	–	–	–	2 700 000	2 700 000	2 700 000
Kortfr. skulder till koncernföretag	–	–	–	1 920 312	1 920 312	– ¹⁾
Leverantörsskulder	–	–	–	34 003	34 003	– ¹⁾
Summa skulder	–	–	–	4 654 315	4 654 315	2 700 000

Moderbolaget 2014-12-31	Finansiella tillgångar	Säkrings-instrument	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Valuta hedgar	–	203 721	–	–	203 721	203 721
Kortfr. fordringar hos koncernföretag	–	–	1 961 900	–	1 961 900	– ¹⁾
Summa tillgångar	–	203 721	1 961 900	–	2 165 621	203 721
Långfr. skulder till kreditinstitut	–	–	–	3 440 988	3 440 988	3 440 988
Ränte hedgar	19 096	160 327	–	–	179 423	179 423
Kortfr. skulder till koncernföretag	–	–	–	1 874 062	1 874 062	– ¹⁾
Leverantörsskulder	–	–	–	20 883	20 883	– ¹⁾
Summa skulder	19 096	160 327	–	5 335 933	5 515 356	3 620 411

¹⁾ Upplysning om verkligt värde lämnas inte på grund av kort löptid.

Derivatet har värderats av extern part enligt kassaflödesmodellen, som bygger på observerbar marknadsdata på valuta- och räntemarknaden.

Verkligt värde-värderingen av ränte hedgar är baserade på marknadsvärde med utgångspunkt i noterade priser. Baserat på den indata som används kan värderingen klassificeras:

- Nivå 1 avser fullt observerbara data, ojusterade noterade priser på en aktiv marknad för identiska tillgångar och skulder som företaget har tillgång till vid värderingstidpunkten.
- Nivå 2 avser andra observerbara data än noterade priser i nivå 1, som är direkt eller indirekt observerbara.
- Nivå 3 avser icke-observerbara data för tillgången eller skulden. En tillgång eller skuld inkluderas i sin helhet i någon av de tre nivåerna, baserat på den lägsta nivån på indata som är väsentlig för värderingen.

Koncernens och moderbolagets banklån och derivat tillhör nivå 2.

NOT 26. FINANSIELLA RISKER OCH FINANSPOLICY

Finansiella risker och finanspolicy

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker. Med finansiella risker avses fluktuationer i företagets resultat och kassaflöde till följd av förändringar i valutakurser, räntenivåer, refinansierings- och kreditrisker. Koncernens finansförvaltning styrs i enlighet med gällande finanspolicy, vilken fastställs av Bravidas styrelse och bildar ett ramverk av riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten. Stödfunktion Koncernekonomi/Finans svarar för samordningen av koncernens finansverksamhet. Den övergripande målsättningen för finansfunktionen är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat som härrör från finansiella risker.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är koncernens risk att verkligt värde på finansiella instrument eller framtida kassaflöden från finansiella instrument kommer att fluktuera på grund av förändringar i marknadspriser. Huvudsakliga marknadsrisker i koncernen är ränterisk och valutarisk.

Ränterisk

Ränterisk utgör risken att ränteförändringar inverkar negativt på koncernens framtida resultat och kassaflöde. I koncernen är det framförallt likvida medel och räntebärande upplåning som medför att koncernen exponeras för ränterisk. Den genomsnittliga räntebindningstiden för samtliga räntebärande tillgångar var 0 (0) år. Räntesatsen för dessa uppgick vid årsskiftet till 0,5 (0,6) procent. Av koncernens totala räntebärande finansiella tillgångar löper 0 (0) procent med fast ränta och 100 (100) procent med rörlig ränta.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för samtliga räntebärande skulder exklusive pensionsskuld, var 0 (4) år. Räntesatsen för räntebärande skulder

uppgick vid årsskiftet till 1,7 (5,3). Av totala räntebärande finansiella skulder löper 0 (73) procent med fast ränta respektive 100 (27) procent med rörlig ränta.

Valutarisk

Valutarisk definieras som risken att koncernens resultaträkning och kassaflöde påverkas negativt av valutakursförändringar. Denna risk kan delas upp i transaktionsexponering, dvs. nettot av operativa och finansiella (räntor/amorteringar) flöden och omräkningsexponering avseende nettoinvesteringar i utländska koncernbolag.

Bravidas transaktionsexponering är låg eftersom både försäljning och inköp i huvudsak sker i lokal valuta. Omräkningsexponeringen uppstår när tillgångar och skulder är i olika valutor och när utländska dotterbolags resultat och nettotillgångar räknas om till svenska kronor. För koncernen uppstår omräkningsrisker för dotterbolagen i Norge, Danmark och Finland. Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Likviditetsrisker

Likviditetsrisken är risken att koncernen kan få problem att fullgöra sina skyldigheter som är förknippade med finansiella skulder. Koncernen har rullande en månads likviditetsplanering som omfattar alla koncernens enheter. Planeringen uppdateras löpande. Koncernens prognoser omfattar även likviditetsplanering på medellång sikt. Likviditetsplaneringen används för att hantera likviditetsrisken och kostnaderna för finansieringen av koncernen. Målsättningen är att koncernen skall kunna klara sina finansiella åtaganden i uppgångar såväl som nedgångar utan betydande oförutsedda kostnader. Likviditetsriskerna hanteras av den centrala finansavdelningen för hela koncernen.

FINANSIELLA SKULDER

De finansiella skulderna utgörs av banklån, nyttjad checkräkningskredit, leverantörsskulder samt upplupna räntor. Koncernen har under 2015 upptagit ett banklån om 2 700 MSEK med löptid till 2020-10-16. Banklånet räntebindas löpande till 3 månader STIBOR. De finansiella skulderna uppgick sammanlagt per den 31 december 2015 till 4 404 (4 487) MSEK.

Kreditfaciliteter

Utöver banklånet har koncernen dels checkkrediter på 218 (310) MSEK varav 200 (300) MSEK kopplad till koncernens cash pool och dels en revolverande facilitet på 1 300 (150) MSEK. Låneavtalen innehåller finansiella nyckeltal (covenants) som koncernen skall uppfylla, vilket är sedvanligt för denna typ av låneavtal. Bravida uppfyllde dessa nyckeltal med god marginal vid utgången av året.

Totala beviljade kreditlöften, inklusive checkräkningskrediter uppgick den 31 december 2015 till 1 518 (460) MSEK. Av totalt beviljade kreditlöften var 303 (95) MSEK utnyttjat. Återstående löptid på checkkrediten var 3 månader (54) samt på den revolverande krediten 58 månader (54).

Förfallostruktur finansiella skulder

Koncernen 2015-12-31	2016	2017	2018	2019	2020
Lån	302 262	–	–	–	2 700 000
Checkräkningskredit	2 987	–	–	–	–
Leverantörsskulder	1 398 822	–	–	–	–
Upplupna kostnader	9 646	–	–	–	–
Summa	1 713 717	–	–	–	2 700 000

Koncernen 2014-12-31	2015	2016	2017	2018	2019
Lån	–	–	–	–	3 440 988
Checkräkningskredit	5 901	–	–	–	–
Leverantörsskulder	1 030 238	–	–	–	–
Upplupna kostnader	10 103	–	–	–	–
Summa	1 046 242	–	–	–	3 440 988

Moderbolaget 2015-12-31	2016	2017	2018	2019	2020
Lån	300 000	–	–	–	2 700 000
Leverantörsskulder	34 003	–	–	–	–
Upplupna kostnader	9 646	–	–	–	–
Summa	343 649	–	–	–	2 700 000

Moderbolaget 2014-12-31	2015	2016	2017	2018	2019
Lån	–	–	–	–	3 440 988
Leverantörsskulder	20 883	–	–	–	–
Upplupna kostnader	10 103	–	–	–	–
Summa	30 986	–	–	–	3 440 988

Kreditfaciliteter

Koncernen 2015-12-31	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	2 702 262	2 702 262	–
Revolverande faciliteter	1 300 000	300 000	1 000 000
Checkräkningskredit	218 135	2 987	215 148
Likvida medel	572 552	–	572 552
Likviditetsreserv	4 792 949	3 005 249	1 787 700

Koncernen 2014-12-31	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Obligationslån SEK	1 300 000	1 300 000	–
Obligationslån EUR	2 140 988	2 140 988	–
Revolverande faciliteter	150 000	89 296	60 704
Checkräkningskredit	310 000	5 901	304 099
Likvida medel	827 775	–	827 775
Likviditetsreserv	4 728 763	3 536 185	1 192 578

Räntebindning på utnyttjade krediter 2015-12-31

	Belopp	Genomsnittlig effektiv ränta procent	Andel procent
2015	3 005 249	1,65	100
Summa	3 005 249	1,65	100

Räntebindning på utnyttjade krediter 2014-12-31

	Belopp	Genomsnittlig effektiv ränta procent	Andel procent
2014	3 440 988	5,30	100
Summa	3 440 988	5,30	100

Exponering av nettotillgångar i utländsk valuta

Den omräkningsexponering som uppkommer genom investeringar i utländska nettotillgångar kurssäkras inte.

Utländska nettotillgångar

Lokal valuta	Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31
NOK	639 923	560 008
DKK	210 998	186 507
EUR	6 499	–

En 10 procentig förstärkning av den norska kronan per 31 december 2015 skulle innebära en positiv omräkningseffekt av det egna kapitalet med 61 MSEK. En motsvarande förstärkning av den danska kronan skulle ge en positiv omräkningseffekt av det egna kapitalet med 26 MSEK. En motsvarande försäkring av euron skulle ge en positiv omräkningseffekt av det egna kapitalet med 6 MSEK. Effekterna av motsvarande valutakursförändringar på årets resultat är begränsade.

Årets valutakursdifferens i totalresultatet uppgick till -89 (28) MSEK.

Kommersiell exponering

Internationella inköp och försäljning av varor och tjänster i utländsk valuta är begränsad till sin omfattning men kan förväntas att öka i takt med koncernens expansion samt den tilltagande konkurrens som sker avseende inköp av varor och tjänster.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att förlora pengar på grund av att motparten inte kan fullfölja sina åtaganden.

Kreditrisk i finansiell verksamhet

Kreditrisken i finansiell verksamhet är mycket liten då Bravida enbart handlar med motparter med högsta kreditvärdighet. Det är främst motpartsrisiker i samband med fordringar på banker och andra motparter. Finanspolicyn innehåller ett särskilt motpartsreglemente i vilket maximal kredit exponering för olika motparter anges. Beräknad bruttoexponering för motpartsrisiker avseende likvida medel och kortfristiga placeringar uppgick till 573 (828) MSEK.

Kreditrisk i kundfordringar

Risken att företagets kunder inte uppfyller sina åtaganden, dvs. att betalning inte erhålls från kunderna, utgör en kundkreditrisk. Kreditförlusterna är normalt små tack vare ett mycket stort antal projekt och kunder där fakturering sker löpande under produktionstiden. Koncernens kunder kreditkontrolleras innan igångsättning av ett projekt, varvid information om kundernas finansiella ställning inhämtas från olika kreditupplysningsföretag. Koncernen har upprättat en kreditpolicy för hur kundkrediterna ska hanteras. Där finns bland annat angivet var beslut tas om kreditlimiter av olika storlek och om hur osäkra fordringar skall hanteras. Bankgaranti eller annan säkerhet krävs för kunder med låg kreditvärdighet eller otillräcklig kredithistorik. Maximal kreditexponering framgår av det redovisade värdet i koncernens balansräkning. Totala kreditförluster uppgick till -5 (-9) MSEK. Det föreligger ingen signifikant koncentration av kreditrisker på balansdagen. Utifrån historisk data gör koncernen bedömningen att ingen nedskrivning av kundfordringar som ännu inte är förfallna är nödvändig per balansdagen.

Åldersanalys, förfallna ej nedskrivna kundfordringar

Redovisat värde ej nedskrivna fordringar	Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31
Ej förfallna kundfordringar	1 900 131	1 712 590
Förfallna kundfordringar 1 – 15 dgr	152 571	184 480
Förfallna kundfordringar 16 – 30 dgr	42 886	28 773
Förfallna kundfordringar 31 – 60 dgr	19 529	31 891
Fordringar förfallna > 60 dgr	112 926	11 253
Summa	2 228 043	1 968 987

Nedskrivna kundfordringar	Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	-65 079	-69 506
Årets förändring	1 842	4 427
Utgående balans	-63 237	-65 079

För övriga finansiella fordringar finns inga förfallna fordringar

Känslighetsanalys	Koncernen	
	Förändring +- %	Resultateffekt före skatt +- MSEK
Omsättning	1 %	8
Rörelsemarginal	1 %-enhet	142
Lönekostnader	1 %	52
Material- och underentreprenörer	1 %	58
Andel produktiv montörstid	1 %-enhet	72
Låneränta	1 %-enhet	30
Valutakurs DKK	10 %	17
Valutakurs NOK	10 %	26
Valutakurs EUR	10 %	6

NOT 27. LEASINGAVGIFTER AVSEENDE OPERATIONELL LEASING

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31
TILLGÅNGAR SOM INNEHAS VIA OPERATIONELLA LEASINGAVTAL				Inga
Minimileaseavgifter	152 649	142 851	574	–
Variabla avgifter	–	–	–	–
Totala leasingkostnader	152 649	142 851	574	–
LEASINGAVGIFTERNA FÖRDELAR SIG PÅ FÖLJANDE AVTAL				
Leasingavgifter bilar	150 906	141 203	574	–
Leasingavgifter IT	25	24	–	–
Leasingavgifter övrigt	1 718	1 624	–	–
Totala leasingkostnader	152 649	142 851	574	–
FRAMTIDA ÅTAGANDEN LEASINGAVTAL				
Nominellt värde av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara kontrakt förfaller till betalning:				
– Inom ett år	113 600	124 095	267	–
– Mellan ett och fem år	142 544	165 458	214	–
– Senare än fem år	790	–	–	–
	256 934	289 553	481	–
FRAMTIDA ÅTAGANDEN LOKALHYROR				
Nominellt värde av framtida förpliktelser avseende lokalhyror förfaller till betalning:				
– Inom ett år	100 243	117 222	–	–
– Mellan ett och fem år	141 717	200 875	–	–
– Senare än fem år	5 575	11 199	–	–
	247 535	329 296	–	–

Som operationell leasing klassificeras bilar, kontorsutrustning och IT-utrustning. I Sverige, Norge, Danmark och Finland finns ramavtal för operationell leasing av bilar med tillhörande administrativa tjänster. Leasingavtalens löptid varierar normalt mellan tre och fem år. Förvärv av objekt eller förlängning av leasingavtal kräver separat överenskommelse.

NOT 28. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
STÄLLDA SÄKERHETER				
För egna skulder och avsättningar				
Fastighetsinteckningar	–	1 800	–	–
Företagsinteckningar	142 385	1 039 470	–	–
Aktier i dotterföretag	49 841	11 982 184	–	7 341 332
Kundfordringar och övrigt	–	404 425	–	–
Fonder, kapitalförsäkringar	32 560	35 791	–	–
	224 786	13 463 670	–	7 341 332
EVENTUALFÖRPLIKTELSE				
För egna skulder och avsättningar				
Garantiåtaganden, FPG/PRI	21 124	21 034	–	–
Borgensförbindelser, för koncernföretag	–	–	1 056 175	1 051 709
	21 124	21 034	1 056 175	1 051 709

Bravida Holding AB har gått i borgen för Bravida Sverige AB:s pensionsskuld som i sin tur garanteras av PRI. Bravida Sverige AB har samtidigt en pensionsfond med tillgångar på 1 277 867 (1 277 597) TSEK som mer än väl motsvarar skulden.

NOT 29. NÄRSTÄENDE

Koncernen börsnoterades den 16 oktober 2015. Huvudägare, med 56,25 %, är Bravissima Holding AB. Koncernen står under ett bestämmande inflytande från Bravissima (BC) LuxCo S.C.A. (Luxemburg), det yttersta moderbolaget till Bravissima Holding AB.

Under 2012 har fonder företrädda av private equity-bolaget Bain Capital Europe förvärvat Bravida från Triton. Tillträde skedde den 31 juli 2012 efter att överlåtelsen först godkänts av EU:s konkurrensmyndighet. Som en följd av deras inflytande betraktas transaktioner med nedanstående företag som närståendetransaktioner.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
TRANSAKTIONER MED PG ADVISORS SWEDEN AB				
Inköp från PG Advisors Sweden AB	15 859	20 186	15 859	20 186
	15 859	20 186	15 859	20 186
TRANSAKTIONER MED BRAVISSIMA HOLDING AB				
Lämnad utdelning till Bravissima Holding AB	-277 000	-500 000	-277 000	-500 000
Lämnat koncernbidrag till Bravissima Holding AB	–	-45 000	–	-45 000
Erhållet räntor från Bravissima Holding AB	1 632	–	1 632	–
	-275 368	-545 000	-275 368	-545 000
TRANSAKTIONER MED BRAVIDA AB				
Försäljning till Bravida AB	–	–	71 000	51 600
Erhållet räntor från Bravida AB	–	–	56 321	64 655
Betalt räntor till Bravida AB	–	–	-50	-609
Lämnat koncernbidrag till Bravida AB	–	–	-75 653	–
Erhållet koncernbidrag från Bravida AB	–	–	–	43 248
Fordran på Bravida AB	–	–	1 895 067	1 908 169
	–	–	1 946 685	2 067 063

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
TRANSAKTIONER MED BRAVIDA SVERIGE AB				
Erhållet räntor från Bravida Sverige AB	–	–	2 809	2 992
Betalt räntor till Bravida Sverige AB	–	–	–	-2 008
Erhållet koncernbidrag från Bravida Sverige AB	–	–	565 702	529 982
Skuld till Bravida Sverige AB	–	–	-762 263	-843 971
	–	–	-193 752	-313 005
TRANSAKTIONER MED BRAVIDA NORGE HOLDING AS				
Erhållet räntor från Bravida Norge Holding AS	–	–	501	15 243
Betalt räntor till Bravida Norge Holding AS	–	–	-49	-14
Fordran på Bravida Norge Holding AS	–	–	1 232	53 731
	–	–	1 684	68 960
TRANSAKTIONER MED ÖVRIGA DOTTERBOLAG				
Erhållet räntor från övriga dotterbolag	–	–	12	62
Betalt räntor till övriga dotterbolag	–	–	-3 534	-5 688
Skuld till övriga dotterbolag	–	–	-1 157 758	-1 030 091
	–	–	-1 161 280	-1 035 717

Utöver de närstående relationer som anges för koncernen har moderföretaget närstående relationer som innefattar ett bestämmande inflytande med sina dotterföretag, se not 30. Bravida Holding AB är numera huvudkontohavare av koncernens cashpool, därav de stora mellanhavandena och räntetransaktioner med dotterbolagen.

Ledande befattningshavare

Vad gäller styrelsens, VDs och övriga ledande befattningshavares löner och andra ersättningar, kostnader och förpliktelser som avser pensioner och liknande förmåner samt avtal avseende avgångsvederlag, se not 5.

NOT 30. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Moderbolaget	
	2015-12-31	2014-12-31
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN		
Vid årets början	7 341 332	3 672 582
Fusion med det helägda dotterbolaget Bravida Installation och Service AB	–	-3 672 582
Värde på infusionerade dotterbolaget Bravida AB	–	7 341 332
Redovisat värde vid periodens slut	7 341 332	7 341 332

Bravida Holding AB äger aktier direkt i Bravida Installation och Service AB. Övriga dotterföretag nedan är indirekt ägda.

Innehav av andelar i koncernföretag

2015-12-31

Dotterföretag / Org nr / Säte	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Bokfört värde
Bravida AB, 556713-6519, Stockholm	1 012 429 900	100,0	7 341 332
Bravida Sverige AB, 556197-4188, Stockholm	20 000	100,0	2 543 983
Bravida Prenad AB, 556454-1315, Malmö	50 000	100,0	103 044
Jihå Automation AB, 556651-4054, Landskrona	140 000	100,0	1 614
Jihå EI & Automation AB, 556607-4190, Landskrona	60 000	100,0	3 109
MO-Service EI & Hushåll AB, 556796-6246, Klippan	1 000	100,0	4 428
Bravida Säkerhet AB, 556193-1832, Stockholm	5 100	100,0	24 961
Erfator Projektleddning AB, 556401-7795, Kista	1 000	100,0	14 022
C2M Sprinkler AB, 556684-9021, Mark	2 100	100,0	55 275
Rörspecialisten i Stockholm AB, 556353-5227, Stockholm	1 000	100,0	49 624
Bravida Service Mellersta AB, 556181-4020, Norrköping	1 000	100,0	160
E/S Intressenter AB, 556564-6741, Skellefteå	1 000	100,0	14 828
E/S Elconsult AB, 556311-0633, Skellefteå	1 000	100,0	432
E/S Installation AB, 556306-0838, Skellefteå	1 000	100,0	415
E/S Styromatic AB, 556111-9248, Skellefteå	1 000	100,0	1 028
Juhl Air Control AB, 556308-0356, Kävlinge	2 000	100,0	229
Appelgrens Elektriska Mölndal AB, 556296-9435, Mölndal	30 000	100,0	361
Byggnadsaktiebolaget Konstruktör, 556012-3670, Stockholm	1 485 417 130	100,0	502
AV-line Vitvaruservice AB, 556762-1643, Stockholm	1 000	100,0	1 300
Belab Ventilation AB, 556305-5507, Borlänge	1 000	100,0	1 897
Masens Kyl- och Frys AB, 556226-7558, Falun	1 000	100,0	673
Bravia Östersund AB, 556026-9937, Östersund	1 000	100,0	681
Niwentec AB, 556621-7278, Östersund	1 000	100,0	919
Nicopia VVS AB, 556288-2307, Nyköping	1 000	100,0	1 634
Vega Energi AB, 556484-7506, Stockholm	2 040	100,0	29 300
Friginor Kylmontage och Service AB, 556309-1940, Haparanda	4 000	100,0	28 409
Perra Bloms VVS AB, 556812-2823, Sala	1 000	100,0	2 179
Skellefteå Elektriska AB, 556553-3592, Skellefteå	1 000	100,0	4 800
Elservice Din Elinstallatör AB, 556327-1153, Östersund	1 000	100,0	6 820
ABEKA EI & Kraftanläggningar AB, 556515-7012, Nyköping	6 000	75,0	61 677
VVS Teknik Rör i Väst AB, 556442-4694, Mölndal	2 500	100,0	24 875
Electi EI AB, 556817-5045, Malmö	1 000	100,0	5 109
Electi EI Service AB, 556913-9685, Malmö	500	100,0	788
RTS Lås & Larm AB, 556452-9385, Linköping	2 000	100,0	2 200
Dala Elmän i Falun AB, 556715-0403, Falun	1 000	100,0	12 500
Elinstallatörer i Dalarna AB, 556283-7095, Hedemora	1 000	100,0	10 196
Bravida Danmark A/S, 14769005, Brøndby Danmark	4	100,0	260 859
Selskabet av 7 oktober 2003 ApS, 10035422, Brøndby Danmark	TDKK 2 211	100,0	2 797
Bravida Norge Holding AS, 998 121 221, Oslo Norge	30	100,0	909 021
Bravida Norge AS, 987 582 561, Oslo Norge	TNOK 10 796 137	100,0	788 678
El Team Drift AS, 981 402 561, Bodø, Norge	TNOK 46 410	91,0	10 682
HS: Vagle Elektro AS, 89104740822, Stavanger, Norge	TNOK 740 284	75,0	31 000
HS: Vagle Rør AS, 994 706 152, Stavanger, Norge	TNOK 10 000	75,0	13 740
Nord-Klima AS, 892 515 212, Tromsø, Norge	TNOK 1 000	100,0	12 000

2015-12-31

Dotterföretag / Org nr / Säte		Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Bokfört värde
Bravida Finland Oy, 2528874-1, Helsingfors, Finland		2 500	100,0	70 562
Bravida Tampere Oy, 2691029-9, Tampere, Finland	TEUR	100	51,0	2 874
Kiinteistötekniikka KS Kitek Oy, 1583875-4, Jämsä, Finland	TEUR	595	100,0	4 588
Kuopion Talotekniikka Oy, 0988651-4, Kuopio, Finland	TEUR	26	100,0	0
Sähköpeko Etelä-Suomi Oy, 1907980-4, Helsingfors, Finland	TEUR	100	100,0	164
Trison Oy, 1946770-0, Järvenpää, Finland	TEUR	2 300	100,0	679
Sähkö-Toleva Oy, 0434034-4, Akaa, Finland	TEUR	920	100,0	880
RAU Tekniikka Oy, 1945770-5, Pirkkala, Finland	TEUR	100	100,0	21
Halmesvaara Oy, 2218790-2, Espoo, Finland	TEUR	1 350 000	100,0	6 726
Kiinteistöpalvelut Halmesvaara Oy, 2656259-7, Espoo, Finland	TEUR	1 000	100,0	8
Vesijohtoliike Halmesvaara Oy, 0870294-7, Espoo, Finland	TEUR	1 000	100,0	2 440
Ilmastointiliike Halmesvaara Oy, 0870299-8, Espoo, Finland	TEUR	1 000	100,0	1 418
Sähköliike Halmesvaara Oy, 2014078-0, Espoo, Finland	TEUR	1 000	100,0	656
Rakennusliike Halmesvaara Oy, 1004839-0, Espoo, Finland	TEUR	1 000	100,0	934

¹⁾ Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

2014-12-31

Dotterföretag / Org nr / Säte		Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Bokfört värde
Bravida AB, 556713-6519, Stockholm		1 012 429 900	100,0	7 341 332
Bravida Sverige AB, 556197-4188, Stockholm		20 000	100,0	2 543 983
Bravida Prenad AB, 556454-1315, Malmö		50 000	100,0	103 044
Jihå Automation AB, 556651-4054, Landskrona		140 000	100,0	11 938
Jihå EI & Automation AB, 556607-4190, Landskrona		60 000	100,0	8 966
Bravida Säkerhet AB, 556193-1832, Stockholm		5 100	100,0	24 961
Erfator Projektleddning AB, 556401-7795, Kista		1 000	100,0	14 022
C2M Sprinkler AB, 556684-9021, Mark		2 100	70,0	16 827
Rörspecialisten i Stockholm AB, 556353-5227, Stockholm		1 000	100,0	49 624
Bravida Service Mellersta AB, 556181-4020, Norrköping		1 000	100,0	160
E/S Intressenter AB, 556564-6741, Skellefteå		1 000	100,0	14 828
E/S Elconsult AB, 556311-0633, Skellefteå		1 000	100,0	432
E/S Installation AB, 556306-0838, Skellefteå		1 000	100,0	415
E/S Styromatic AB, 556111-9248, Skellefteå		1 000	100,0	1 028
Juhl Air Control AB, 556308-0356, Kävlinge		2 000	100,0	229
Appelgrens Elektriska Mölndal AB, 556296-9435, Mölndal		30 000	100,0	361
Byggnadsaktiebolaget Konstruktör, 556012-3670, Stockholm		1 485 417 130	100,0	502
AV-line Vitvaruservice AB, 556762-1643, Stockholm		1 000	100,0	1 300
Belab Ventilation AB, 556305-5507, Borlänge		1 000	100,0	11 557
Masens Kyl- och Frys AB, 556226-7558, Falun		1 000	100,0	3 184
Attacus Rör & Energi AB, 556026-9937, Östersund		1 000	100,0	11 094
Niwentec AB, 556621-7278, Östersund		1 000	100,0	27 600
Niccopia VVS AB, 556288-2307, Nyköping		1 000	100,0	13 654
Vega Energi AB, 556484-7506, Stockholm		2 040	100,0	29 448
Bravida Danmark A/S, 14769005, Brøndby Danmark		4	100,0	260 859
Selskabet av 7 oktober 2003 ApS, 10035422, Brøndby Danmark	TDKK	2 211	100,0	2 797
Bravida Norge Holding AS, 998 121 221, Oslo Norge		30	100,0	909 021
Bravida Norge AS, 987 582 561, Oslo Norge	TNOK	10 796 137	100,0	788 678

2014-12-31

Dotterföretag / Org nr / Säte		Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Bokfört värde
El Team Drift AS, 981 402 561, Bodø, Norge	TNOK	46 410	91,0	10 682
Bravida Norge 3 AS, 982 850 355, Kristiansand, Norge	TNOK	10 500	100,0	18 747
HS: Vagle Elektro AS, 89104740822, Stavanger, Norge	TNOK	740 284	75,0	31 000
HS: Vagle Rör AS, 994 706 152, Stavanger, Norge	TNOK	10 000	75,0	14 000
BPA Talotekniikka Oy, 2528874-1, Helsingfors, Finland		2 500	100,0	23

¹⁾ Ågarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 31. RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i MSEK	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31	2015-01-01 –2015-12-31	2014-01-01 –2014-12-31
BETALDA RÄNTOR OCH ERHÅLLEN UTDELNING					
Erhållen ränta		85	113	144	195
Erlagd ränta		-466	-366	-468	-372
JUSTERINGAR FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET M M					
Av- och nedskrivningar av tillgångar	7, 10, 11	21	15	–	–
Orealiserade valutakursdifferenser		138	26	–	129
Hedgebokning i finansnettot		60	-12	–	–
Rearesultat avyttring av rörelse/dotterföretag		-2	–	–	–
Avsättningar till pensioner		47	34	–	–
Förändring i avsättningar		14	-18	-6	0
Kostnader för aktieägarprogram		1	–	1	–
Resultat i infusionerade dotterbolag		–	–	–	46
		278	46	-5	174
EJ UTNYTTJADE KREDITER					
Ej utnyttjade kreditfaciliteter uppgår till:	20	-1 215	-365	-1 200	-361

NOT 32. HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Bravidakoncernen har i januari 2016 förvärvat VVS Engineering AS i Norge. Det förvärvade bolaget omsätter på årsbasis 69 MSEK och har 35 anställda. I mars 2016 förvärvades EnergiMidts elinstallationsverksamhet. Verksamheten omsätter på årsbasis 38 MSEK och har 25 anställda.

NOT 33. VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Vissa viktiga redovisningsmässiga uppskattningar och bedömningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Successiv vinstavräkning

Det redovisade resultatet i pågående entreprenadprojekt tas fram genom successiv vinstavräkning baserad på projektets färdigställandegrad. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen är väl fungerande system för kalkylering, prognosrutiner och projektuppföljning. Prognos avseende projektets slutliga utfall är en kritisk bedömning som är väsentligt för resultatredovisningen under projektets gång. Risk kan finnas att slutligt resultat avseende projekt kan avvika från successivt redovisat.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov på goodwill, har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts, en redogörelse av dessa återfinns i not 10.

Pensionsantaganden

Bravida har delvis förmånsbaserade pensionsplaner. Pensionsförpliktelsen beräknas med aktuariella antaganden och förvaltningstillgångarna marknadsvärderas på balansdagen. En förändring i något av dessa antaganden och värderingen kan ge betydande påverkan på beräknade pensionsåtaganden och pensionskostnader.

NOT 34. UPPGIFTER OM MODERBOLAGET

Bravida Holding AB är ett svensktregistrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Bravida Holding ABs aktier är sedan 16 oktober 2015 registrerade på NASDAQ Stockholm. Adress till huvudkontoret är Mikrofonvägen 28, 126 81 Stockholm.

Koncernredovisningen för år 2015 består av moderbolaget och dess dotterföretag, tillsammans benämnd koncernen. I koncernen ingår även ägd andel av innehaven i intresseföretag.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europa- parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för moderbolaget respektive koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm, 5 april 2016

Monica Caneman
Ordförande

Jan Johansson
Styrelseledamot

Jeffery Scherer
Styrelseledamot

Ivano Sessa
Styrelseledamot

Michael Siefke
Styrelseledamot

Mattias Johansson
Verkställande direktör

Jan Ericson
Arbetstagarrepresentant

Kai-Otto Helmersen
Arbetstagarrepresentant

Anders Mårtensson
Arbetstagarrepresentant

Peter Sjöquist
Arbetstagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har lämnats 2016-04-06.
KPMG AB

Anders Malmeby
Auktoriserad revisor

Årsredovisningen och koncernredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 5 april 2016. Koncernens rapport över totalresultat och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 3 maj 2016.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Bravida Holding AB (publ) org. nr 556891-5390

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Bravida Holding AB (publ) för år 2015 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 98-103. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 51-96.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR FÖR ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

UTTALANDEN

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 98-103. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och

balansräkningen för moderbolaget samt resultaträkning och rapport över totalresultat liksom balansräkningen för koncernen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Bravida Holding AB (publ) för år 2015. Vi har även utfört en lagstadgad genomgång av bolagsstyrningsrapporten.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen samt att bolagsstyrningsrapporten på sidorna 98-103 är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat enligt ovan är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Därutöver har vi läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisions sed i Sverige har.

UTTALANDEN

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret. En bolagsstyrningsrapport har upprättats, och dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Stockholm den 6 april 2016
KPMG AB

Anders Malmby
Auktoriserad revisor

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Bolagsstyrning avser de beslutssystem genom vilka ägarna, direkt eller indirekt, styr bolaget. För Bravida, som har en decentraliserad organisation, är god bolagsstyrning en förutsättning för och i hög grad en viktig del av kärnverksamheten. I det följande redogörs närmare för bolagsstyrningen inom Bravida.

Bravida är ett publikt svenskt aktiebolag noterat på Nasdaq Stockholm och har sedan Bolaget noterades den 16 oktober 2015, tillämpat Svensk kod för bolagsstyrning (Koden).

Koden återfinns på www.bolagsstyrning.se, där även den svenska modellen för bolagsstyrning beskrivs.

Denna bolagsstyrningsrapport lämnas i enlighet med Årsredovisningslagen och Koden och redogör för Bravidas bolagsstyrning under verksamhetsåret 2015.

Bolagsstyrningsrapporten strävar efter att undvika upprepning av information om vad som följer av tillämpliga regelverk och fokuserar på att redogöra för det specifika för Bravida.

Under 2015 har två avvikelser från Koden förekommit. Jeffery Scherer är ordförande i valberedningen och tillika ledamot av bolagets styrelse. Det är en avvikelse från punkten 2.4 i Koden som säger att ledamot av styrelsen inte ska vara ordförande i valberedningen. Avvikelsen är motiverad av att Bain Capital är ägare till mer än 50 % av aktierna och därmed den i särklass största enskilda ägaren och att bolaget helt nyligen har noterats på börsen. Avvikelsen har accepterats av hela valberedningen.

Vid extra bolagsstämma i Bravida beslutades den 25 september 2015 att ett långsiktigt, aktierelaterat incitamentsprogram skulle erbjudas ett större antal befattningshavare. Programmet är närmare beskrivet på sidorna 54 och 73. Intjänandeperioden för detta program är från och med tecknandet, som skedde i samband med att Bravida börsnoterades den 16 oktober, till fastställt bokslut för 2017. Intjänade perioden blir således ca 2,5 år, vilket är en avvikelse från punkten 9.7 i Koden, där stadgas att intjänandeperioden inte ska understiga tre år. Avvikelsen är motiverad av att börsintroduktionen skedde sent på hösten 2015 och att bolaget ville kunna erbjuda sina anställda ett program i samband med introduktionen. Det bedömdes då att ett program som sträckte sig 3,5 år inte hade blivit lika attraktivt.

Någon överträdelse av Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter eller god sed på aktiemarknaden har inte förekommit.

BOLAGSORGANEN

Bolagsstämma

Aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas vid bolagsstämma. Det är det högsta beslutande organet och där samtliga aktieägare har rätt att närvara. Med "årsstämma" menas den bolagsstämma som ska hållas inom sex månader från räkenskapsårets utgång och där koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen läggs fram och beslut fattas om fastställande av resultat- och balansräkning för bolaget och koncernen, utdelning och ansvarsfrihet för styrelse och verkställande direktör.

Bravidas årsstämma 2016 äger rum den 3 maj på 7A kongress i Stockholm. Aktieägare som vill lämna ett förslag till valberedningen eller ha ett ärende behandlat på årsstämman har möjlighet att lämna förslaget till valberedningen fram till den 15 mars samt ärendet till bolaget fram till den 22 mars 2016. Kontaktinformation återfinns på hemsidan.

Bravida eftersträvar att styrelsen, ledningsgruppen, valberedningen och revisorn är närvarande vid årsstämma.

Varje stamaktie (A-aktie) berättigar till en röst på bolagsstämman och varje aktie av serie C berättigar ägaren till en tiondels röst.

Aktieägare har rätt att rösta för samtliga aktier som aktieägaren innehar i Bolaget.

Kallelse till bolagsstämman ska ske tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman. Aktieägares som vill delta vid bolagsstämman ska enligt Bravidas bolagsordning föränmäla sig till bolagsstämman inom den tid som angivits i kallelsen. Denna dag ska vara en vardag och får inte infalla tidigare än fem vardagar före stämman angiven tid.

På hemsidan, www.bravidagroup.com, finns samtliga dokument inför årsstämman.

Detta blir den första årsstämma bolaget håller sedan bolaget börsnoterades.

Valberedning

Nominering av styrelseledamöter inför valet på bolagsstämma sker genom valberedningen. Därutöver föreslår valberedningen arvode till styrelseledamöter samt förslag till val och arvodering av revisor. Enligt nuvarande instruktion för valberedningen ska Bravida ha en valberedning som består av Bravidas styrelseordförande samt en representant för vardera av de tre till röstetalet största aktieägarna eller ägargrupperna som önskar utse en representant. Valberedningens sammansättning ska för kommande år baseras på tillhandahållen förteckning av Euroclear Sweden över registrerade aktieägare och ägargrupper och övrig tillförlitlig ägarinformation per den sista bankdagen i september. För vidare information om instruktion för valberedningen, se hemsidan.

Valberedningen sammanträffade för första gången den 17 december 2015.

Styrelse

Styrelsen i Bravida ska enligt bolagsordningen bestå av minst tre och högst tio ledamöter samt högst fem suppleanter. Styrelsen har från årsstämman 2015 fram till den extra bolagsstämma som hölls den 30 juni 2015 bestått av sex stämموvalda ledamöter och inga suppleanter. Den 30 juni 2015 valdes Monica Caneman in i styrelsen. Vid en extra bolagsstämma den 25 september 2015 valdes Monica Caneman till styrelsens ordförande och två av ledamöterna utsedda av Bain utträdde från styrelsen. Styrelsen har därefter bestått av fem stämموvalda ledamöter. Antalet arbetstagarutsedda ledamöter har under hela året varit fyra. För närmare presentation av styrelsen se tabell sidorna 99, sidan 104 samt hemsidan.

Styrelsensammansättningen i Bravida uppfyller kraven avseende oberoende ledamöter.

Styrelsens arbete 2015

Under året har det hållits 11 styrelsemöten varav fyra ordinarie, tre konstituerande och fyra extraordinarie styrelsemöten. Ledamöternas närvaro presenteras i tabell på sidan 100. Sekreterare vid styrelsemötena har varit chefsjuristen Magnus Liljefors. Inför styrelsemötena har ledamöterna erhållit skriftligt material beträffande de frågor som ska behandlas vid mötet.

Mycket av styrelsens tid har under året ägnats åt arbetet med börsintroduktionen, etableringen i Finland, fördjupning av de olika förbättringsinitiativen och divisionernas verksamheter samt förvärv. Därutöver har styrelsen behandlat frågan om refinansiering av verksamheten i samband med börsintroduktionen.

Styrelsen har fått såväl interna som externa presentationer av de marknader som Bravida verkar på. Styrelsen har därvid diskuterat utvecklingen och möjligheter för Bravida. Styrelsen har arbetat aktivt tillsammans med ledningen i olika strategiska frågor.

STYRELSEN

Ledamot	Invald	Befattning	Född	Nationalitet	Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen	Oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare
Monica Caneman	2015	Ordförande	1954	Svensk	Ja	Ja
Michael Siefke	2012	Ledamot	1967	Tysk	Ja	Nej
Jan Johansson	2014	Ledamot	1959	Svensk	Ja	Ja
Jeffery Scherer	2014	Ledamot	1975	Amerikan	Ja	Nej
Ivano Sessa	2012	Ledamot	1977	Italiensk	Ja	Nej
Jan Ericson	2015	Arbetsgarerepresentant	1965	Svensk		
Kai-Otto Helmersen	2012	Arbetsgarerepresentant	1973	Norsk		
Anders Mårtensson	2007	Arbetsgarerepresentant	1965	Svensk		
Peter Sjöquist	2007	Arbetsgarerepresentant	1957	Svensk		
Göran Jonsson	2014	Arbetsgarerepresentant	1956	Svensk		
Roger Krig	2014	Arbetsgarerepresentant	1965	Svensk		
Kai Levisen	2013	Arbetsgarerepresentant	1958	Dansk		

En viktig del av styrelsearbetet är genomgång av de finansiella rapporter som presenteras vid varje ordinarie styrelsemöte och som även omfattar det löpande arbetet inom divisionerna med fördjupade analyser. Styrelsen får också löpande månadsvis rapportering beträffande koncernens finansiella ställning.

Styrelsen har under året följt upp de planer för verksamheten som ledningen lämnat och utvecklingspotentialen inom de olika affärsområden där Bravida är verksam. Särskilt har de olika förbättringsinitiativen inom Prissättning och Produktion, Inköp och Service utvecklats och följts upp. Styrelsen har även varit delaktig i den nya uppförandekod som tagits fram under året.

Styrelseutskott

Styrelsen har, efter börsintroduktionen, inrättat två styrelseutskott som ett led i att effektivisera och fördjupa styrelsens arbete i vissa frågor: Revisionsutskottet och Ersättningsutskottet. Utskottens ledamöter ska utses vid det konstituerande styrelsemötet som följer direkt på årsstämman. De utses för ett år i taget och arbetet samt utskottens bestämmelser regleras av de årligen fastställda utskottsinstruktionerna.

Utskotten har en beredande och handläggande roll. De frågor som behandlats vid utskottens möten protokollförs och rapport lämnas vid efterföljande styrelsesammanträde.

Revisionsutskottet konstituerades den 28 augusti 2015 och består av Ivano Sessa (ordförande), Jan Johansson och Monica Caneman. Därutöver närvarar bolagets CFO och chefsjurist. Revisionsutskottets uppgifter är i huvudsak att

- övervaka bolagets finansiella rapportering;
- med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll och riskhantering;
- hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen;
- granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster;
- biträda vid upprättandet av förslag till årsstämmans beslut om revisorsval;
- assistera i övervakningen av efterföljandet av de legala och regulatoriska krav som har materiell påverkan på de finansiella rapporterna;
- bistå i övervakningen av närståendetransaktioner och
- biträda i övervakningen och värderingen av utvalda projekt.

Ersättningsutskottet konstituerades den 28 augusti 2015 och består av Michel Siefke (ordförande), Jeffery Scherer och Monica Caneman. Därutöver närvarar bolagets chefsjurist. Bolagets VD och CFO närvarar vid behov. Ersättningsutskottets uppgifter är i huvudsak att

- bereda Styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare,
- bevaka och utvärdera pågående och under året avslutade program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, samt
- bevaka och utvärdera tillämpningen av de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som årsstämman ska fatta beslut om samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i koncernen.

Utvärdering av styrelsen och verkställande direktören

Styrelseordföranden ska, i enlighet med styrelsens arbetsordning, initiera en utvärdering av styrelsens arbete en gång per år.

Med tanke på den korta tid den nuvarande styrelsen varit i arbete har utvärderingen begränsats till ett samtal mellan ordförande och varje medlem.

Utvärderingens syfte är att få en uppfattning om styrelseledamöternas åsikt om hur styrelsearbetet bedrivs och vilka åtgärder som kan göras för att effektivisera styrelsearbetet. Avsikten är också att få en uppfattning om vilken typ av frågor styrelsen anser bör ges mer utrymme och på vilka områden det eventuellt krävs ytterligare kompetens i styrelsen.

Styrelsen utvärderar fortlöpande även verkställande direktörens arbete genom att följa verksamhetens utveckling mot de uppsatta målen. En gång per år ska en formell utvärdering göras.

Verkställande direktör, företagsledning och organisation

Verkställande direktör och koncernchef är Mattias Johansson. Han tillträdde tjänsten den 1 januari 2015. Verkställande direktörens ansvar innefattar bland annat för personal-, finans- och ekonomifrågor samt löpande kontakter med företagets intressenter, såsom myndigheter och den finansiella marknaden. Verkställande direktören säkerställer att styrelsen får den information som krävs för att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut.

Bravidas verksamhet är operativt indelad i fyra segment; Sverige, Norge, Danmark och Finland. Segmenten är uppdelade i divisioner, tre för Sverige och en för varje land i övrigt. Varje division har en chef, en divisionschef, som är direkt underställd VD. Divisionschefen har

NÄRVARO SAMT ERSÄTTNING TILL STYRELSEN

Ledamot	Ordförande	Revisionsutskott	Ersättningsutskott	Närvaro styrelsemöten	Närvaro utskottsmöten	Styrelsearvode*,TKR	Antal aktier i Bravida
Monica Caneman		X	X	6/11**	2/2	750	24 143
Michael Siefke			X	11/11	1/1	–	0
Jan Johansson		X		10/11	1/1	617	37 895
Jeffery Scherer			X	11/11	1/1	–	0
Ivano Sessa		X		10/11	1/1	–	0
Jan Ericson				7/11			500
Kai-Otto Helmersen				11/11			0
Anders Mårtensson				11/11			250
Peter Sjöquist				11/11			650
Göran Jonsson				–			
Roger Krieg				–			
Kai Levisen				–			

*Ersättning för utskottsarbete 2015 har inte utgått särskilt

**Valdes in i styrelsen 30 juni 2015

ansvar för divisionens verksamhet och resultat och ansvarar för att verksamheten inom divisionen genomförs i enlighet med fattade beslut. Divisionscheferna har stöd genom egna staber men även genom de koncerngemensamma stabfunktionerna. Koncernledningen i Bravida består av VD, cheferna för varje division samt cheferna för de koncerngemensamma staberna. Under 2015 tillkom Marcus Karsten till gruppen i egenskap av chef för den nya finska divisionen. Staffan Pålsson utträdde ur ledningsgruppen i samband med börsintroduktionen. För mer information om verkställande direktören och ledningsgruppen, se sidan 106-107.

Ledningsgruppen har möten cirka en gång per månad, varav minst ett möte per år endast ägnas framåtriktade strategier. Vid ledningsmötena diskuteras och behandlas pågående koncerngemensamma initiativ, förändringar i marknaden, aktuella frågor i divisionerna och staberna, förvärv samt uppföljning av verksamheternas måluppfyllelse.

Ledningsgruppen arbetar aktivt med att engagera medarbetarna i att utveckla Bravidas företagskultur och att leva efter dess värderingar. Under 2015 har mycket arbete lagts ned på att genomföra de olika initiativen inom Prissättning och Produktion samt Inköp och Service men även att utveckla Bravida som arbetsgivare och i hållbarhetsfrågor.

HUR BRAVIDA STYRS

Bravidas verksamhet är operativt indelad i fyra segment; Sverige, Norge, Danmark och Finland. Segmenten är uppdelade i divisioner, tre för Sverige (Nord, Stockholm och Syd) och en för varje land i övrigt. Divisionerna är i sin tur uppdelade i totalt 27 regioner som i sin tur är uppdelade i totalt 243 avdelningar.

Verksamheten är decentraliserad, vilket innebär att på avdelningsnivå sker den huvudsakliga verksamheten och kundkontakten. Varje avdelningschef har ett eget resultatansvar och ansvarar således för organisation, bemanning, tecknande och utförande av kontrakt. Avdelningarna stöts av koncerngemensamma affärs- och inköpssystem och andra verktyg för riskbedömning, kalkyler och ett effektivt genomförande av tecknade kontrakt. Avdelningarnas självständighet begränsas av instruktioner och en attestordning. Bravida har tydliga regler för projektgodkännande med tröskelnivåer styrt framförallt av kontraktsvärde. Det innebär att en avdelningschef inte kan ingå avtal över ett visst värde utan godkännande av sin regionchef och att en regionchef inte heller kan ingå avtal över ett visst värde utan godkännande av sin divisionschef. Kontrakt över 50 MSEK ska alltid godkännas av VD.

Som en väsentlig del av VD:s arbete med styrning och kontroll av verksamheten träffar VD:n och CFO varje divisionschef en gång per kvartal för en genomgång av divisionens finansiella ställning, fakture-

ringsläge, kassaflöde m.m. enligt punkterna i ett styrkort. Vid detta möte närvarar även divisionens ekonomichef samt respektive regionchef med controller. På motsvarande sätt hålls dessa kvartalsgenomgångar nedåt i hela organisationen enligt schema.

Nivå på mötet	Ansvarig	Frekvens
Koncern (VD, DC, RC)	Koncernchef	var 3:e mån
Division (DC, RC, AC)	Divisionschef	var 3:e mån
Region (RC, AC, projekt/serviceledare)	Regionchef	var 3:e mån
Avdelning (AC, projekt/serviceledare, ledande montör)	Avdelningschef	var 3:e mån

VD – VD och koncernchefen, DC – divisionschef, RC – regionchef, AC – avdelningschef

Genom dessa regelbundna möten träffas den ansvarige sin chefs chef och får en möjlighet att redovisa sin verksamhet. Ledarskapet blir mycket synligt och tydligt. Det är också ett mycket effektivt sätt att styra verksamheten och se till och följa upp att fattade beslut följs. Därutöver tillämpas den s.k. "farfarsprincipen" vid en mängd beslut som fattas i Bravida. Principen innebär att vissa beslut ska fattas/godkännas av chefs chef. Hit hör beslut avseende investeringar, nyanställningar och vissa egna kostnader.

Långsiktigt styrs Bravida av en affärsplan för de kommande tre åren. Denna tas sedan ned i delar från koncern till avdelningsnivå. Per år sätts måttal för alla verksamheter och aggregerat för koncernen samt en handlingsplan för hur uppsatta mål ska nås. Utvärdering och eventuell justering sker löpande enligt det s.k. årshjulet (se bild). Detta arbete pågår löpande under året och på olika nivåer. Därutöver hålls två gånger per år en s.k. regionchefs-konferens där koncernledningen träffar regioncheferna för att behandla viktiga strategiska frågor.

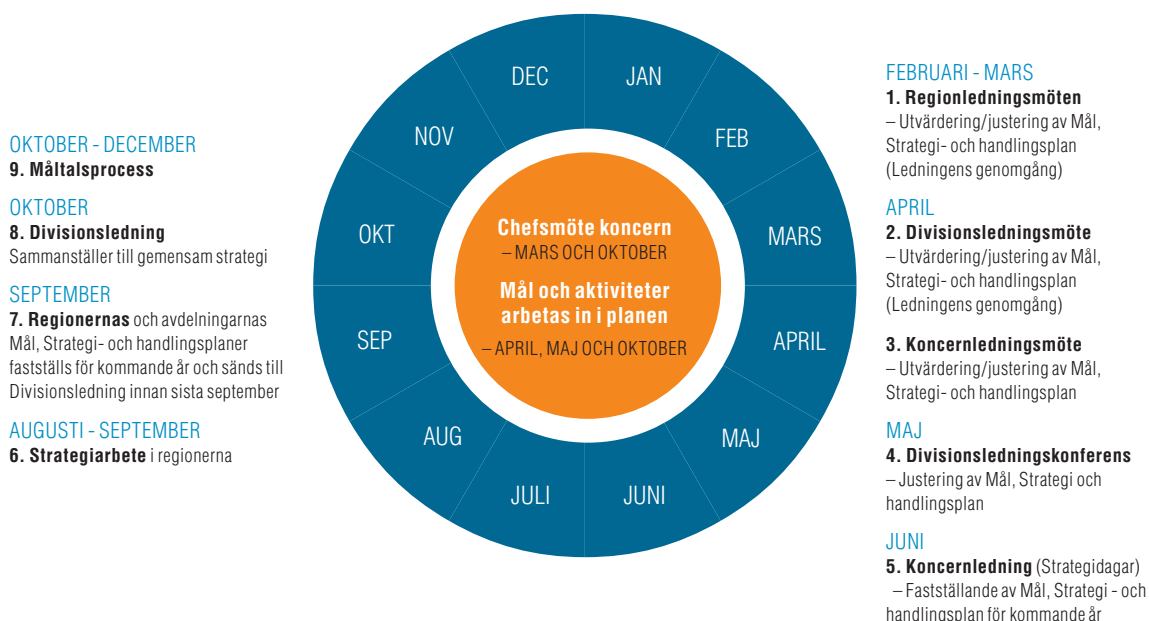
Alla divisioner upprättar löpande sammanställningar över potentiella och pågående förvärv för genomgång på koncernledningsmöten. Därmed hålls en löpande kontroll över de pågående aktiviteterna och prioriteringar kan göras. Inga förvärv kan genomföras utan att först ha behandlats och godkänts av den s.k. "Förvärvsgruppen", efter en formaliserad process och beslutsgång. Större förvärv ska godkännas av styrelsen.

Uppförandekod

Ett korrekt uppförande är viktigt för Bravida, inte bara gentemot våra kunder och leverantörer utan även mellan alla som arbetar i Bravida. Bravida har därför under 2015 antagit en reviderad uppförandekod, som

BRAVIDAS ÅRSHJUL

Årshjulet beskriver hur Bravidas organisation arbetar med mål, strategier och handlingsplaner under verksamhetsåret.

omfattar riktlinjer och regler för hur vi ska bete oss. I samband med att den nya Uppförandekoden antogs har även ett utbildningsprogram påbörjats vilket riktar sig till samtliga chefer och viss administrativ personal i Bravida. Bravida har även en s.k. "visselblåsar-funktion" genom vilken misstänkta oegentligheter kan rapporteras anonymt.

ERSÄTTNINGAR

Ersättning till styrelse

Gällande styrelsearvode fastställdes vid extra bolagsstämma den 25 september 2015. Fördelning av arvudet framgår av tabellen ovan.

Verkställande direktörens totalersättning beslutas av styrelsen. Riktlinjer för ersättning till övriga medlemmar i koncernledningen föreslås av Ersättningsutskottet och beslutas av styrelsen.

Styrelsens förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till verkställande direktören och andra medlemmar i ledningsgruppen

Bravida ska sträva efter att erbjuda en marknadsmässig totalersättning som gör det möjligt att rekrytera och behålla rätt ledande befattningshavare. För att avgöra vad som är en marknadsmässig totalersättning och utvärdera rådande nivåer, görs varje år jämförelsestudier med relevanta branscher och marknader. Den totala ersättningen ska baseras på faktorer såsom befattning, prestation och individuell kvalifikation. Ledningsgruppens totala ersättning ska bestå av

- fast kontantlön;
- rörlig kontantlön;
- långsiktigt incitamentsprogram;
- pension; samt
- övriga ersättningar och förmåner.

Samtliga medlemmar i koncernledningen äger aktier i Bravida.

Styrelsens förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till verkställande direktören och andra medlemmar i ledningsgruppen inför årsstämman 2016 överensstämmer med de riktlinjer som gällde för 2015. Styrelsen föreslår vidare att årsstämman fattar beslut om ett

justerat långsiktigt incitamentsprogram.

Styrelsens aktieinnehav framgår av tabell på sidan 100. Koncernledningens aktieinnehav framgår på sidan 106-107. Ingen av koncernledningens medlemmar har väsentliga aktieinnehav eller delägarskap i företag som bolaget har betydande affärsförbindelser med.

I not 5, Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, sidan 71-73. På hemsidan återfinns även de utvärderingar och redogörelser som ska redovisas enligt Koden.

Fast kontantlön

Den fasta kontantlönen ska omprövas årligen och utgör basen för beräkning av den rörliga lönen.

Rörlig kontantlön

Den rörliga kontantlönen är beroende av individens uppfyllelse av årligen fastställda mål. Utfallet av den kortsiktiga rörliga kontantlönen följs upp årligen. För ledningsgruppen kan den högsta möjliga rörliga kontantlönen variera beroende på befattning. Som regel kan stabschefer i ledningsgruppen erhålla en rörlig lön motsvarande högst 9 månadslöner medan CFO och divisionschefer kan erhålla en rörlig lön motsvarande 20 månadslöner.

För den verkställande direktören är den rörliga kontantlönen maximalt 10 månadslöner. Utfallet är såväl kopplat till individuell som sammanlagd målpuppfyllelse för koncernen. Därigenom blir ersättningen tydligt kopplad såväl till den enskildes arbetsinsats och prestation som till utvecklingen av Bravida som helhet.

Långsiktigt incitamentsprogram

Det långsiktiga incitamentsprogrammet beslutas av årsstämman. Styrelsen har beslutat att föreslå årsstämman 2016 ett nytt program, vilket primärt omfattar anställda med linjeansvar. Programmet överensstämmer i stort med det program som beslutades 2015 men riktar sig till ett något lägre antal anställda. På hemsidan, www.bravidagroup.com, finns en utförligare beskrivning av det långsiktiga incitamentsprogrammet.

Pension

Ledande befattningshavare som är bosatta i Sverige har rätt till pensionsförmåner motsvarande mellan 28-35 % av deras respektive fasta löner, eller annars i enlighet med deras tjänstepensionsplaner. För ledande befattningshavare bosatta utomlands gäller, så långt är möjligt med hänsyn till lokala förhållanden, att likvärdiga villkor ska erbjudas.

Övriga ersättningar och förmåner

Övriga ersättningar och förmåner ska vara marknadsmässiga och bidra till att underlätta befattningshavarens möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter.

Uppsägning och avgångsvederlag

Ledande befattningshavare har rätt till mellan 6-12 månaders uppsägningstid om anställningen avslutas av arbetsgivaren och 4-6 månader om arbetstagaren säger upp sig. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida kan därutöver tillkomma ett avgångsvederlag motsvarande 6-12 månaders fast lön.

Styrelsen äger, om den finner särskilda skäl föreligga i ett enskilt fall, frånga riktlinjerna enligt ovan.

REVISION

Revisorn ska granska Bolagets årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Efter varje räkenskapsår ska revisorn lämna en revisionsberättelse och en koncernrevisionsberättelse till årsstämman.

Revisor

Bravida ska enligt bolagsordningen ha en eller två revisorer med högst två revisorssuppleanter. Till revisor kan även registrerat revisionsbolag utses. Revisorn utses av årsstämman för en mandatperiod på ett år, eftersom inget annat anges i Bravidas bolagsordning.

Vid årsstämman 2015 omvaldes det registrerade revisionsbolaget KPMG AB till revisor för tiden intill slutet av årsstämman 2016. Auktoriserade revisorn Anders Malmeby är huvudansvarig för revisionen i Bolaget och Koncernen.

Bravidas revisor: KPMG AB

Huvudansvarig revisor: Anders Malmeby, auktoriserad revisor
Född: 1955

Huvudansvarig revisor i Bravida sedan 2014

Aktieinnehav i Bravida AB: 0 aktier

Andra revisionsuppdrag: De noterade bolagen Concentric Group och East Capital Explorer, samt bland andra Bankgirocentralen, Fujitsu Sweden, Gamla Livförsäkringsaktiebolaget SEB Trygg Liv och RISE.

Utöver revisionen har revisionsbolaget haft ett antal övriga uppdrag för Bravida, främst i anslutning till börsintroduktionen. I övrigt har det rört sig om revisionsnära tjänster såsom fördjupade genomgångar i samband med revision. Revisorns oberoende i förhållande till företaget säkerställs genom att vald revisor endast i begränsad utsträckning tillåts utföra andra tjänster än revision. För specifikation av ersättning till revisorer, se not 6, Arvode och kostnadsersättning till revisorer.

Aktier, ägande och utdelningspolicy

Vid utgången av 2015 hade Bravida 11 298 stamaktieägare enligt det av Euroclear Sweden förda aktieägarregistret. Sett till ägarandel dominerar, förutom huvudägaren Bain Capital, institutionella ägare. Se sidan 47 för Bravidas största aktieägare och not 19, sidan 82, för Bravidas aktiekapital.

Som Utdelningspolicy har Bravida som målsättning att dela ut lägst 50% av koncernens konsoliderade nettoresultat med beaktande av andra faktorer såsom finansiell ställning, kassaflöde och tillväxtpöjligheter. Endast stamaktie ger rätt till utdelning. Aktie av serie C ger inte rätt till utdelning.

Återköp av egna aktier

Årsstämman 2016 föreslås ge styrelsen bemyndigande att återköpa egna aktier för ekonomisk säkring av programmen för de långsiktiga incitamentsprogrammen samt att använda vid förvärv av andra verksamheter. Förvärv får endast ske på Nasdaq Stockholm och aldrig till större del än att Bolaget vid var tid får äga högst 10 procent av samtliga aktier i Bolaget.

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN**Kontrollmiljö**

Styrelsen har ansvaret för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Den syftar dels till att ge rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen, dels till att säkerställa att den externa finansiella rapporteringen har upprättats enligt lag, tillämpliga redovisningsstandarder och övriga krav.

Kontrollmiljön omfattar bland annat, hur mål sätts, hur resultat följs upp och hur risker hanteras. En god kontrollmiljö bygger på en organisation med tydliga beslutsvägar samt en företagskultur med gemensamma värderingar och den enskilde individens medvetenhet om sin roll i upprätthållandet av god intern kontroll.

Kontrollmiljön avseende den finansiella rapporteringen bygger på en fördelning av roller och ansvar i organisationen, fastställda och kommunicerade beslutsvägar, instruktioner beträffande befogenhet och ansvar samt redovisnings- och rapporteringsinstruktioner. Styrelsen har antagit en arbetsordning, en VD-instruktion samt en instruktion för den finansiella rapporteringen. Utöver styrelsens arbetsordning, VD-instruktion och rapporteringsinstruktionen finns en övergripande attestordning för hela koncernen samt policyer och riktlinjer inom ett flertal områden för den operativa verksamheten.

Bravida har upprättat policyer, instruktioner och detaljerade processbeskrivningar som täcker alla väsentliga delar av verksamheten. Styr dokumenten finns tillgängliga på intranätet för personalen. Dokumenten uppdateras årligen eller vid behov för att spegla gällande lagar och regler samt de processförändringar som genomförts. Intern revision och uppföljning sker av efterlevnaden av viktigare processer.

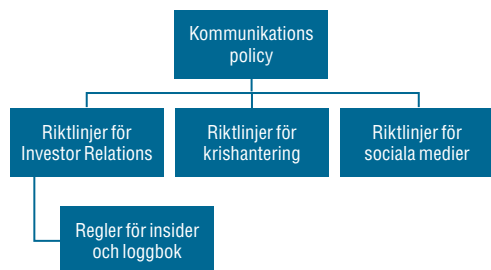
Riskbedömning

Styrelsen och koncernledningen arbetar, som en integrerad del av ledningsarbetet, med riskbedömning i ett brett perspektiv. Rapportering av risker sker löpande till styrelsen. Styrelsen har under året löpande diskuterat olika slags risker samt Bolagets riskhanteringsprocess. Riskerna i Bravida kan delas upp i operationella risker och finansiella risker. Av de operationella riskerna är hantering, kalkylering och värdering av pågående projekt den enskilt största. Bravida har utvecklat en modell för hantering av denna risk och arbetar fortlöpande med förbättringar.

Identifiering och utvärdering av risker att inte uppnå affärsmål och en tillförlitlig finansiell rapportering, sker kontinuerligt i de dagliga processerna inom Bravida. Styrelsen ansvarar för att väsentliga finansiella risker respektive risker för fel i den finansiella rapporteringen identifieras och hanteras. Styrelsen följer löpande upp riskexponeringen. Verkställande direktören ansvarar för att verksamheten tillämpar och följer de fastställda rutinerna samt för den löpande uppföljningen och hanteringen av risker inom verksamheten.

Informationssäkerhet och kommunikation

Bravidas styrelse har fastställt en kommunikationspolicy som syftar till att säkerställa att den externa informationen hanteras korrekt. Internt finns instruktioner om informationssäkerhet samt hur den finansiella informationen ska kommuniceras mellan ledning och övriga medarbetare.

Bravidas interna kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen är utformad för att hantera risker och säkerställa en hög tillförlitlighet i processerna kring upprättandet av de finansiella rapporterna samt för att säkerställa att tillämpliga redovisningskrav och andra krav på Bravida som noterat bolag efterlevs. Inom Bravida, som i huvudsak bedriver installationsprojekt och levererar service genom att sälja arbetstimmar och material, är den interna kontrollen för den finansiella rapporteringen primärt inriktad på att säkerställa en effektiv och tillförlitlig hantering och redovisning av pågående projekt och värdering av pågående arbeten och orderstock.

Instruktionen för informationssäkerhet har uppdaterats under året och utbildning för personalen har hållits, framförallt med hänsyn till den nya publika miljön efter börsnoteringen.

Information om interna styrdokument, inklusive den finansiella rapporteringen, finns tillgängliga för berörda medarbetare på Bravidas intranät. Information och utbildning avseende de interna styrdokumenterna sker bland annat vid interna seminarier och möten.

Kontrollaktiviteter

För att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt samt att den finansiella rapporteringen vid varje rapporttillfälle ger en rättvisande bild, finns kontrollaktiviteter som involverar alla nivåer av organisationen från styrelse och företagsledning till övriga medarbetare.

Inom Bravida omfattar kontrollaktiviteterna bland annat godkännande av projekt och avtal, avstämning med externa motparter, daglig uppföljning av resultatutveckling i projekt, dagliga kontoavstämningar och resultatuppföljning samt analytisk uppföljning av beslut.

Bravidas finansiella rapporter analyseras och valideras slutligt av kontrollfunktionen inom koncernens ekonomifunktion. Valideringen omfattar både automatiska kontroller, till exempel avvikelserapportering, och manuella kontroller såsom analyser och rimlighetsbedömning av värden. Effektiviteten i de automatiska kontrollerna i IT-systemen följs upp utifrån information från systemansvariga i affärsprocessen. Förslag till förbättringar identifieras och implementeras löpande.

Koncernens kontrollaktiviteter för exempelvis attester, projektgodkännanden och genomförande, utgår från koncernnivå men hanteras därefter primärt på regional nivå. Koncernledningen har på uppdrag av styrelsen med start 2013 påbörjat implementeringen av ett delvis förändrat arbetsätt för styrning och kontroll av Bravidas projektverksamhet, som primärt syftar till att produktion, kalkylarbete och efterlevnad av system ytterligare förbättras. Samtliga avdelningar kommer att utbildas och efter godkänt genomförande att certifieras.

Uppföljning

Bravidas styrelse och ledning följer löpande upp efterlevnad och effektivitet i de interna kontrollerna för att säkerställa kvaliteten i processerna. Koncernens ekonomiska situation och strategi avseende den finansiella ställningen behandlas vid varje styrelsemöte, där styrelsen får utförliga

månatliga rapporter avseende den finansiella ställningen och utvecklingen av verksamheten. Revisionsutskottet fyller en viktig funktion i att säkerställa och följa upp kontrollaktiviteter för väsentliga riskområden i processerna till den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet, ledningen samt controller-funktionerna på divisions- och regionsnivå följer regelbundet upp rapporterade brister.

Bravida har ingen särskild granskningsfunktion. Styrelsen utvärderar årligen behovet av en sådan. I Bravida fyller de s.k. kvartalsgenomgångarna en viktig funktion genom att hela verksamheten fyra gånger per år genomlysas. Vid kvartalsgenomgångarna används standardiserade styrkort för att mäta och följa upp viktiga nyckeltal. Avdelningarnas verksamhet granskas av de controllers som finns på varje region.

Regionerna granskas i sin tur av ekonomifunktionerna på divisionerna och slutligen finns en controllerfunktion på koncernnivå. Leverantörs- och kundreskontran är centraliserad. Betalningar kan bara utföras genom att särskilda arbetsordnummer används och varje betalning ska attesteras av överordnad.

Genom Verksamhetsutveckling sker revision av ett antal slumpvis utvalda projekt varje år. Genom revisionen kontrolleras att verksamheten genomförs projekten i enlighet med de processer och rutiner som fastställts. Upptäckta brister härvidlag sker en återrapportering och en handlingsplan aktiveras.

STYRELSE

BRAVIDA HOLDING AB

Från vänster: Kai-Otto Helmersen, Jan Johansson, Jan Ericson, Jeffrey Scherer, Monica Caneman, Ivano Sessa, Michael Siefke, Anders Mårtensson, Peter Sjöquist.

MONICA CANEMAN

Styrelseordförande sedan 2015.

Födelseår: 1954

Övriga nuvarande befattningar: Styrelseordförande för BIG BAG Group AB, Arion Bank hf och VIVA Media Group AB. Styrelseledamot för SAS AB (publ), Com Hem Holding AB (publ), mySafety Group AB, Intermail AS och Nets AS.

Tidigare befattningar: Styrelseordförande för Frösunda Omsorg AB, Allenex AB (publ), Electronic Transaction Group Nordic Holding AB och Electronic Transaction Group Nordic AB och Fjärde AP-fonden. Styrelseledamot för Investment AB Öresund (publ), Poolia AB (publ), Orexo AB (publ), mySafety Försäkringar AB, SPP Pension & Försäkring AB (publ), SPP Livförsäkring AB (publ), SPP Pension & Försäkring AB (publ), Storebrand ASA, Schibsted Sverige AB och Schibsted ASA (publ).

Utbildning: Civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm.

Antal aktier: 24 143

MICHAEL SIEFKE

Styrelseledamot sedan 2015 (styrelseordförande 2012-2015).

Födelseår: 1967

Övriga nuvarande befattningar: Managing Director för Bain Capital Beteiligungsberatung GmbH. Medlem i styrelsen för FTE Automotive, IMCD och Wittur.

Tidigare befattningar: Styrelseledamot för FCI

Utbildning: Filosofie doktorsexamen i Accounting & Finance från University of Muenster. MBA från University of Muenster.

Antal aktier: 0

JAN JOHANSSON

Styrelseledamot sedan 2014.

Födelseår: 1959

Övriga nuvarande befattningar: VD för Malmö Cityfastigheter AB, Styrelseledamot i Götenehus Group AB, Starka AB och Centuria AB.

Tidigare befattningar: VD för Peab AB, styrelseledamot i Catena AB, Fastighets AB ML 4 och Centur AB

Utbildning: Civilingenjörsexamen i väg- och vattenbyggnad från Lunds universitet.

Antal aktier: 37 895

IVANO SESSA

Styrelseledamot sedan 2012.

Födelseår: 1977

Övriga nuvarande befattningar: Managing Director för Bain Capital Europe, LLP. Styrelseledamot för Autodistribution S.A., IMCD och Team-System.

Tidigare befattningar: Styrelseledamot för Teamsystem Azzurra Sarl.

Utbildning: Kandidatexamen i Business Administration från Bucconi University.

Antal aktier: 0

JEFFERY SCHERER

Styrelseledamot sedan 2014.

Födelseår: 1975

Övriga nuvarande befattningar: Managing Director för Portfolio Company Advisors Europe, LLP ett dotterbolag till Bain Capital Europe, LLP. Styrelseledamot för Brake Bros och Wittur.

Tidigare befattningar: Inga.

Utbildning: Kandidatexamen i ekonomi från Davidson College. MBA från Harvard Business School.

Antal aktier: 0

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

JAN ERICSON

Födelseår: 1965

Jan Ericson är styrelseledamot i egenskap av arbetstagarrepresentant för Bravida och har varit anställd som elektriker hos Bravida sedan 1985.

Jan Ericson representerar Svenska Elektrikerförbundet.

Antal aktier: 500

KAI-OTTO HELMERSEN

Födelseår: 1973

Kai-Otto Helmersen är styrelseledamot i egenskap av arbetstagarrepresentant för Bravida och har varit anställd som elinstallatör hos Bravida sedan 1992. Kai-Otto Helmersen representerar EL og IT Forbundet i Norge.

Antal aktier: 0

ANDERS MÅRTENSSON

Födelseår: 1965

Anders Mårtensson är styrelseledamot i egenskap av arbetstagarrepresentant för Bravida och har varit anställd som rörmokare hos Bravida sedan 1988. Anders Mårtensson representerar Byggnads.

Antal aktier: 250

PETER SJÖQUIST

Födelseår: 1957

Peter Sjöquist är styrelseledamot i egenskap av arbetstagarrepresentant för Bravida och har varit anställd som projektledare/tekniker hos Bravida sedan 1984. Peter Sjöquist representerar Ledarna.

Antal aktier: 650

BRAVIDAS KONCERNLEDNING

Från vänster: Magnus Hamerslag, Anders Ahlquist, Magnus Liljefors, Nils-Johan Andersson, Lars Korduner, Mattias Johansson, Bent Andersen, Filip Bjurström, Petter Håkanson, Mikael Lidström, Marcus Karsten, Tore Bakke.

MATTIAS JOHANSSON

Vd och koncernchef sedan 2015.

Födelseår: 1973

Anställd i Bravida sedan: 1998

Tidigare befattningar: Mångårig erfarenhet inom Bravida bland annat som avdelningschef, regionchef och divisionschef för Division Syd (Sverige) och Division Norge.

Utbildning: Civilingenjör

Antal aktier: 833 698

NILS-JOHAN ANDERSSON

CFO sedan 2014.

Födelseår: 1962

Anställd i Bravida sedan: 2014

Tidigare befattningar: Bl.a. Affärsområdeschef ventilation och CFO, Lindab koncernen.

Utbildning: Civilekonom

Antal aktier: 480 624

MIKAEL LIDSTRÖM

Divisionschef Nord (Sverige) sedan 2013.

Födelseår: 1966

Anställd i Bravida sedan: 1989–2006, 2013

Tidigare befattningar: Arbetschef, avdelningschef och regionchef på Veidekke samt regionchef på Bravida.

Styrelseuppdrag: Ledamot, PQR International AB.

Utbildning: Gymnasieexamen

Antal aktier: 281 131

FILIP BJURSTRÖM

Divisionschef Stockholm sedan 2009.

Födelseår: 1969

Anställd i Bravida sedan: 2009

Tidigare befattningar: Regionchef NCC Boende.

Styrelseuppdrag: Ledamot, AB Svensk Byggtjänst. Ledamot, VVS Företagen.

Utbildning: Civilingenjör

Antal aktier: 288 704

ANDERS AHLQUIST

Divisionschef Syd (Sverige) sedan 2013.

Födelseår: 1966

Anställd i Bravida sedan: 2008

Tidigare befattningar: Avdelningschef Wikströms VVS-kontroll, Marknadschef Bravida Division Syd.

Utbildning: Gymnasieexamen Maskiningenjör

Antal aktier: 274 510

MAGNUS LILJEFORS

Chefsjurist sedan 2010.

Födelseår: 1963

Anställd i Bravida sedan: 2005

Tidigare befattningar: Advokat, Advokatfirman Glimstedt, chefsjurist Nordisk Renting AB.

Utbildning: Jur. kand., Master of Laws.

Antal aktier: 150 000

BENT ANDERSEN

Divisionschef Danmark sedan 2007.

Födelseår: 1961

Anställd i Bravida sedan: 2003

Tidigare befattningar: Regionchef Fyn och Jylland, Bravida Danmark.

Styrelseuppdrag: Ledamot, Danløft A/S.

Utbildning: Civilekonom, Executive MBA

Antal aktier: 261 977

PETTER HÅKANSON

Chef affärsutveckling, IT och information sedan 2005.

Födelseår: 1967

Anställd i Bravida sedan: 2005

Tidigare befattningar: Chef för IT, information och ekonomi, Scandiaconsult/Ramböll.

Styrelseuppdrag: Ledamot, InhouseTech Göteborg AB.

Utbildning: Civilekonom

Antal aktier: 134 733

LARS KORDUNER

Inköpschef sedan 2005.

Födelseår: 1966

Anställd i Bravida sedan: 2005

Tidigare befattningar: Purchasing Group Manager, Cramo AB.

Sales and Business Development Manager, Cramo Sverige AB.

Styrelseuppdrag: Ordförande, Resultatfabriken AB.

Utbildning: Business Administration, redovisning och finansiering

Antal aktier: 135 383

TORE BAKKE

Divisionschef Norge sedan 2015.

Födelseår: 1970

Anställd i Bravida sedan: 2009

Tidigare befattningar: Avdelningschef, Siemens AS. Regionchef Region Øst, Bravida Norge.

Styrelseuppdrag: Ledamot, Bransjeforeningen NELFO.

Ordförande, HeLa Bakke AS.

Utbildning: Högskoleingenjör

Antal aktier: 140 922

MAGNUS HAMERSLAG

Chef verksamhetsutveckling sedan 2011.

Födelseår: 1973

Anställd i Bravida sedan: 2008

Tidigare befattningar: Gruppchef, ÅF & SWECO. Vd, Erfator Projektledning. Chef produktionssystem samt tf. Koncern HR-chef, Bravida.

Utbildning: Gymnasieingenjör

Antal aktier: 9 242

MARCUS KARSTEN

Divisionschef Finland sedan 2014.

Födelseår: 1966

Anställd i Bravida sedan: 2014

Tidigare befattningar: Vd, Tekmanni Service Oy. Vd Lemminkäinen Talotekniikka Oy.

Styrelseuppdrag: Ledamot, Corbel Oy. Ledamot, Finska Handbolls-förbundet.

Utbildning: Magisterexamen i ekonomi

Antal aktier: 40 347

DEFINITIONER

FINANSIELLA DEFINITIONER

RÖRELSEMARGINAL

Rörelseresultat i procent av nettoomsättningen.

VINSTMARGINAL

Resultat efter finansiella poster i procent av nettoomsättningen.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Resultat efter finansiella poster med avdrag för beräknad skatt på skattepliktigt resultat i procent av genomsnittligt eget kapital.

NETTOSKULDSÄTTNING

Räntebärande skulder med avdrag för likvida medel.

SOLIDITET

Eget kapital samt i moderbolaget eget kapitalandelen i obeskattade reserver i procent av balansomslutningen vid årets slut.

RÄNTETÄCKNINGSGRAD

Resultat efter finansiella poster med tillägg för räntekostnader i förhållande till räntekostnaderna.

NETTOOMSÄTTNING

Nettoomsättningen redovisas enligt principen för successiv vinstavräkning. Dessa intäkter redovisas i takt med att projekten successivt har färdigställts.

ORDERINGÅNG

Värdet av erhållna projekt och förändringar på befintliga projekt under den aktuella perioden.

ORDERSTOCK

Värdet vid periodens utgång av återstående ej upparbetade projektintäkter i ineliggande uppdrag.

OPERATIVT KASSAFLÖDE

Rörelseresultat justerat för poster som inte ingår i kassaflödet, investeringar i maskiner och inventarier samt förändring i rörelsekapitalet.

KASSAGENERERING I 12 MÅNADER

EBITDA 12 månader +/- förändring av rörelsekapitalet och investering i maskiner och inventarier i relation till EBIT 12 månader.

OPERATIVA DEFINITIONER

INSTALLATION/ENTREPRENAD

Ny- och ombyggnation av tekniska system i fastigheter, anläggningar och infrastruktur.

SERVICE

Drift och underhåll samt mindre ombyggnationer av installationer i fastigheter, anläggningar och infrastruktur.

ANTAL MEDARBETARE

Beräknas som genomsnittligt antal medarbetare under året, med hänsyn tagen till tjänstgöringsgrad.

TEKNIKOMRÅDE EL

Kraftförsörjning, belysning, uppvärmning, styr-, regler- och övervakningssystem. Tele- och andra svagströmsinstallationer. System och produkter inom brand- och inbrottslarm, tillträdessystem, TV-övervakning och integrerade säkerhetssystem.

TEKNIKOMRÅDE VS (VÄRME & SANITET)

Vatten, avlopp, värme, sanitet, kyla och sprinkler. Fjärrvärme och fjärrkyla. Industrirör med kompetens för alla typer av rörsvetsning. Energisparåtgärder i form av kompletta energisystem.

TEKNIKOMRÅDE VENTILATION

Komfortventilation och komfortkyla i form av luftbehandling, luftkonditionering och klimatisering. Kommersiell kyla i frys- och kylrum. Processventilation, styr & regler. Energiutredningar och energisparåtgärder i form av värmeåtervinning, värmepumpar med mera.

HISTORIA

Bravida har sitt ursprung i svenska BPA, ett svenskt bygg- och installationsföretag med anor från 1920-talet.

Företaget skapades år 2000 genom en sammanslagning mellan BPA och Telenors installationsverksamhet. År 2003 förvärvade Bravida det danska företaget Semco A/S, som idag utgör Bravidas verksamhet i Danmark. Under 2005 flyttade huvudkontoret till Stockholm. 2012 blev private equity-bolaget Bain Capital ägare till Bravida. 2015 förvärvade Bravida finska Peko Group och etablerade verksamhet i Finland. Bolaget noterades också på Nasdaq Stockholm.

- 1922 Tolv byggnadsgillen lade grunden till svenska BPA
- 1967 Aktiebolaget BPA Byggproduktion AB bildas
- 1986 BPA-aktien noteras på Stockholms fondbörs
- 1993 Installationsverksamheten blir huvudområde
- 1994 Förvärv av Ventilationsunion från Trelleborg AB
- 1995 Köp av danska VVS-företaget Ludvigsen & Herman A/S
- 1999 BPA-aktien avnoteras från börsen
- 2000 BPA och Telenors installationsverksamhet går samman
- 2003 Bravida förvärvar danska Semco A/S – Prenad
- 2004 Verksamheten renodlas till el, vs och ventilation
- 2006 Private equity-företaget Triton blir ny huvudägare
- 2009 Bravida köper Siemens Installation AS i Norge
- 2012 Bain Capital blir ny huvudägare.
- 2015 Bravida etablerar verksamhet i Finland med förvärvet av Peko Group och Halmesvaara OY
- 2015 Bravida noteras på Nasdaq Stockholm

HUVUDKONTOR

Bravida Holding AB
126 81 Stockholm
Besöksadress:
Mikrofonvägen 28
Sverige
Telefon: +46 8 695 20 00
www.bravida.se

DIVISION NORD

Bravida Sverige AB
Box 818
721 22 Västerås
Besöksadress:
Betonggatan 1
Sverige
Telefon: +46 60 66 39 00
www.bravida.se

DIVISION STOCKHOLM

Bravida Sverige AB
126 81 Stockholm
Besöksadress:
Mikrofonvägen 28
Sverige
Telefon: +46 8 695 20 00
www.bravida.se

DIVISION SYD

Bravida Sverige AB
Box 40
431 21 Mölndal
Besöksadress:
Alfagatan 8
Sverige
Telefon: +46 31 709 51 00
www.bravida.se

DIVISION FINLAND

Ajomiehentie 1
00390 Helsinki
Finland
Telefon: +358 9 751 6060
www.bravida.fi

DIVISION NORGE

Bravida Norge AS
Postboks 313 Økern
0511 Oslo
Norge
Besöksadress:
Østre Aker vei 90
Telefon: +47 2404 80 00
www.bravida.no

DIVISION DANMARK

Bravida Danmark A/S
Park Allé 373
2605 Brøndby
Danmark
Telefon: +45 4322 1100
www.bravida.dk

